

LUMEA BĂNCILOR

- O incursiune printre seifuri și stăpînii lor, un ghid pentru afaceri, credite și investiții.

Informații utile din lumea banilor — în paginile 9 — 24 ale revistei.

NUMĂR SPECIAL — 32 pagini — 50 lei

ȘTIRI • EVENIMENTE • ANCHETE • REPORTAJE • INTERVIURI • OPINII

Flacăra

Redactor șef: LIVIU TIMBUS • NR. 13 • 31 III — 6 IV 1993

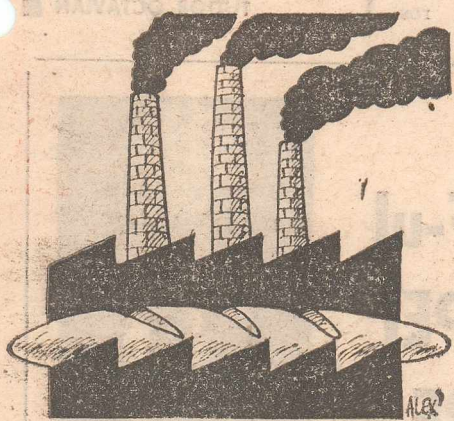

Fondată în 1911
de C. BANU

Editată
de

Director
general
**GEORGE
ARION**

Mamuții industriali produc. Ce?

Sărăcie!

- Cine îi scuză și cine îi acuză

Amănunte în pagina 4

GLOBURILE MISTERIOASE

- Mărturii tulburătoare despre răpirea pămîntenilor
de către extratereștri

pag. 27

1000 DE PERSOANE AU RĂSPUNS
CHESTIONARULUI REVISTEI:

Există Dumnezeu? Există Viața de Apoi? Credeți în virtuțile preoților? Și alte întrebări.

Amănunte în pagina 8

HOROSCOPUL lunii aprilie, întocmit de un celebru astrolog german

- Sănătate, amor,
afaceri, riscuri.

pag. 32

Ultimul interviu cu MADONNA

pag. 31

Angajăm delegați în cadrul Com-
partimentului Difuzare, de prefe-
rință bărbați avînd vîrsta cuprinsă
între 25 și 28 de ani. Relații supli-
mentare la sediul redacției sau la
telefon 617 48 91.

Un pic mai bine
pentru
dumneavoastră

BUCUREȘTI, CALEA DOROBANȚI 111
TEL: 01-312.99.83; FAX 01-312.75.69

CONGRESUL P.N.R.

Nimic din ceea ce poate contribui, în indiferent ce măsură, la obținerea de progrese pe drumul foarte anevoios și plin de obstacole al refacerii României Mari nu e de prisos, și cu atât mai puțin eforturile unui partid care chiar acest ideal și l-a fixat. E vorba de Partidul Național al Reîntregirii „Pro Basarabia și Bucovina”, care și-a ținut vineri, 26 martie, la București primul său congres.

Intențiile noului partid sunt, fără discuție, nobile și demne de toată considerația. Să vrei să înalături nedreptățile făcute neamului românesc prin sfirtecarea de către străini a țării, să vrei să se întoarcă la patria-mamă teritoriile românești aflate acum în afara granițelor României, să vrei să fie din nou toți românii într-o singură țară, puternică, prosperă, respectată — iată țeluri la care ar subscrie toți conaționalii noștri. Însă de la intenție la realizare calea este foarte lungă. Nu-i de ajuns să proclami că vrei să faci cutare sau cutare lucru, trebuie să arăți cum și cu ce, trebuie să știi cum și să ai cu ce, adică să dovedești, să convingi că poți să îndeplinești ce ți-ai propus. Or, despre toate acestea la congres n-am auzit mai nimic. E adevărat, Statutul și Platforma-Program au rămas să fie discutate, definitivitate și aprobate de prima conferință a partidului, dar câteva elemente de bază era neapărat necesar să fie făcute cunoscute chiar la congres.

Nu sunt un naiv în politică și aș vrea ca nici liderii P.N.R. (președinte de onoare Nicolae Lupan, președinte executiv Mircea Druc, secretar Gellu Caraza) să nu fie. Deși la congres s-a spus că noul partid nu exclude venirea lui la cârma țării, practic P.N.R. are tot atâtea șanse de a deveni partid de guvernământ câte a avut și dl Mircea Druc de a deveni președintele României. Preferințele electoratului român sunt — bine sau rău — deja fixate, locurile sunt ocupate. P.N.R. poate lupta însă ca să pătrundă în parlament, pentru ca acolo și de acolo să conducă ostilitățile în bătălia Unirii. Bătălia, evident, poate fi și trebuie dusă și în afara parlamentului. Sunt, pe acest front, atâtea de făcut! Partidul Național al Reîntregirii „Pro Basarabia și Bucovina” poate deveni purtătorul de steag al unionismului românesc de pe amândouă malurile Prutului.

Dintre foarte numeroasele probleme pe care P.N.R., dacă vrea să-și ia misiunea în serios, le are de rezolvat, este și aceea a întineririi activului său. M-am uitat în timpul congresului prin sală. Mulți dintre participanți erau din generația părinților mei, a acelor care au făcut războiul, alții aparțineau generației mele, a celor care în timpul războiului eram de vîrsta grădiniței ori abia ne nașteam, și nimeni din generația copiilor mei. Să nu uităm că Reîntregirea nu este (doar) nostalgia după zăpezile de altădată, ci (mai ales) o chestiune politică la ordinea zilei, un imperativ al prezentului, o cerință concretă a vieții noastre de acum, o operă la care, tocmai pentru că îi va avea ca beneficiari pe copiii noștri și pe copiii copiilor noștri, tinerii trebuie să participe din plin.

ION D. GOIA ■

EVENIMENTE MARI...

Familia Scornicescu din Bărbulești

Comandant al Poliției județului Dolj a fost numit Ion Negoită, fiu al Scorniceștilor și neam al Bărbuleștilor. După succesul PSM-ului în această vatră dădică de mare însemnătate teoretică și practică, iată că a început organizarea viitoarei campanii electorale. Din timp, cu oameni potriviți la locul de comandă potrivit. Și fiindcă ziaristi strică imaginea Doljului în lume, fiul Scorniceștilui nu mai permite accesul presei la dosarul faptelor de muncă și luptă ale poliției. Informațiile sunt livrate astfel încât lumea să descopere și partea bună, pozitivă, constructivă a unei crime, a unei spargerii, a unui viol la octogenare.

CUTIA CU ZVONURI

Cu doi ani în urmă, Marc Rich, un om de afaceri venit să cumpere țara, a fost înjurat de toată presa, indiferent de gradul de echidistanță anunțat în articolele de fond. Marc Rich voia să renoveze Athénée Palace-ul, astfel încât să semene a hotel. Unul din foștii directori ai hotelului, D.N. Ionită, informează Parlamentul că, pe lângă authtonii care umblă să pună mina pe afacere, Marc Rich era un fel de „Armată a salvării”.

Pină la condamnare, Cornescu e escroc cinstit

Nenumărate golănii s-au petrecut în fața camerelor de luat vederi ale televiziunii, dar cea mai bravă din toate rămâne aceea în care fostul candidat la președinție, Lucian Cornescu, flutura un teanc de dolari. Nenorocirea e că românul se sesizează numai la jigniri mici și mijlocii. Spre cinstea basarabenilor, aceștia s-au enervat la una mare: Combinatul de carne din Bălți l-a chemat în judecată, la Iași, pe șmenarul Cornescu. Firma sa, SC Holding srl, datorează Combinatului 177.112,84 dolari. Cum, pină la pronunțare, Cornescu rămâne escroc cinstit, e posibil ca basarabenii să recupereze o parte din bani; respectiv 0,84 dolari, suma reală de care dispune marele om politic și de afaceri.

Maxim și minim pentru Măț

Plutonierul Măț din Baia Mare a bătut un taximetrist. Nu rău, ci așa, cum bat polițiștii, cînd răbufnesc milițenii în ei. Un minim de pedeapsă ar fi fost trecerea în rezervă; un maxim — aducerea în fața justiției. Soluția justă a găsit-o locțiitorul șefului poliției județene, colonelul Maxim, care i-a dat minim. Avînd acest precedent interesant, judecătorii din județ îi vor trece pe infractorii de drept comun în rezervă.

Fără comentarii

Fundația „Aven Amentza” pentru integrarea și emanciparea romilor dă publicității un veritabil recensămînt al disperării. Fundația numără în România 2,3 milioane de romi, 58 la sută din bărbai și 89 la sută din femei nu au nici o profesie. 80 la sută din romii buni de muncă nu au

nici o calificare. Din cei 23 la sută romi salariați, 60 la sută fac munci necalificate. Jumătate însă nu muncesc nicăieri. Doar 5 la sută au pensii, 17 la sută trăind, de cînd se știu, din expediente. 65 la sută din locuințe n-au decît mobilier disparat, 3 la sută n-au nici un fel de mobilier. 27 la sută din copii sunt analfabeți, iar din copiii de vîrstă școlară 40 la sută nu dau deloc pe la școală.

Deși statistica pare alcătuită de o persoană care a lipsit de la școală la lecțiile de adunare și scădere, putem fi siguri că o statistică făcută nemțește, nu țigănește, ar dovedi un dezastru și mai mare. Mai cu seamă că există sute de mii, dacă nu chiar milioane de români care trăiesc exact ca romii. Și noi o ținem întruna cu pericolul slav!

Domnul Gherman nu e un domn

Iată ce spune banda magnetică, pe care s-a înregistrat observația lui Oliviu Gherman referitoare la regina Ana: „Nu știu cine este regina Ana. N-am avut-o niciodată (risete în sală). Și este eventual soția postpărăsirii țării a fostului rege Mihai”. Acestea sînt cuvintele lui Gherman și nu cele prin care a încercat să se disculpe cum că el „pe asta n-a avut-o ca regină”. Președintele Senatului vorbește la tribuna supremei instituții într-un fel, pe care nu l-ar fi îndrăznit în fața copiilor săi. Oliviu Gherman se apără zicînd că nimeni nu l-a auzit vreodată înjurînd. Nici nu a fost vorba de injurături. Doar de mitocănie.

CUTIA CU FUNAROI

„Conceptia economică a PUNR — a spus într-o cuvîntare Gheorghe Funar — se confundă cu cea a guvernului Văcăroiu”. E normal, dat fiind că PUNR se suprapune atît de mult cu FDSN, încît primarul e numit, între intîmi, Gică Funăroiu. Pină la încălecare, mai e!

Săritura pe fix

După figura pe care poeta Leonida Lari a făcut-o opoziției — la votarea moțiunii de cenzură — domnul Corneliu Coposu a declarat: „Oricum, eu nu am fost de acord ca această doamnă sărită de pe fix să figureze pe listele partidului la alegeri”. Domnul Coposu a uitat să spună că, de fapt, el n-ar avea nimic cu Leonida Lari, dacă ar fi doar cetățeană și nu poet-cetățean. Nenorocirea cu poezii din Parlament e că sînt prea mulți, oricît ar fi de puțini. Nici un poet — și e mult. Poezii nu pot fi puși pe fix de nimeni, întrucît contractul lor e cu soarta, nu cu partidul. Leonida Lari votează aiurea fiindcă partidul nu l-a dat apartament. Oare ce-o să facă poeta, dacă într-o zi o să simtă nevoia să mestece ciungă și partidul n-o să aibă de unde-i da ciungă?

Test la dobitocie

Întrebat de „Academia Căpăvencu” — în cadrul testului de largă respirație națională, „Cînd ați fost un dobitoc?” — Vartan Arachelian răspunde: „Cînd am crezut că opoziția este mai puțin intolerantă decît gazeta vadină «România Mare». Testul l-am făcut cu ocazia interviului luat domnului Dinu Săraru”. Adevărul e că Arachelian a făcut acest test mai devreme, la o conferință de presă a PAC-ului. Atunci, i-a închinat un frumos poem omagial lui Adrian Păunescu. Acum, nu că Păunescu n-ar trebui omagiat, numai că există destule situații în care omagiul devine test.

Iliescu și Elțin, varianta Iliescu-Gorbaciov

Bulgaria și Albania și-au manifestat sprijinul pentru poziția lui Elțin în situația fierbinte din Rusia. Convenția Democratică a declarat public sprijin pentru Elțin. În sectorul 2 al Capitalei, res-

CUTIA CU HANDICAPAȚI

Handicapații de rang mare din județul Alba nu încap într-o cutie. Ar încăpea însă în câteva celule de drept comun. Iată-l pe superbii infirmi la caracter din spitale și învățămînt: dr. Tiberiu Buta Flaviu, directorul spitalului oraș-nesc Cugir, dr. Ioan Dobocan, șef secție, dr. Nicolae Turcu, medic specialist, dr. Virginia Pervan, medic specialist. La spitalele oraș-nesc din Blaj și Aiud, numărul handicapaților cu funcții importante e însemnat. Nimic nu egalează însă nebunia din învățămînt, unde dreptul de a fi handicapat l-au obținut numai directorii: Vasile Ursu, Liviu Popescu, Emil Sevestrean, Ioan Gilgor, Eugenia Herlea, Ana Lazar.

pectiv în piața Obor, oamenii fac trafic cu de toate și politică internațională. Românul de rînd crede că Elțin joacă o carte importantă și că trebuie sprijinit. Domnul Iliescu încă mai cugetă. Domnia sa abia pregătește poziția față de puciul din '91.

TUDOR OCTAVIAN ■

O situație neobișnuită:

STAFF-ul EUROPEI LIBERE la București

Joi, 25 martie, la Casa Scriitorilor s-a creat „o situație neobișnuită”, în care o mulțime de ziaristi au venit să vadă alți ziaristi. Expresia aparține domnului Gene Pell, președintele postului de radio Europa Liberă /Radio Libertatea. În această primă vizită la București, domnul Pell a fost însoțit de domnul Robert E. Gillette, directorul aceluiași post, și de domnul Nicolae Stroescu Stănișoară, directorul Departamentului românesc.

Dincolo de cuvintele frumoase, exprimate de ambele părți, conferința de presă a abordat trei subiecte de interes. Primul a fost, se înțelege, legat de vizita la Cotroceni. Din relatările domnilor Pell și Stroescu, noi, cei de prin partea locului, am cam priceput că și ei sînt tratați ca „o anumită parte a presei”. Altminteri, de ce să le fi atras domnul Iliescu atenția — deși întîlnirea a fost cordială — că... au aspecte critice? E adevărat, a recunoscut președintele nostru, timp nu are să mai asculte Europa Liberă, dar este informat că există „exprimări partizane”. Cum pe nimeni n-a mirat faptul că domnul Iliescu n-a lăsat să-i scape așa prilej, întrebarea care a stat pe buzele tuturor și la care s-au cerut răspunsuri mai ample a fost în legătură cu viitorul postului de radio, finanțat de guvernul american. Domnul Gene Pell a mărturisit că aceasta este „marea bătălie” pe care o duce acum. Congresul n-a discutat încă problema și sînt speranțe ca președintele Clinton să se răzgîndească cu privire la această propunere de reducere a bugetului. Cele 57 de emisiuni, transmise în 23 de limbi, se dovedesc de mare utilitate în estul Europei, unde căderea comunismului nu înseamnă nici pe departe lichidarea problemelor.

În ceea ce privește România, proporția de ascultători este de 23 la sută din populație și cu siguranță va crește în momentul în care emisiunile se vor transmite pe unde medii de frecvență. Tratatative cu Radiodifuziunea Română și cu posturile private se pare că merg pe drumul cel bun.

Înainte de plecare, staff-ul Europei Libere ne-a mai dat o veste îmbucurătoare. Ni se va pune la dispoziție — prin copii — Arhiva de emisiuni aflată la München: 40 de ani de înregistrări, documente unice ale chinutei noastre vieți.

LIANA TATOS ■

...EVENIMENTE MICI

Dinu Patriciu — PL:

„Vom asista la un dezastru al stângii“

— Domnule Dinu Patriciu, deși avem acest dialog înainte de votul pentru moțiunea de cenzură, el apare după ce totul se va fi lămurit. De aceea, vă propun să vorbim despre rațiunile mai largi ale atitudinii opoziției, despre motivele acumulate în timp, regăsite, chiar dacă nu foarte explicit, în moțiune. Concentrate, mai bine-zis, aici. Deoarece cauzele nu sînt numite întotdeauna pe priceperea unui public mare, oamenii pot avea impresia că politica opoziției e una de obstrucționare, indiferent de ce se întâmplă în Parlament, indiferent de chestiunile zilei.

— Moțiunea de cenzură a fost un gest politic cu o finalitate pe termen mediu și lung. Ea a fost comentată prin prisma senzaționalului de moment. Oamenii sînt tentați, într-adevăr, să rețină gestul, nu și motivația profundă. Nu e important cum a ieșit votul. E important faptul că s-a conturat prin regrouparea opoziției, posibilitatea unei alternative. S-a marcat clar și orientarea de stînga, atît prin conținutul programului de guvernare, cît și prin cei care-l susțin declarau.

— Dar programul — cel puțin așa l-au comentat și unii lideri ai opoziției — e una, iar atitudinea politică a susținătorilor lui, alta. PSM, PRM, PDAR și PUNR votează ceva ce contrazice exact aceste platforme pentru care au fost agreați de electorat. E doar un caz curent de politicianism murdar?

— Două probleme trebuie avute în vedere: conținutul programului și capacitatea efectivă de a guverna, de a-l pune în mișcare. Prin urmare, modul în care înțelege guvernul să guverneze. Timp de trei luni, guvernul s-a ocupat cu „rotirea cadrelor“, de sus pînă jos. Oamenii reincorporați administrației sînt incapabili de a susține reforma. Ei reprezintă orientarea spre restaurație. Programul e alcătuit astfel ca fiecare să găsească în el ceea ce i-ar plăcea; deci un ecletism care vine dintr-o eroare fundamentală și anume că e posibilă unitatea tuturor forțelor politice, un drum unic al reformei, că ideologiile politice aduc doar ușoare, neînsemnate variațiuni. Această idee este o diversivune. Ideologia stă la baza unui drum, nu in-

vers. FDSN-ul zice așa: a-cesta e drumul, hai să vedem care-i ideologia potrivită. Criza nu e economică. Aceasta e încă o diversivune. E o criză a voinței politice. Un argument: programul nu se referă nicăieri la scopul urmărit prin reformă. Or, între socialism și capitalism nu există a treia cale. Oamenii pot să creadă că reforma ar fi a treia cale. Reforma, în sine, nu cu un scop. Programul sugerează, dar nu spune clar. Din punct de vedere politic ar fi fallimentar ca FDSN-ul și aliații săi să spună: țelul nostru e capitalismul. Sondajele de opinie arată că acum majoritatea populației dorește să cunoască scopul reformei. Ei spun: să fie o societate prosperă. Dar cum să fie: socialistă sau capitalistă? În platforma electorală a FDSN s-a vorbit frecvent de „economia socială de piață“. În programul guvernului, termenul nu mai apare niciodată. Repet: niciodată! Cei care au alcătuit programul sînt conștienți că „economia socială de piață“ e un deziderat care poate fi definit numai dacă se definește ferm trecerea la capitalism, la un sistem economic concurențial care are ca temelie răspîndirea cît mai omogenă în masa socială a avuției naționale. Rezultatul ar fi crearea unei categorii sociale medii cu o însemnată putere economică. Categoria care stă la baza oricărei democrații. Or, ea nu e luată în seamă în programul Văcăroiu. Cît timp ține să satisfacă „baza de mase“ și nu se concentrează pe crearea categoriei medii, cea realmente productivă, interesată direct să meargă înainte, programul e vulnerabil.

— Credeți că scopul reformei nu e clar definit doar pentru că guvernul nu vrea? Eu, personal, nu văd în toată harababura de azi nici măcar un sfert de idee clară.

— Lucrurile sînt complexe. Votul dat stîngii s-a motivat prin frică. Majoritatea a votat împotriva schimbării. Platformele stîngii promiteau un soi de schimbare, care nu avea să afecteze viața celor care le dădeau votul, viața „maselor largi populare“.

Un alt fapt speculat de stînga politică: imobilismul, conservatorismul țăranului. În societatea democratică, fermierii sînt de dreapta. Ideea că Iliescu le-a dat pămînt, că se pot întoarce la un tip de proprietate și de bunăstare care a fost cîndva, i-a făcut pe țărani să voteze cum au votat. Fermierul, prin legile vieții sale, nu are cum să fie de stînga. Proprietar de stînga e ceva ce nu există. Semnul se va inversa la următoarele alegeri. Vom asista, sînt absolut sigur, la un dezastru al stîngii. Vedeți ce e și în Europa. Baza socială a stîngii va rămîne lumpenproletariatul urban, care oricum diminuează. Niște dezmoșteniți, scoși din codul etic al satului, cazați în orașe dormitor. Oamenii fără identitate socială. Aceasta nu e „clasa muncitoare“. Acești oameni nu pot spune ferm „da, sîntem muncitori“.

— Într-un tren de seară din Bărăgan am întrebat mulți bărbați care veneau de la muncă la oraș ce sînt ei. Mi-au răspuns: navetiști.

— Vedeți! Disperarea socială va crește. Cînd am spus că moțiunea a avut și o bătăie pe termen mediu, m-am gîndit la un efect în cîteva luni. La presiunea socială în creștere e necesară o alternativă. Opoziția e obligată să prezinte alternativă-program. Altfel, electoratul merge spre extrema stîngă și e grav, grav de tot. Sigur că pentru cea mai mare parte a electoratului moțiunea opoziției a apărut ca negativ, ca o critică doar a programului guvernului. Dar nu aveau cum să procedeze altfel. E vorba de o opțiune fundamentală. În programul Văcă-

roiu e amintit mereu „rolul activ al statului în perioada de tranziție“. Un fel de „stat de tranziție“, între cel totalitar și cel asistențial. Opoziția optează pentru „statul minimal“ care se retrage progresiv din jocul economic. „Statul minimal“ nu e un stat slab. Confuzia e întreținută de putere. „Statul minimal“ protejează interesele publice în domenii strategice: sănătate, învățămînt, apărare, cultură. Sănătatea e în pericol grav. În buget se prevăd 843 miliarde pentru investiții și subvenții pentru menținerea în viață a monștrilor industriali, în vreme ce bugetul sănătății e de numai 213 miliarde. Cheltuielile pentru cultură: 13 miliarde. Pentru învățămînt, tot bugetul Ministerului. Învățămîntului: 323 miliarde. Din comparația sumelor, se vede orientarea guvernului, ideea lui economică: menținerea în funcțiune a unor industrii care nu produc. Se vorbește despre descentralizarea administrativă — condiție pusă de altfel și de forurile monetare internaționale, dar nu există o lege a bugetelor locale. Nu e dorită o astfel de lege. Se prevăd în schimb, în bugetul anual al guvernului Văcăroiu transferuri de la bugetul central spre cele locale.

— E același lucru ca înainte.

— Așa pare, dar nu e. Nu sînt transferuri procentuale în funcție de numărul locuitorilor. Au la bază un element politic. Sînt alocări pe criterii aparent obscure. Dar e oare o întimplare că județele Moldovei au alocări duble și chiar triple față de județele conduse în majoritate de oameni ai Convenției Democratice? Nu e o întimplare. E o cale de a discredită aleșii Convenției în fața alegătorilor. Bugetul devine instrument politic. Ca să nu mai vorbim de articolul 21 din Legea bugetului care prevede că „direcțiile generale ale finanțelor publice și controlului financiar de stat sînt autorizate ca pe baza propunerilor autorităților publice locale și județene și în colaborare cu acestea să distribuie aceste fonduri“. Absolut ilegal, anticonstituțional. Consiliile locale sînt cele care drămuiesc bugetele locale. De ce am mai făcut alegeri locale dacă împărțirea bugetului local e controlată strict de la centru? De altfel, prin domnul Cosmancea, guvernul a și spus-o: perfecții sînt un fel de prim-miniștrii județeni. Deci un fel de primi secretari. Li se schimbă doar numele. Or, prefectul e prin constituție reprezentantul guvernului, nu ordonator de credite. Consiliul local și cel județean trebuie să manipuleze sumele. Se observă că, dincolo de expresia seacă a cifrelor și a formulelor juridice, răzbată politicul, orientarea politică generală. Se profită de gradul scăzut de educație democratică a populației pentru a instaura centralismul democratic. Numai punînd bugetul și programul în paralel se înțelege drumul. Care va fi rezultatul, ținînd cont că acum se merge pe un dirijism foarte apăsător? Alternativa cu un țel net formulat ar fi retragerea treptată a statului, o retragere cu date controlabile cuprinse într-un program, într-un buget, nu doar în promisiuni. O cale merge spre un capitalism monopolist, în care monopolul de stat trece în monopolul privat, mult mai grav, mai agresiv decît cel de stat. Pentru noi, această societate extrem de polarizată, cu o mică pătură de îmbogății de război, pătură care se profilează acum și care foarte curînd va funcționa ca atare, și cu o mulțime pauperă înseamnă falliment social. Opțiunea opoziției, programul ei urmărește crearea clasei mijlocii. E baza oricărei democrații au-

UN BICI INEVITABIL

Moțiunea de cenzură a tulburat multe spirite, dar a limpezit multe ape. Ecurile episodului respectiv al vieții noastre parlamentare s-au estompat, efectele sale, însă, încep să se manifeste. În teorie, o moțiune de cenzură e menită să schimbe un guvern cu mijloace constituționale și, o vreme, a putut părea deconcertant faptul că opoziția îi dădea guvernului Văcăroiu — avînd în vedere rezultatul previzibil al votului din parlament — un tichet de guvernare pînă în toamnă, un acord de circumstanță, pentru statu-quo-ul politic, ceea ce ar fi însemnat o slăbiciune încă mai mare decît aceea de care a fost acuzată, din cauza pasivității în parlament. Spiritele mefiente, care aplecaseră urechea și la zvonistica inevitabilă în astfel de situații (și să nu uităm seria de consultări de la președinție cu partidele), își puteau pune problema dacă nu cumva opoziția a-nceput să asculte cîntecul de sirenă al celebrei „conlucrări pozitive“, care se aude constant dinspre Cotroceni. Dar desfășurarea evenimentelor și în special virulența reacțiilor puterii, prin partidele clientelare PRM și PSM, dar nu numai, au înlăturat bănuielile și îndoilele: puterea a făcut tot ce i-a stat în... putere ca să spulbere moțiunea și autorii ei, apelînd, în acest scop, la toată gama de retorici și diversivuni, la toată îndirjirea, tupeul și fierea de care este capabilă. Și astfel a devenit cît se poate de clar că directa administrată de opoziție și-a atins adversarul și n-a fost vorba doar de o simplă fentă, cu joc de picioare.

În primul rînd, dacă guvernul Văcăroiu va fi schimbat mai devreme, lucrul acesta va trebui să-l facă însăși puterea, cea care l-a și scos din mincă în toamna trecută. Dacă schimbarea s-ar fi petrecut (în aprilie, sau mai, sau iunie etc.) prin moțiunea opoziției, dl. Văcăroiu ar fi putut pleca absolut liniștit într-un concediu superb, ba încă dîcînd cu sine și o oarecare aură de martir — „Săracu“ Văcăroiu, l-au rupt ăstia din opoziție, și tocmai cînd începuse, domnule, să poată și el să miște ceva în țara asta! Domnule, și ce strategie avea! Dacă mai marii puterii îi vor întrerupe mandatul, e ca și cum și-ar da singuri o notă proastă (de ce l-au mai numit, dacă nu e bun?). Iar dacă nu l-i vor întrerupe, le-o va da el însuși... Ar fi putut puterea s-o facă acum, cu mina opoziției, prăfîind de moțiune? Nu. Ea nu și putea permite luxul unei scîndări, dînd voturile necesare adoptării moțiunii (asta ar fi însemnat începutul sfîrșitului), iar votul FDSN în bloc pentru moțiune ar fi însemnat cedarea totală a inițiativei către opoziție (și asta ar fi însemnat chiar sfîrșitul).

În fine, dar nu în ultimul rînd, desigur, concluziile comisiei Fondului Monetar Internațional prezente în România în aceste zile erau previzibile. Obiecțiile FMI pleacă de la o realitate vizibilă cu ochiul liber: reforma stă pe loc, pentru că puterea orbaceie pe cărările prăfuite ale teoriilor convergenței sistemelor, iar fondurile din împrumuturi sînt folosite pentru consum și nu pentru restructurare și investiții, ceea ce înseamnă că restituirea lor este improbabilă. Ca atare, opoziția, pentru a-și menține credibilitatea, trebuia nu numai să se delimiteze, dar și să sancționeze politica actualului guvern. Ceea ce a și făcut, trăgîndu-i domnului Ninosu, aflat în plin efort, un bici inevitabil. Vorba aceea: pișcă, da' și ustură un pic.

EUGEN CHIROVICI

tentive. Distribuția capitalului trebuie operată în masa socială. Avem astfel și distribuția veniturilor. Înainte de război aceasta era situația României. De aceea eram o țară prosperă, comparativ cu toți vecinii ei și cu toate statele europene. Acest lucru era susținut de distribuția veniturilor: doar 7 contribuabili aveau venituri peste 10 milioane lei — și ce era leul înainte de război! — 735 cu un venit de un milion de lei și peste 400 000 cu venit anual între 40 000 și 1 000 000 lei. Amintind prețurile de atunci — un ou — 0,50 lei, un kg de carne — 20 lei, un kilogram de brînză — 25 de lei — des-coperim nivelul de viață ridicat datorat distribuției extreme de largi a veniturilor, corespunzătoare unei distribuții la fel de largi a proprietății. Programul Văcăroiu nă-

zuieste la o țară bogată cu oameni săraci. Înainte de război, 94,5% din proprietățile agricole aveau sub zece hectare; cu toate acestea exportam 2/3 din producția de grîu. Aveam 5,5 milioane de proprietari mobiliari. Aceștia erau statul, forța lui. România reprezenta un caz extrem de fericit, în comparație cu statele capitaliste din jur care se îndreptau spre monopolism. Monopolism care, de altfel, a și declanșat marile crize economice. Statele industriale avansate au acum o legislație construită contra monopolismului. La noi, necesitățile sînt altele. Noi nu avem capital. Restaurarea proprietății private reprezintă premisa reformei, nu rezultatul ei. Legea proprietății private înseamnă adevăratul început al reformei.

TUDOR OCTAVIAN

CINE SCUZĂ ȘI ACUZĂ COLOȘII CU PICIOARE DE LUT AI INDUSTRIEI ROMÂNEȘTI

Păgubosul gigantism industrial românesc consumă, în loc să producă, datorită subvențiilor ce-l țin artificial în viață. Fondul Monetar Internațional a recomandat restructurarea coloșilor, dar nu s-a făcut nici un pas în această direcție. Sintem în fața unui drum închis? Părerile sînt împărțite, ca și soluțiile propuse.

MIHAI FLORESCU

(fost ministru
sub Ceaușescu):

„Consider că nu am greșit catastrofal în conceperea și conducerea industriei chimice românești”

— Dle Mihai Florescu, ați deținut, în timpul regimului comunist, funcții înalte: ministru al industriei, petrolului și chimiei în perioada '67—'68, ministru al chimiei din '70, timp de încă 10 ani și, apoi, ați fost vicepreședinte al C.N.S.T., avînd rang de ministru secretar de stat următorii 10 ani. Ați lucrat direct cu Nicolae și Elena Ceaușescu. Este firesc ca mulți să vă arate, acum, cu degetul și să vă facă răspunzător pentru moștenirea dezastruoasă din domeniul industriei chimice.

— Foarte mulți oameni cunosc, astăzi, modul în care familia Ceaușescu a domnit în România, metodele și... secretele menținerii puterii timp de aproape douăzeci și cinci de ani. De asemenea, mai circula și acum legenda conform căreia „savanta de renume mondial” a condus destinele industriei chimice românești. Nimic mai fals! „Tovarăș” nu a avut nici o contribuție în realizarea industriei chimice. Totala sa ignoranță, reaua voință și grandomania au determinat, practic, „punerea pe butuci” a chimiei românești în anii '80. Acest ultim deceniu a fost dezastruos; s-au interzis importurile de instalații, piese de schimb, catalizatori (deci numai 10% din aceștia se importau), s-au interzis modernizările instalațiilor pe baza colaborărilor externe etc. Așa încît sintem dotați, acum, cu echipamente... ultramoderne pentru anii '60—'80!

— Deci, dacă Elena Ceaușescu nu s-a amestecat în conceperea industriei chimice românești, atunci dvs. sînteți principalul autor al existenței coloșilor industriali în această ramură.

— Nu mă consider autorul

moral al dezastrului industriei chimice. Sint convins că studiile aprobate de mine în vederea dimensionării combinatelor au fost valabile și perfect realizabile. Toate calculele pot fi, și astăzi, verificate.

— Uriasele platforme petrochimice reprezintă un eșec de concepție?

— Categorie, nu! Platformele petrochimice create, aici, încă din anii '60 prezintă o trăsătură ultramodernă chiar și în prezent: integrarea. Ele cuprind rafinării, instalații petrochimice și unele instalații chimice. Avantajele acestei concepții au fost: eliminarea unui mare număr de conducte de transport, reducerea mijloacelor pentru transportul lichidelor (cisterne, vagoane etc.), reducerea personalului administrativ și de exploatare, într-un cuvînt, se elimină o creștere irațională a prețurilor de producție.

MIHAI FLORESCU:

„Nu mă consider autorul moral al dezastrului industriei chimice. Sint convins că studiile aprobate de mine în vederea dimensionării combinatelor au fost valabile și perfect realizabile”.

BUJOR-BOGDAN TEODORIU:

„Cei ce susțin că avem tehnologii comparabile cu cele mai bune realizări pe piața mondială practică o deșănțată demagogie”.

MIRCEA CIUMARA:

„Cine era ministrul industriei chimice cînd s-a decis exportul masiv de îngrășăminte chimice fără a fi asigurată piața internă, ceea ce a însemnat reducerea producției agricole?”

la a prețurilor de producție. Chiar și comunicarea specialiștilor americani, prezentată la al XIII-lea Congres al Petrolului (octombrie 1991, Buenos Aires) pledează tocmai pentru platforme petrochimice integrate, menționînd rezultatele favorabile ale experimentelor desfășurate, timp de zece ani, pe cîncișase astfel de platforme.

— O situație aparte o au combinatele de îngrășăminte chimice. Ele sînt grav poluante, dar îngrășămintele se exportă masiv. Avantajele obținerii valutei contrabalansează, oare, reducerea drastică a producției agricole românești prin neasigurarea cu aceste strict-necesare substanțe?

— Industria de îngrășăminte nu ar trebui să fie poluantă. Instalațiile respective sînt dotate cu sisteme ce elimină, dacă funcționează, poluarea. Cheltuielile de depoluare încărcă, însă, prețul produsului... Instalațiile de amoniac

— principalul îngrășămint, obținut din gaz metan — trebuiau modernizate din anii '70. Elena Ceaușescu a refuzat, cu îndrăjire, să aprobe fondurile necesare. Plata gazului metan importat din U.R.S.S. se făcea în îngrășămint. Acum este aceeași situație, dar gazul se importă din Germania și S.U.A. Consider, într-adevăr, o mare greșală prejudicierea agriculturii prin neasigurarea pieței interne cu îngrășămint.

— Totuși, industria chimică este, cu certitudine, în acest moment, pe... ducă. Nu vă considerați autorul moral al acestei situații? Cine este de vină?

— Să stabilim, mai întîi, perioadele de timp. În anii '80, principalii vinovați au fost, după cum am explicat, Nicolae și Elena Ceaușescu, pentru ignorarea și desconsiderarea ideii de modernizare. După 1990, acuz guvernarea Roman de a fi lansat ideea că industria chimică este „fier vechi” și trebuie re tehnologizată în întregime.

— Care este soluția?

— Retehnologizarea. Întreprinderile capabile să-și asigure devizele necesare printr-un export susținut au toate șansele să prospere. Și, evident, asigurarea cu țitei din import, căci, altfel, se ruinează, iremediabil, instalațiile prelucrătoare.

BOGDAN TEODORIU

(deputat FSN):

„Coloșii industriali sînt o povară. Ei creează monopoluri greu de spart”

— Dle Bogdan Teodoriu, sînteți deputat F.S.N., vicepreședinte al Comisiei pentru Politică Economică, Reformă și Privatizare a Camerei Deputaților, ați fost secretar de stat, șef al Departamentului pentru Strategia Reformei și Integrare Economică în guvernele Roman și Stolojan. Cred că aveți o opinie foarte documentată în problematica coloșilor industriali.

— Coloșii industriali sînt o povară pentru economia națională. Ei creează monopo-

luri greu de spart; de aici apar distorsiunile în prețuri și dificultățile în restructurarea și privatizarea lor. Cine posedă atît de mulți bani pentru a le cumpăra? De ce ar face-o? Din lipsă de concurență derivă calitatea redusă a produselor și, în consecință, lipsa de competitivitate pe piețele externe, generînd dificultăți de echilibrare a balanței de plăți respective. Ei creează și cele mai mari probleme sociale, în condițiile existenței șomajului. Și tot ei creează mari probleme de organizare și de aprovizionare.

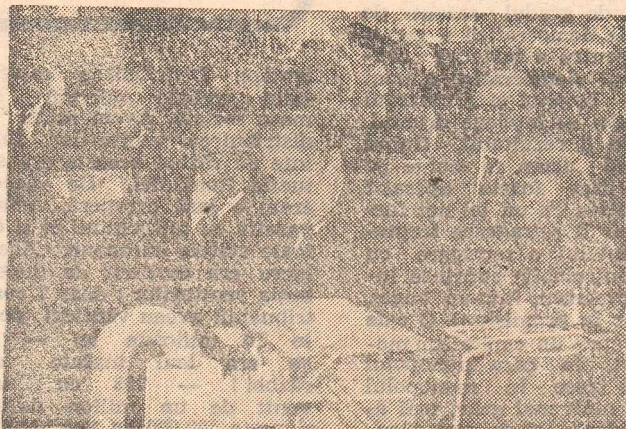
— Care este, în opinia dvs., caracteristica economiei românești, moștenire a defunctului regim?

— România se caracterizează printr-un pluralism de generații tehnologice, exemplul concludent oferindu-l metalurgia. În cadrul sistemului tehnologic, eficiența globală este determinată, fundamental, de veriga tehnologică cea mai slabă, întrucît aceasta creează locul îngust. Sistemele tehnologice au coerența lor internă, care sancționează randamentele globale. Eliminarea decalajelor tehnologice între diversele întreprinderi (sau chiar în cadrul acestora) presupune un nivel considerabil al resurselor utilizate.

O altă problemă moștenită este diversificarea excesivă a structurii producției. Economia noastră este foarte integrată. Fiecare producea pentru cineva, chiar dacă produsele nu erau de calitate acceptabilă. Dacă giganzii ar fi fost plasați numai în două-trei (sub)ramuri, poate că soluțiile restructurării ar fi fost mai simple de aflat. Decizia de a nu mai produce anumite bunuri poate atrage rapid colapsul unor întreprinderi care nu doresc să-și modifice nomenclatorul de fabricație. Desigur, rămîne șansa importului.

O a treia problemă ar fi factorul psihologic. Nu se poate nega faptul că industrializarea — chiar așa forțată — a reprezentat un element pozitiv, polarizînd destinele a cel mult una-două generații. S-a creat o cultură specifică a fiecărei fabrici. În mod natural, se va apela la o soluție tehnologică mai bună (ea există pe plan mondial),

Se nasc copiii morți ai industriei naționale

Dacă e să-i dăm crezare lui Ion Mihai Pacepa, multe din instalațiile petrochimice românești au fost realizate după proiecte furate și fotocopyate de serviciile de spionaj ale Securității. Aceste „creații originale” ale științei românești erau prezentate perechii conducătoare sub formă de machete uriașe. Spectacol inutil, grotesc, sponsorizat din lacrimile și munca de rob ale unui întreg popor. În plan secund, dreptă, Mihai Florescu, ministrul chimiei de atunci, ale cărui considerații retro le publicăm în pagina de față.

spre a se justifica o posibilă creștere a eficienței și se va lupta pentru obținerea unui avantaj valutar.

— Care ar fi soluția pentru eliminarea dezastrului industrial?

— Probabil că nu avem multe soluții. Privatizarea este un răspuns care are limitele lui. Restrângerea unor nomenclatoare de produse ar fi al doilea. Cel de-al treilea ar putea fi promovarea sectorului de întreprinderi mici și mijlocii, cu prioritate a celor care devin subfurnizori ai marilor întreprinderi. În curând, probabil, Goliat va căuta, în genunchi, prietenia lui David. Parcă sună mai democratic!

Cei ce susțin că avem tehnologii comparabile cu cele mai bune realizări pe plan mondial practică o deșănțată demagogie. Realitatea este că reînnoirea este strict necesară dar implică un efort investițional imens, probabil comparabil cu ceea ce s-a realizat în mai multe decenii; practic, o nouă industrializare.

MIRCEA CIUMARA

(deputat PNTCD):

Soluția este privatizarea coloșilor industriali

— Dle Mircea Ciumara, sinteti deputat P.N.T.-C.D. recunoscut ca „eminentă cenușie” a acestui partid în materie de economică și politică economică. Cred că ne puteți furniza o opinie avizată privind soarta coloșilor industriali.

— În primul rând, afirm că, în actuala conjunctură economică, caracterizată prin inflație galopantă, imposibil de stăpinit, nu se poate aborda, concret, rentabilitatea unei întreprinderi sau a unei activități. În momentul stopării inflației, vor trebui găsite acele extrem de precise criterii pentru a putea analiza starea economică a întreprinderilor.

— Care au fost greșelile catastrofale ale defunctei politici industriale?

— Principala greșeală a fost dimensionarea fabricilor pe o bază materială majoritar importată. S-au susținut, prea mult, ramuri energofage: chimia, metalurgia, construcțiile de mașini, construindu-se adevărați monștri, iar ramurile purtătoare de progres tehnic (electronica, printre altele) au fost, practic, neglijate. Anularea importurilor în deceniul nouă a însemnat, de fapt, imposibilitatea modernizării tehnologiilor și, deci, ratarea nivelului calitativ al produselor noastre. Toate soluțiile tehnologice trebuiau să fie autohtone, cit mai „originale”. În unele domenii se luau decizii absolut eronate. De exemplu, în '88-89, se exporta gaz metan solidificat — îngrășămintă — în Africa de Sud și se aducea porumb. Cine era ministrul chimiei când s-a decis exportul masiv de îngrășămintă chimică fără a fi asigurată piața internă, ceea ce a însemnat reducerea producției agricole?

— Care ar fi acum politica industrială corectă?

— De o soluție globală nu poate fi vorba. Fiecare caz trebuie judecat concret. Citeodată, spargerea coloșilor și modificarea fluxului tehnologic este o greșeală. Soluția ar fi privatizarea lor. Dar clauzele contractuale trebuie bine stabilite, pentru a nu prejudicia statul român.

Dezastrul economiei românești se datorează incompetențelor ce au conceput-o și condus-o spre acea păguboasă structură prea diversificată și prea integrată

BRINDUȘA NICOLAE

UNDE NE DISPAR COPIII?

Numărul din ce în ce mai mare al anunțurilor T.V. referitoare la dispariția copiilor (în majoritate minori) a determinat circulația multor zvonuri, unele dintre ele creînd panică în rândul părinților și determinînd, pe mulți dintre ei, să-și țină copiii închiși în casă, frustrîndu-i de cea mai mare bucurie a copilăriei — joaca în aer liber.

Cercetările arată că procentul cel mai mare al copiilor dispăruți îl reprezintă copiii care pleacă de acasă sau de la Căminele-orfelinat, în căutarea unor condiții „mai bune de trai”. Alții, profitînd de grija părinților de a nu duce lipsă odorul de nimic și uitînd să supravegheze anturajul și dezvoltarea personalității copilului, la primele conflicte între ideile „învechite” ale părinților și cele „moderne” ale lor, părăsesc domiciliul, pripășindu-se pe la diverși „prieteni”.

FLOREA DANIELA — 17 ani, din județul Giurgiu, a dispărut la 15.X.1992. Daniela, ca de obicei, trebuia să vină vineri acasă, după terminarea cursurilor de la liceul din Călugăreni, unde era elevă în clasa a X-a. Părinții, văzînd că nu ajunge acasă, s-au dus la liceu, dar nu au găsit-o! Intră în panică, au anunțat Poliția. Fata a fost găsită în Călugăreni, unde, după o plimbare de trei zile prin București, timp în care a locuit la o cunoștință întâmplătoare, și-a găsit găzduire la o familie de țigani.

SPERIATU MIHAELA — 15 ani, tot giurgiuveancă, a plecat de acasă în luna februarie 1993. Pe data de 15.III.1993, tatăl său, SPERIATU ILIE, a anunțat Poliția că fata a venit acasă, unde s-a certat cu părinții, provocînd daune materiale. Întrebată de ce a plecat, a răspuns că ea nu poate trăi alături de părinții săi, pentru că aceștia sînt „țărani înepoiati” și ea are alte „idealuri”. În perioada în care a lipsit de acasă, s-a plimbat prin București și în alte orașe ale țării, distrîndu-se cu diverși bărbați.

Aurilaci din Timișoara (Fotografie apărută în DER SPIEGEL)

O.D. are 16 ani (din rațiuni lesne de înțeles nu-i vom da numele și adresa), a dispărut în vara anului 1992. Părinții au anunțat Poliția și au făcut apel la populație de nenumărate ori, prin intermediul emisiunii T.V. „Anunțuri”, oferind chiar și o recompensă pentru cei ce pot spune unde se află. După aproximativ două săptămîni de la dispariție, părinții au aflat că „odorul” locuiește în zona Bercei, unde își găsește Făc-Frmoșul.

B.G. — 13 ani, provine dintr-o familie dezorganizată și a fost internat la un Cămin-orfelinat din Galați. Fiind supus unor rele tratamente din partea unor colegi mai mari (bătut, obligat să fure,

supus perversiunilor sexuale), a fugit în București, unde a stat prin Gara de Nord și Basarab, doarme în sălile de așteptare și se hrănește cu resturile de mîncare de la călători. A fugit de la Căminul nr. 102, din București, pentru că era bătut de elevii mai mari. Își dorește să meargă la un cămin unde să stea năruți cu copii de vîrsta lui și să nu mai fie bătut.

PLUTEANU MARIUS — 10 ani. De aproximativ 2 ani stă prin Gara de Nord și Basarab, doarme în sălile de așteptare și se hrănește cu resturile de mîncare de la călători. A fugit de la Căminul nr. 102, din București, pentru că era bătut de elevii mai mari. Își dorește să meargă la un cămin unde să stea năruți cu copii de vîrsta lui și să nu mai fie bătut.

Poliția se confruntă cu mari probleme în cazurile copiilor proveniți din familii dezorganizate, copii care nu vor să se mai întoarcă acasă, și ale celor fugiți de la Căminele-orfelinat, pentru că cei de la Casele de primire minori refuză să-i primească, motivînd că nu mai au locuri. În această situație, copiii se întorc de unde au venit, adică pe stradă.

CLAUDIA STROE

Gospodarii orădeni trec la contraatac!

• 15 000 lei amendă pentru o bancă deteriorată, 5 000 lei pentru ruperea unei crengi. O inițiativă ce o dorim extinsă în întreaga țară

Prin amenzi usturătoare, Consiliul local al Municipiului Oradea declară război deschis celor care nesocotesc avutul public, ordinea, curătenia.

La 1 martie 1993, acesta a comunicat presei hotărîrea cu privire la unele măsuri pentru păstrarea curăteniei municipiului Oradea, protecția parcurilor și a zonelor verzi.

În sfîrșit, cineva pune piciorul în prag!

De exemplu, în articolul 1 al hotărîrii este menționat că „toți agenții economici și cetățenii au obligația de a se îngriji de măturalul trotuarului, cel puțin o dată pe zi, pre-

cum și de curățirea noroiului, buruienilor de pe trotuar...”. „În timpul iernii, deținătorii de imobile au obligația de a curăța zăpada și gheața de pe porțiunile de trotuar...”. Nerespectarea — amendă între 1 000 și 6 000 de lei!

Din păcate, acestea ar fi obligații morale și de bun simț, ale oricărui cetățean. Dar dacă omul nu se simte... (!) — Se aplică nu numai severe contravenții, ci și despăgubiri pentru pagubele cauzate.

„Pentru călcarea peste peluze, straturi de flori sau peste plantațiile din jurul arborilor”, amenda este de 1 000 de lei. Pentru „cositul sau

smulgerea ierbii sau a florilor, urcarea în arbori sau ruperea crengilor, a arborilor sau arbuștilor” se aplică amenzi între 5 000 și 15 000 de lei.

Iar între 20 000 și 50 000 de lei se plătește amendă pentru... „tăierea arborilor maturi fără aprobare legală sau pentru ruperea arborilor tineri și arbuștilor sau smulgerea lor din rădăcină”!

După cum am mai spus, în afara acestor contravenții, cetățeanul în cauză mai trebuie să plătească și despăgubiri:

• Pentru murdărirea căilor publice — 2 000 de lei/m.p!

• Pentru o floare ruptă, după mărime — de la 100 la 500 de lei!

• Pentru crengi rupte sau tăiate din arbori, după mărime — de la 1 000 la 2 000 de lei!

• Pentru arborii protejați și cei declarați monumente ale naturii — de la 75 000 la 100 000 de lei!

• Pentru o bancă deteriorată — 15 000 de lei!

• Pentru un coș de hirtii deteriorat — 5 000 de lei!

Această strălucită (!!) hotărîre a intrat în vigoare la data de 1 martie 1993. Așadar, la Oradea — pe bună dreptate — lipsa educației și a bunului simț... „se plătește scump”!

RALUCA VRABIE

ATENȚIE, CETĂTENI !

NU CONSUMAȚI ACESTE PRODUSE:

Inspecțiile efectuate de reprezentanții autorizați ai O.J.P.C.-urilor s-au soldat și în luna martisorului cu multe și variate... „cadouri” (amenzi). De exemplu:

• La SC TOPAZ S.R.L. Brașov au fost depistate pre-

parate din carne cu termen de garanție depășit, expuse la vinzare într-o vitrină frigorifică defectă (costiță afumată, kaiser, rinichi, inimă, limbă și amestecuri pentru răcitură).

• La SC LAURA S.R.L. Magazin Alimentar Tulcea s-a amendat comercializarea produsului margarină import, ce purta inscripționarea falsă: 60% unt.

• La SC ALFA — IMPEX S.R.L. Miercurea Ciuc au fost interzise la comercializare următoarele produse: pastă de mici, salam vinăuș și salam Valca Jiului (elemente de identificare fără

precizarea termenului de valabilitate).

• La SC CONDOR S.R.L. Bistrița s-a oprit temporar comercializarea produsului Ness Globo, pentru neconformitatea inscripționării: 100 g/cutie (conținutul real al cutiei — 50 g).

• La SC AECITO Horoșeniul Mare — magazin de prezentare Sfîntu-Gheorghe s-au interzis la comercializare produsele: smîntînă, caș proaspătă de vacă și telemea proaspătă de vacă pentru lipsa elementelor de identificare și termen de valabilitate expirat.

BRINDUȘA NICOLAE

OFICIUL PENTRU PROTECȚIA CONSUMATORULUI

B-dul Nicolae Bălcescu 21
Tel.: 615 66 92 • Fax: 312 25 95

Poate francul să rămână puternic?

La Paris se spune DA; La Londra, NU.

Francul francez va suporta un atac violent luna aceasta, după desfășurarea alegerilor parlamentare. Noul guvern de dreapta, care se va forma după scrutin, va încerca să apere moneda națională, ajutat fiind de BUNDESBANK.

Deci, dacă printre observatorii parizieni scenariul este clar, economiștii din Londra par să vadă altă piesă decât colegii lor de peste Marea Mănească: numărul mare de șomeri, criticile împotriva dobânzilor foarte mari care împiedică dezvoltarea politicii financiare a francului puternic etc. Parisul vede cum BUNDESBANK este nevoită să scadă dobânzile ca răspuns la recesiunea economică, și chiar cum accelerează acest proces deși francul și ECU-ul depind în mare măsură de aceste lucruri.

Părerea generală este că, totuși, dorința politică de a menține paritatea actuală franc/marcă este mai puternică, atât la Bonn, cât și la Paris, decât o scădere importantă a dobânzilor. Acestea au fost scăzute în luna septembrie, în timpul crizei ECU-ului, dar după aceea BUNDESBANK s-a aliniat la poziția Băncii Franței și, împreună, guvernele de la Bonn și Paris au întors francul într-o poziție în care nu mai fusese niciodată.

Dar unii analiști sînt îngrijorați că noul guvern francez o să scadă dobânzile pentru a sprijini economia și deci situația actuală, cînd și Franța și Germania susțin irevocabil paritatea franc/ECU, aceasta nu se va mai putea menține.

Economistul Philippe Ithurbe de la banca franceză SOCIÉTÉ GÉNÉRALE spunea la începutul lui februarie că: „Vocile din rîndul opoziției au fost reduse la tăcere pentru încă o lună”, avînd în vedere manifestul alianței de centru-dreapta care este în favoarea politicii francului puternic („Le Franc fort”). Astfel „disidenții” au fost ne-

voii să tacă din gură.

Pentru probarea credibilității noului guvern s-ar putea să apară o creștere a dobânzilor pe termen scurt.

Mai important decât acest lucru este faptul că atitudinea piețelor în ceea ce privește francul se va altera dramatic în viitorul apropiat, susțin anumiți analiști. Germania e în recesiune și dobânzile germane sînt în scădere. Piețele nu au asimilat încă ideile generate de alegerile din Franța. O dată ce o vor face, dobânzile franceze pe termen scurt se vor prăbuși... Ele vor ajunge la 5-6 puncte procentuale, la sfîrșitul anului, de la 11 puncte, cit înregistrează astăzi, afirmă economistul Kindreich.

Pe de altă parte se avansează ideea că, pe la sfîrșitul lui aprilie sau începutul lui mai, cînd piețele vor realiza cît de departe va ajunge BUNDESBANK ca să păstreze ECU-ul, francul va fi una dintre cele mai puternice monede din sistem.

E adevărat că politica francului puternic nu a ajutat în problema șomajului, dar ea nu poate să poarte întreaga povară într-o chestiune care nu se rezolvă de mai bine de 25 de ani. Pe de altă parte, această politică a adus economia franceză în situația de a avea o rată scăzută a inflației.

Mai presus de aceste lucruri, însă, decizia de a ține francul legat de marcă a fost dictată de ambițiile politice franco-germane în ceea ce privește uniunea monetară europeană.

Samuel Brittan, comentator la „Financial Times”, concluzionează săptămîna trecută: „Analiștii anglo-americani nu văd că politica francului puternic reprezintă o realizare politico-economică mai valoroasă decât lupta pentru păstrarea situației existente”.

ALEXANDRU ARION ■
Adaptare după REUTER

„30 MILIOANE FETE DIN EST, FRUMOASE, INTELIGENTE, DOCILE SÎNT GATA SĂ CUNOASCĂ TINERI FRANCEZI, AMATORI DE CĂSĂTORIE SAU PRIETENII DURABILE”

Anunțuri identice sau asemănătoare cu cel din titlul relatării noastre au invadat, începînd cu 1991, spațiile publicitare ale ziarelor din Franța, dar și pe ale celor din Germania, Austria, Turcia. „Marfa” proaspătă, pe cale de a fi adusă din Europa răsăriteană, apare prezentată în ambalaje ispititoare. Viitoarele prietene sau soții, spre folosul bărbaților celibatari, singuri, timizi, indiferenți de vîrstă sau profesie, sînt întotdeauna frumoase, inteligente, cultivate, sentimentale și dispuse să răspundă oricăror solicitări. Ele pot fi alese după catalog, la prețul de 8 000 franci.

Piața cea mai vastă o reprezintă, cum era de așteptat, fostul imperiu sovietic. Aici, agențiile matrimoniale, ce mijlocesc tranzacții maritale cu persoane din Occident, se numără cu miile. Găsirea unui soț se plătește cu 1.500.000 ruble (ceea ce reprezenta, în 1992, salariul mediu pe 30 de ani al unui cetățean din fosta URSS).

Deja, la Paris, posturile de baby-sitter, solicitate pînă mai ieri de negrese și asiaticе, au fost ocupate de tinere ruseoace, cele mai multe avînd studii superioare.

O adevărată vinătoare de fete frumoase au dezlănțuit

agenții plecați în căutare de modele, de dansatoare de strip-tease, dar și de prostituate. Ei au putut constata imediat că pe piața rusească oferta depășește cu mult cererea. Un sondaj, întreprins la Moscova pe un eșantion de fete între 20-25 ani, a demonstrat că o femeie din zece este dispusă să se prostitueze.

Relațiile sexuale contra cost cu bărbații din Occident, relevă aceeași anchetă, sînt practicate fără jenă de eleve între 14 și 17 ani. De altfel, în gările din Moscova, anul profesional nu costă mai mult de un dolar.

Mii de prostituate au invadat Varșovia, o primă escală în drum spre Occident. Agenții de racolare există de asemenea la Sofia, de unde marfa e livrată spre Austria și Germania. Revista franceză Actuel semnalează, la Anancy, o agenție matrimonială româno-franceză, ce oferă fete nobile pentru celibatarii din Savoia.

Despre fetele noastre, ajunse în barurile și bordelurile Istanbulului, sau pe străzile metropolelor occidentale, s-a vorbit în dese rînduri. Dar iată că, pentru cei mai săraci decât noi, România poate constitui, la rîndul ei, un punct de atracție. Pe litoral, dar și în barurile Capitalei,

dansatoarele sosite din Ucraina și Rusia se numără cu sutele. Cu o mie de lei pe seară, o dansatoare de strip-tease își surclasează colegele rămase la Moscova sau Kiev, pradă disperării și haosului economic.

Pentru tinerele din est, vrăjite de mirajul Occidentului, speranțele sînt mari, iar decepțiile, de cele mai multe ori, cumplite. După ce izbutesc să străpungă barierele birocratice ale consulatelor și obțin în sfîrșit o viză, după ce se văd ajunse în Orașul-Lumină, tinerele din Est constată că nu pot presta decât munci sub pregătirea lor profesională, iar bărbații nu le solicită decât pentru aventuri pasagere. În aceeași revistă Actuel, Vera Ignatieva, o tînără matematiciană din Moscova, declară dezamăgită: „Bărbatul francez sentimental, viril, cultivat, frumos și curajos ca Alain Delon nu există decât în filme”. Vera uită totuși să adauge că Apusul n-are nici o vină că o ideologie absurdă și o politică criminală au pustii istoria unei țări, că vreme de 75 de ani nu numai Rusia, ci lumea întreagă a fost zguduită de seismele bolșevismului.

LIVIU TIMBUS ■

Din 1945 încoace, osemintele lui Hitler ba apar, ba dispar, ba sunt recunoscute, ba sunt contestate. În esență, meciul acesta se duce între Kremlin, care se străduiește să convingă lumea că deține chiar oasele lui Hitler (recent, la televiziunea moscovită au fost prezentate drept ale Führerului fragmente dintr-un craniu străpuns de un glonț), și Occident, care susține că rușii au recurs la o mistificare. De curînd, revista medicală franceză „La Semaine des Hopitaux” a publicat rezultatul cercetărilor — efectuate pe parcursul a doi ani — ale medicilor Eric Laurier, Valéry Hédoûin, și ale profesorilor Didier Gosset și Pierre Henri Müller, de la Institutul de medicină legală și socială de la Universitatea din Lille. Versiunea acestor specialiști o rezumăm în cele ce urmează.

Datele oferite lumii de către ruși în privința rămășițelor pămîntești ale lui Hitler — în esență, cele cuprinse în cartea „Moartea lui Adolf Hitler”, scrisă de ziaristul Lev Bezamenski — sînt niște falsuri. Cadavrele autopsiate de medicii legiști ai armatei roșii la începutul lui mai 1945 n-au aparținut lui Hitler și

Evei Braun. Lucrurile s-au petrecut așa: Stalin cerea cu insistență să i se trimită urgente dovezi ale morții lui Hitler. Însă corpurile lui Hitler și Evei Braun, în invălmă-

au efectuat un simulacru de autopsie, apoi au redactat un raport, în care au specificat că mortul avea o măsea în plus și un testicul în minus, cam ceea ce se șoptea pe la colțuri despre temutul cancelar (evident, fără nici o legătură cu caracteristicile reale ale cadavrului). Că bărbatul „selecționat” să-l reprezinte pe Führer pe masa de autopsie nu putea fi în nici un caz Führerul o dovedește și faptul că acel bărbat avea ciorapii cîrpiți, lucru cu desăvîrșire exclus dacă ar fi fost vorba de Hitler. Concluzia medicilor francezi: „Totul lasă să se creadă că trupul a cărui autopsie s-a făcut la 8 mai 1945 nu era cel al lui Hitler. Adevăratele rămășițe s-au rătăcit timp de 15 zile, obligînd, în acest interval, comisia de identificare sovietică la un subterfugiu, pentru a răspunde exigențelor lui Stalin. Identitatea trupului prezentat — la începutul lui mai 1945 — la Moscova rămîne o enigmă, ca și soarta autenticelor rămășițe ale lui Hitler, regăsite la sfîrșitul lui mai 1945”.

ION D. GOIA ■

HITLER AVEA CIORAPII CÂRPIȚI?

șeala de atunci, dispăruseră, nu erau de găsit. Dar Tătuclui nu i se putea spune acest lucru. Și atunci au fost luate de undeva un cadavru de bărbat și unul de femeie, medicii

Stînga sus, stînga jos... — oricum, mileniul acesta l-am pierdut...

Răsunătorul meci de box de la MOSCOVA — politic, ideologic, legislativ — ține capitele apropiate, dar și pe cele aflate la o binevenită distanță, cu sufletul la gură. Loviturile administrate de legislativ executivului și de executiv legislativului sînt năprasnice și par, de fiecare dată, fatale. Nu sînt! Adversarii se scoală de pe podea și își fac, din nou, vînt în luptă. Dacă Elțîn va câștiga, victoria va fi amară. Plutoanele de rezistență dogmatică vor izbi altă dată Dacă dogmaticii înving, victoria lor va fi, de asemenea, amară. Înțelegerea la socialism ar însemna un faliment grand os. În ambele cazuri singura forță care ar putea clarifica și repara problema este Occidentul. Dar Occidentul se lamentează cordial și cu o prudentă sportivitate... ● Cel mai conservator parlament pe care l-a avut FRANȚA în acest secol a devenit o realitate. Ultimele alegeri au pus un punct răsunător puterii socialiste erodate de un program confuz, de agravarea tensiunilor sociale și de o atmosferă de corupție incalificabilă. Cei 12 ani de comandă socialistă s-au dovedit ruinători. Jacques Chirac și Valéry Giscard d'Estaing re-

intră în scenă pe cadavrele stîngii. Georges Marchais, partidarul partidului comunist, va fi prima victimă a recente tornade politice. În cercurile sale apropiate se vorbește,

deja, de „necesitatea recom-punerii stîngii” și, implicit, de eliminarea unor personaje cu fața spre trecut, care au făcut posibilă catastrofa. Marchais e primul vizat. ● În trei ani de tranziție, sectorul privat a ajuns să aibă o pondere de 45% în Polonia, 30% în Ungaria, 8% în Cehia și Slovacia și substanțial mai puțin în Bulgaria și România. Recesiunea este, în schimb, uniformă: între 30% și 40%. Intrarea reală în Europa, nu pe hirtie, ci la nivelul standingului, se prognozează în 2010 pentru Cehia și Ungaria, în 2015 pentru Polonia și „ulterior” pentru România și Bulgaria. Mileniul acesta l-am pierdut... ● Pa-

tronul actului terorist de la World Trade Center din NEW YORK a fost arestat de o echipă a serviciilor secrete americane „într-o țară străină”. Se ține strict secretă țara, dar nu și persoana. El se numește Mahmoud Abouhalima. Bine și așa. ● Președintele croat Franjo Tudjman a declarat pentru a mia oară că iubește pacea și urăște războiul. Potrivit domniei sale, ce se întâmplă în BOSNIA este un „conflict dement între ortodocși și catolici cu amestec musulman”. Toxicitatea acestui cocktail impune prelungirea cu 6 luni a mandatului FORPRONU, cu condiția să fie stabilite termenele pentru aplicarea planului Vance-Owen. Așadar, povestea se lungeste, se agravează și devine insolubilă. ● În Adunarea Națională a CHINEI s-a înaintat o moțiune privind retrocedarea Hong Kong-ului înainte de data fatidică, stabilită pentru iulie 1997. S-a constituit, în acest nobil scop, și un „Comitet preliminar de lucru”. Comitetul, spus pe șleau, este „guvernul din umbră”, care va gestiona tragerea presului de sub picioarele britanicilor...

RADU BUDEANU ■

Refractări cordiale

JOACĂ SAU NU OCCIDENTUL CARTEA ELȚÎN?

Nu m-a mirat deloc că între declarația președintelui Partidului Socialist al Muncii din România și aceea a ministrului de externe chinez în legătură cu situația din Rusia există asemănări puternice. Ambele partide, și cel chinez și cel român, trag nădejde că, după excitațiile anului 1989 și iureșul zdruncinărilor de atunci, peste lumea răsăriteană se va așterne, încet-încet, liniștea dezamăgirii, astenției, placiditatea reconfor-lantă a „partidelor burgheze”. Lovit grav și pus cu botul pe labe, socialismul se va întrema din nou și va ieși din cea mai cumplită încercare din istoria sa. Ca atare, tovarășii Verdeț și Qichen consideră, în declarațiile menționate, că nu este cazul să se dezbătă problema reformă-nonreformă, pentru că ea ar reprezenta... o „imixtiune în treburile interne ale Rusiei”!

Credința că tăcerea atrage, după sine și moartea evenimentului este un vechi crez comun st. În spate se ascunde, evident, speranța deloc ambiguă că va învinge contrareforma și că partea roșie a poporului rus va impune părții albe propriile sale desiderate.

Ceea ce am înțeles mai greu a fost reacția americană și, printr-o succesiune logică, cea a Pieței Comune. La începutul asediului politic împotriva lui Boris Elțîn de la Washington s-au emis în direcția Moscovei mesaje lapidare și inechivoce de simpatie, sprijin, încredere. Elțîn era considerat „liderul reformei”, „partenerul de excepție al Occidentului”, „campionul prefaze-

rilor democratice din Rusia”. Atît șeful executivului american, cît și secretarul de stat nu au conținut să anexeze tranziția la „personalitatea incandescentă a președintelui rus. Bun. Într-o mare măsură acesta este și adevărul: Elțîn este nu numai continuatorul dinamic al lui Gorbaciov, dar și artizanul tenace al unei reorganizări structurale a țării. Aceași reacție s-a conturat și la Paris, Londra, Bonn sau în alte capitale comunitare. Pentru a avertiza aripa dogmatică de la Moscova că loviturile sub centura lui Elțîn sînt considerate atentate neioale la adresa democratizării, Occidentul a precizat indestructibilitatea osmoză între un personaj și un proces. Elțîn părea decorat de Occident pentru eternitate. În clipa cînd Rutkoi nu și-a pus semnătura pe decretul de concentrare a puterii, iar Curtea Constituțională a început să dezbătă cu înverșunare problema, în clipa cînd secretarul consiliului securității s-a dezis de Elțîn, iar ministrul justiției a demisionat, Washingtonul a nuanțat sever propria sa poziție. „S.U.A. susțin reforma și nu o persoană” — s-a spus în esență. Consiliul Pieței Comune a preluat, la cîteva ore, aceeași teză. A început să se vorbească în termeni generali, principali, cu o emfază aproximativă. Cînd scriu aceste rânduri, Elțîn nu a fost destituit și nici nu a ripostat fulgurant. În clipa aceasta orice schimbare mai e posibilă. Cu excepția cordialelor retractări occidentale.

RADU BUDEANU ■

„EI BRAȚUL TĂU ÎNARMĂ, CA SĂ LOVEȘTI ÎN TINE”

Dacă dă Dumnezeu și așan-gem cu bine și cu sănătate până vinerea viitoare, atunci România va dobîndi trei ul-tramoderne vase de patrulare pe Dunăre, să-i punem la respect pe sârbi. Cel puțin așa rezultă dintr-o telegramă Rompres, din care reproducem: «Statele Unite vor dona României și Bulgariei cîte trei nave de patrulare de tip „Boston-Whaler”, pentru a spori capacitatea acestor țări de a asigura respectarea embargoului împotriva Iugoslaviei, a anunțat purtătorul de cuvînt al Departamentului de Stat, Richard Boucher. El a precizat că echipamentul acestor nave va permite funcționarea lor în orice condiții meteorologice și că donația face parte dintr-un plan de acordare de asistență tehnică țărilor care au graniță comună cu Serbia și Muntenegru.

Aceste state, a subliniat Boucher, se află în linia întâi în aplicarea sancțiunilor și suportă consecințele economice inevitabile cauzate de întreruperea comerțului normal. „Apreciam eforturile depuse de guvernele României și Bulgariei în aplicarea sancțiunilor în aceste circumstanțe foarte dificile”, a spus Richard Boucher. Se prevede ca vasele donate să fie transportate de nava „Stella Likas” și să ajungă la Constanța în jurul datei de 9 aprilie».

Frumos, foarte frumos (și generos) din partea americanilor. Nu dispunem noi de o băta cum se cade, ni se face una cadou, s-avem cu ce da la mir. Dacă ar fi vorba de un pericol care ne paște, n-ar fi nimic de zis. Dar nu este cazul. Noi am fost pur și simplu transformați într-un fel de gardieni ai intereselor celor

mari. Da, și noi vrem să se stingă focul în Balcani, însă nu cu sacrificarea intereselor și situației noastre. Fiindcă a lovi în sârbi — oricît ar fi ei în culpă din multe puncte de vedere — înseamnă a lovi în noi înșine, a ne deteriora relațiile cu un vecin foarte important și pe care îl vom avea peste gardul nostru mereu, pentru că istoria ne-a programat să ne ducem zilele alături. Ce comod este să pui la bătaie ceva bani și materiale și să-ți faci treburile cu mîna „altuia, silindu-l să-și jertfească liniștea și vecinii. Este ca și cum noi, cei de aici, le-am da americanilor puști și bani — presupunînd că am avea toate acestea — pentru ca ei să se ia la bătaie cu canadienii sau cu mexicanii. De la Eminescu știm că sunt unii care „brațul tău înarmă, ca să lovești în tine”. Dar dacă o știm, de ce nu ne ferim? Chiar avem noi, românii, nevoie să fim înarmați de unii și de alții împotriva sârbilor?

ION D. GOIA ■

Elțîn la mîna

lui d'Artagnan?

Meciul s-a disputat vreme îndelungată între Boris Elțîn, președintele Rusiei, și Ruslan Hasbulatov, președintele parlamentului. Despre acesta din urmă, un ziar moscovit scria nu de mult: „Ipocrizie, minciună, viclenie și trădare — iată spectacolul oferit aproape zilnic de Hasbulatov celor 150 de milioane de ruși și lumii întregi”. Mirîndu-se foarte că un astfel de personaj poate pune pe jar Rusia, Europa, întregul mapamond și-i poate face zile frite unui politician de rasă ca Elțîn, cei inițiați în ale politicii kremînistice erau totuși convinși că Hasbulatov îi stăpînește bine pe parlamentari (în marea lor majoritate de esență și de orientare bolșevică) și că acestia îl vor urma. Așa a și fost, de altfel, mai tot timpul. Până duminică.

Ce s-a petrecut la Moscova în săptămîna de dinainte de 28 martie poate fi caracterizat, cu egală îndreptățire, în mai multe chipuri. Astfel, se poate spune că a fost pentru Elțîn o săptămîna a patimilor în mijlocul postului mare. Adversarii l-au supus pe președinte unor adevărate umilinte: să-și recunoască greșelile (a făcut-o); să accepte un guvern de coaliție (a făcut-o și pe asta); să renunțe la regimul prezidențial (a renunțat, explicînd că cele declarate la 20 martie au fost simple intenții, nu hotărîri); să se angajeze că nu va dizolva Congresul (s-a angajat). Și a mai făcut și alte compromisuri. Se poate spune, de asemenea, că a fost săptămîna în care s-a văzut cel mai clar cît de bine este Elțîn adaptat la cerințele darvinismului social, ale luptei, după caz, pentru urcuș politic ori pentru supraviețuire politică. În a doua jumătate a anului 1991, cînd i-a venit bine și a putut, i-a ras și pe adversarii lui Gorbaciov și pe Gorbaciov, și a urcat el în vîrf. Acum, la jumătatea postului Pastelui 1993, Elțîn s-a văzut în pericolul de a fi el dat jos de parlament. Și atunci a încercat să facă față situației în toate chipurile. Între altele, a venit personal la microfon și a cerut parlamentarilor să nu declanșeze procedura de destituire, argumentînd că de va fi încălcat el constituția, apoi n-a fost singurul care a căzut în păcat, au făcut-o, în egală măsură, și parlamentul, și Hasbulatov, și guvernul, din cauza lipsei de experiență, a confuziilor și dificultăților proprii perioadei de trecere. Atunci, de ce să fie doar el, Elțîn, tras la răspundere? Această argumentație părea sîmbătă că a dat roade. În sfîrșit, se poate spune că săptămîna de dinainte de 28 martie a fost și a compromisiului, au „pupat toți Piața Endependenți”. Pentru că, în cele din urmă, Elțîn, Hasbulatov și Zorkin au căzut de acord (sîmbătă seara) să se renunțe la consultarea de la 25 aprilie și să se organizeze la 10 octombrie alegeri anticipate, prezidențiale și parlamentare, cu care prilej Congresul ar fi urmat să fie înlocuit de un parlament bicameral.

Cele petrecute duminică au dat însă totul peste cap. Parlamentarii, în fața perspectivei de a-și pierde mandatele, adică fotoliul foarte confortabil și pâinea foarte bună pe care o mănîncă în prezent, s-au revoltat și împotriva lui Hasbulatov, pe care l-au tratat drept „uzurpator” și a căror înlăturare au cerut-o. Revenind asupra poziției lor din ajun, deputații în Congres au înscris pe ordinea de zi și deschiderea procedurii de destituire a lui Elțîn (pentru aceasta fiind necesare 639 de voturi, în timp ce pentru destituirea lui Hasbulatov sunt suficiente 517 voturi). Elțîn a declarat însă că va ignora o rezoluție de destituire a sa, neadmițînd că soarta președintelui, ales prin vot universal, și a Rusiei sînd depîndă de cîteva sute de indivizi.

Rezultatul se cunoaște. Pentru destituirea lui Elțîn au votat 590 de deputați (cu 99 mai puțin decît era necesar), iar pentru înlăturarea lui Hasbulatov s-au pronunțat 400 de parlamentari (cu 117 mai puțin). Acest vot poate fi interpretat și ca o victorie a lui Elțîn (de astă dată în tandem cu Hasbulatov), și ca o victorie a bunului-simț, dar cel mai exact votul poate fi taxat ca încă o biruință a instinctului de conservare. Dar acest lucru înseamnă că situația de până acum se va perpetua și deci va genera în continuare stări de incordare și criză. Până cînd? Ce va fi de acum înainte?

Mai de mult, pe vremea poveștilor, cea pusă să aleagă era crăiasa albinelor — se așeza pe umărul uneia dintre fete și aceea era adevărata fiică de împărat. Mai târziu, a venit rîndul mușchetarilor. Ne amintim, din relatarea lui Dumas-tatăl, că atunci cînd și-a făcut apariția fratele geamăn al lui Ludovic al XIV-lea, cel care a pus mîna pe umărul unuia din cei doi a fost d'Artagnan: ăsta-i regele, ăsta-i impostorul. Mulți au spus că Rusia nu va scăpa de arbitrajul (deci, de alegerea) armatei. Între cine și cine? Se părea că între Elțîn și Hasbulatov. Acum, nu mai e sigur. Oricum, s-ar părea că, vrînd-nevrînd, Elțîn va ajunge la mîna lui d'Artagnan.

ION D. GOIA ■

POPULAȚIA ROMÂNIEI DUPĂ RELIGIE

ROMÂNIA-total populație	22.760.000	100%
• ortodocși	19.762.135	86,6%
• romano-catolici	1.144.820	5,0%
• greco-catolici	228.377	1,0%
• reformați	801.577	3,5%
• evanghelici	39.552	0,2%
• de confesiune augustină		
• evanghelici	21.160	0,1%
• sinodo-presbiterieni		
• unitarieni	76.333	0,3%
• creștini de rit vechi	31.914	0,1%
• baptiști	109.677	0,5%
• adventiști	78.658	0,3%
• pentecostali	220.051	1,0%
• creștini după evanghelie	49.393	0,2%
• mozaici	9.775	sub 0,1%
• musulmani	55.988	0,2%
• alte religii	80.011	0,3%
din care:		
• ortodocși de stil vechi	23.634	0,1%
• armeni	2.023	sub 0,1%
• ateii	11.339	sub 0,1%
• fără religie	24.740	0,1%
• religie nedeclarată	14.949	0,1%

La recensământul din 7 ianuarie 1997

CUM SE ÎMPACĂ ROMÂNUL

CU DUMNEZEU?

• La întrebările revistei noastre au răspuns 1.000 de persoane (bărbați, femei, tineri, adulți, bătrâni) de profesii diferite.

Ancheta a stîrnit un interes deosebit și s-a bucurat de un sprijin real din partea tuturor participanților. Dintre toți subiecții cei mai receptivi s-au dovedit a fi elevii și elevetele de liceu, studenții și pensionarii (de ambele sexe) care au studii superioare.

De semnalat, ca o curiozitate, că o singură persoană (bărbat, 49 ani, muncitor-slefuitor), din totalul persoanelor chestionate, a dat răspunsul NU la toate întrebările, motivînd: „Tot timpul am făcut numai bine (în accepțiunea lui), dar am primit, în schimb, numai rău. Dacă există Dumnezeu, de ce nu mă ajută și pe mine?”

Chestionarul a avut în componență 8 întrebări, pe care vi le prezentăm, în continuare, în ordine cronologică, cit și răspunsurile, riguros exacte.

Există Dumnezeu?

Răspuns afirmativ: 96,6%
Din cei care cred în existența lui Dumnezeu, 45,8 la sută sînt intelectuali și 44,7 la sută sînt muncitori; 32,2 la sută sînt tineri; 27,08 la sută sînt adulți; 31,2 la sută sînt bătrîni. Exemple:

„Da. El reprezintă un ideal pe care noi ni-l vrem. El e mai degrabă conștiința noastră” (T.I., elevă, 16 ani).

„Există, ca o forță care ne coordonează viața” (studentă, A.S.E., 21 ani).

„Este o speranță a mea, că există o forță care să țină în mîini neomenia și s-o elimine” (studentă, Electronică, I.P. București, anul 5; 23 ani).

„Există, ca o formă de guvernare a universului la scară macro sau sub forma unor principii de guvernare a omului la scară mică” (V.I., studentă, Electronică, 24 ani).

„Nu. Dacă există de ce nu e dreptate?” (M.M., electrician, 36 ani).

„Există, deoarece în explicațiile științifice sînt goluri” (Romeo Palade, economist, 43 ani, București).

Un alt aspect, demn de reamintit, este acela că atât tinerii, cit și bătrînii cred cel mai mult în existența lui Dumnezeu (în comparație cu adulții). De fapt, tinerii și bătrînii, fac parte din categoria persoanelor care se descurcă, din ce în ce mai greu, după Revoluția din decembrie 1989. De la ci am aflat că speră ca, prin credință în Dumnezeu, să-și rezolve o parte din neazurile cotidiene cu care se confruntă.

Există Viața de Apoi?

Răspuns afirmativ: 65,6%
Răspuns negativ: 34,4%
„Da, după cum spune Iisus Hristos în Noul Testament” (J.L., elev, 16 ani).

„Da. După ce am fost anunțat că sînt șomer, noaptea am visat că vorbesc cu Ceaușescu la videotelefon, el era îmbrăcat exact ca în ziua în care a murit. Mi-a spus să am răbdare, că atunci cînd o să ajung la el mă va ocroti din nou” (Bogdan Grigore, instalator șomer, 21 ani, cartier Militari, sector 6, București).

„Nu, pentru că nu s-a întors nimeni să-mi spună” (C.I., strungar-șomer, 35 ani).

„După ce am citit spusele celor care au avut o moarte clinică, cred în existența vieții de apoi” (F.L., tehniciană, 38 de ani; S.C. Modstar S.A. Iași).

„Există din punct de vedere spiritual” (Corneliu Nicolae, farmacist-pensionar, 71 ani, București).

Există Rai și Iad?

Această întrebare a surprins pe majoritatea persoanelor chestionate, foarte puțini reușind să-și explice, în scris, punctul lor de vedere, rezumîndu-se să răspundă numai prin Da sau Nu. Rezultatele sondajului au stabilit că un procent de 61,4 la sută din totalul celor chestionați cred în existența Raiului și Iadului. Acest procent reprezintă, cu mici excepții, și procentul celor care cred în existența simultană a lui Dumnezeu, a vieții de apoi și a Raiului și a Iadului.

„Dacă există Dumnezeu, atunci există și Rai și Iad” (I.M., elev, 16 ani).

„Raiul și Iadul există pe Pămînt” (R.D., studentă, 21 ani).

„Nu. Nu ca un loc aparte, ca separație. Ca situație există și Rai și Iad. Raiul este echivalent cu devenirea supremă, spirituală, pentru om sau «devenire întru ființă» cum spunea C. Noica» (prof. de Filozofie, Lic. „Tudor Vladimirescu” București, 43 ani).

„Raiul există, Iadul mai puțin” (Elena Drăgulin, profesoară-pensionară, București).

„Raiul există, ca loc de răsplătă veșnică. Iadul există, ca un loc de penitență veșnică

pentru necredincioși” (Ion Aninoiu, profesor-pensionar Cimpulung-Muscel, str. Negru Vodă nr. 44, jud. Argeș, 65 ani).

Credeți în Judecata de Apoi?

Răspuns afirmativ: 70,83%
Din discuțiile, pe care le-am avut cu cei chestionați am tras concluzia că o parte din trei ei nu au făcut păcate, și, deci, nu au de ce să fie pedepsiți, cred foarte mult în Judecata de Apoi și speră ca ea să facă dreptate. Cei care au recunoscut că au făcut, din greșală, și fapte rele nu prea au agreat ideea existenței unei astfel de judecări, dar, cred, totuși, în existența cui-va care face dreptate. Rezultatele anchetei au stabilit că 70,83 la sută din totalul persoanelor chestionate cred în existența Judecării de Apoi. Exemple:

„Da. Odată trebuie să plătească și cei necinstiți” (Z.I., elev, 16 ani).

„Nu cred în Judecata de Apoi făcută de cineva” (I.S., elevă, 16 ani).

„Nu. Pedepsa trebuie primită în această viață” (H.L., studentă, 23 ani).

„Da. Sper într-o judecată fără ambiguități” (economist, 43 ani).

„Da. Pentru fiecare faptă bună sau rea, omul va fi judecat” (juristă, 43 ani; S.C. Samric S.A. București).

„Nu. Cred, însă, că totul se plătește în viață” (D.E., student, 23 ani).

Mergeți la biserică? Des? Rar? Deloc?

În urma analizării răspunsurilor primite a reieșit că doar 6,25 la sută dintre cei chestionați merg des la biserică; majoritatea, în procent de 72,13 la sută merg în Lăcașul Sfînt, în funcție de împrejurări (sărbători religioase, botezuri, decese etc.), restul de 15,62 la sută nu merg deloc la biserică.

„Rar, deoarece nu întotdeauna preoții fac cînte bisericii” (R.L., elev, 16 ani).

„Da, cînd simt nevoia să mă destăinui” (N.A., studentă, 23 ani).

„De cîte ori simt nevoia unei regenerări” (U.L., studentă, 22 ani).

„Merg de cîte ori simt nevoia” (Gh. Drosu, 72 ani, medic-pensionar, București).

Obișnuți să faceți rugăciuni? În fiecare zi? În funcție de împrejurări? Foarte rar? Deloc?

23,9 la sută din cei intervievați fac rugăciuni în fiecare zi; 62,5 la sută se roagă în funcție de împrejurări; 11,4 la sută rostesc o rugăciune foarte rar, iar 2,08 la sută nu recurg sub nici o formă la „ajutorul” rugăciunii.

„Elevii au răspuns că fac rugăciuni pentru ca părinții lor să fie sănătoși pentru a intra la facultate, pentru o viață mai bună etc.

Studentii se roagă atunci cînd se repetă insuccesele, cînd vor ca „zburul” de la catedră să fie mai înțelegător (înainte de examene), cînd nu au bani, cînd suferă o decepție pe plan profesional sau sentimental, cînd vor să pună mîna pe o „partidă bună” atunci cînd vor să se căsătorească etc. Muncitorii nu au răspuns clar în ce momente și de ce fac rugăciuni. Intelectualii adulți și bătrînii s-au dovedit a fi foarte „închisi”, interiorizați (cu mici excepții), motivînd că acest gest (rugăciunea) este ceva ce face parte din intimitatea lor.

„Mă rog în fiecare seară pentru ca ziua ce va urma să fie mai bună decît cea care a trecut. Cînd vreau să spun unele lucruri și nu am cui să le spun mă rog pentru sănătate și o viață mai bună” (elev, 16 ani, Lic. „Tudor Vladimirescu” București).

„Da, în funcție de împrejurări. Consider că rugăciunea este o atitudine îndrăzneată a

„Temeți-vă de Dumnezeu și dați-i slavă căci a venit ceasul Judecării de Apoi”

Sub acest îndemn adventiștii de ziua a șaptea, mișcarea reformistă, au înfruntat temnițele comuniste. Fotografii de la oțteul credincioșilor care are loc în apă curgătoare.

omului față de Dumnezeu” (G.B., subinginer, 36 ani).

„Mă rog în fiecare zi deoarece o duc foarte greu. Bărbatul meu e bolnav.” (O podideste plînsul, se închină; portă-easă de noapte, 53 de ani, ezită să-și spună numele).

„Fac rugăciuni în fiecare zi, fără să știu nimeni” (I.A., profesor-pensionar, 65 ani, București).

Credeți în virtuțile preoților?

Doar 43,75 la sută din cei chestionați cred, mai mult sau mai puțin, în virtuțile preoților !!!

„Nu, pentru că nu dovedesc prin nimic că au harul divin” (E.A., elev, 17 ani).

„Nu. Preotul susține că e trimisul lui Dumnezeu pe Pămînt cu toate că știe că nu este așa ceva” (R.G., student, 23 ani).

„Da. Majoritatea sînt oameni de o mare calitate profesională” (N.L., tehniciană, 38 ani, Iași).

„Nu. A existat o decadentă a bisericii, dată de preoți” (Romeo Palade, economist, 43 ani, București).

„Nu, pentru că au preocupări mercantile” (Corneliu Nicolae, 71 ani, farmacist-pensionar, București).

„Nu, pentru că au dovedit că nu prea sînt plini de virtuți” (Gh. Drosu, 72 ani, medic-pensionar, București).

Se pare că preoții și-au dăzmagit destul de serios, enoriașii !!!

Credeți că religia

are puterea să regenereze societatea românească și cum anume?

Răspuns afirmativ: 72,91%
„Da. Faptul că s-a introdus Religia în școli îmi dă speranță că efectul ei va fi benefic pentru societate” (Z.I., elevă, 18 ani).

„Nu Religia, ci Biserica Ortodoxă Română, dacă va reuși să-și spele rușinea păcatelor pe care ierarhii săi le-au comis prin colaborarea cu criminalii comunisti” (M.A., economist, 35 ani, Ploiești).

„Da. Prin P.N.T.C.D.” (M.M., ziarist, 40 ani, Ploiești).

„Da, dar peste o sută de ani” (muncitoare, 49 ani).

„Da, cu condiția ca aceia care o propovăduiesc să știe să o propovăduiască” (Ion Popescu, economist-pensionar, 73 ani, str. Castranova, București).

GHEORGHE BARBU ■

LUMEA BANCILOR

Băncile și noi

Vă întrebați, poate, dacă există o legătură biunivocă între instituțiile bancare și presă, din punct de vedere al circulației informației? Credem că nu. Relația ar trebui să fie într-un singur sens, de la bănci către ziare și reviste, pe de o parte pentru că băncile dețin informații dolidora despre ce ne interesează mai mult pe lume: banii; pe de altă parte, pentru că băncile au chiar interesul să dirijeze aceste informații într-un anumit mod încât să creeze un climat de încredere în masa de clienți. Probabil că la noi nu sunt create încă toate condițiile pentru a funcționa o asemenea logică. Cert este că noi am înaintat din greu, în contra curentului, pentru a izbui să vă supunem atenției unele din paginile care urmează.

Răsfoind arhivele revistei, perioada 1911-1922, din care s-au păstrat circa 150 de numere din Flacăra, te frapază prezența insistență a anunșurilor bancare, pe coperte 2, 3 și 4 ale unei reviste cu declarat caracter literar, artistic și social. Sunt prezentate date precum: tipul de societate, capitalul social și cel vărsat la data respectivă, nume cu rezonanță din bancă, sucursale în țară și străinătate, operațiuni bancare practicate, adresa și chiar și telefonul, începând de prin 1916. Cele mai mari bănci (din circa 25 câte apar în Flacăra) ocupă o pagină întreagă, inclusiv cu fotografia sau desenul în peniță al clădirii sediului central. Remarcabila prezentare a băncii este reluată număr de număr, pe tot parcursul unui an. Ce maniere elegante, domnule, pentru vremea aceea și ce educație bancară aleasă se făcea!

FLACĂRA

Din sumar:

ECONOMIA DE PIAȚĂ ÎNSEAMNĂ MAI MULTĂ MUNCĂ ȘI COMUNICARE

DAN PASCARIU - președinte BRCE, președinte Asociația Bancilor din România
pag. 12

NU EXISTĂ MOTIVE CA ROMÂNIA SĂ NU SE DEZVOLTE

Doamna ARNTRAUD HARTMANN - reprezentant al Băncii Mondiale în România
pag. 16

DESPRE BANI...

Despre bani, îndelungata și zbuciumată lor istorie, s-a scris mult în decursul timpului, căutându-se determinări și semnificații, deslușindu-se ori nu reala întrepătrundere cu întregul mers al societății. Rezervate cindva studiului și dezbaterii unui cerc restrins de experți, aridele probleme monetare au devenit în lumea contemporană o preocupare publică, explicabilă dacă se ia în considerare influența pe care o au asupra ansamblului activității economice și, în ultimă analiză, asupra condițiilor de viață ale fiecăruia.

Radu Negrea
secretar general al
Asociației băncilor din
România

„LUMEA BANCILOR” este realizată de Departamentul de supimente și publicitate (Florin Dobrescu, Călin Mărcușanu - coordonator supliment, Octavian Nută, Mihai Săndoiu - șef departament, Aștică Văduva). Au colaborat: Tudor Octavian, George Arion, Dan Mircea Popa.

Grafica: Aurel Ștefan Alexan-drescu.

Machetare computerizată: Bogdan Vlad, Angela Frandoș.

Secretariat tehnic: Adrian Petrescu.

Corectură: Maria Antonescu, Smaranda Petrea, Simona Simzianu, Angela Ștefănescu, Pompiliu L. Dumitrescu.

Consultant tehnic: ing. Mircea Mitrea.

Paginație: Calciu Rodica, Oprea Ștefan.

DESPRE BĂNCI

„Mulți cercetători susțin, cu drept cuvânt, că dezvoltarea economică a omenirii, în special în epoca modernă a marelui capitalism, se datorește în bună parte existenței acestor instituții, prin funcționarea lor și rolul ce l-au purtat în organismul economic. Băncile au fost acelea care au ajutat la colectarea și fructificarea capitalului, concentrând în mâinile lor micile și marile economii, din toate straturile sociale, pentru a le pune apoi în formă de capital, la dispoziția celor întreprinzători pentru realizarea marilor planuri creatoare”.

Ștefan Dumitrescu,
membru de altădată n
științe economice

De la moneda metalică la cea electronică

Saltul de la piesa metalică bătută în monetăria unui rege grec la transferurile electronice nu a schimbat esența banilor.

În țările cu economie de piață, unde nu există o distincție între sferele circulației bănești, moneda sub formă de numerar se convertește simplu în monedă scripturală sau în cea electronică și invers, iar această mișcare a fondurilor pe o multitudine de canale și între diferite sectoare de activitate, nu modifică masa banilor din economie ci numai structura sa internă. Deoarece activitatea economică este desfășurată aproape în totalitate de sectorul particular — fie persoane fizice, fie juridice — plățile sunt legate de modul specific sistemului capitalist al trecerii oricăror instrumente dintr-o mână în alta, fără delimitări legate de utilizarea fondurilor, dacă sunt destinate cheltuielilor de interes personal ori se folosesc în operațiuni pe plan macro-

economic. Implicit, instalațiile electronice trebuie să satisfacă aceste cerințe, proprii structurii societății capitaliste, de mișcare neconținută a capitalului între participanții la viața economică.

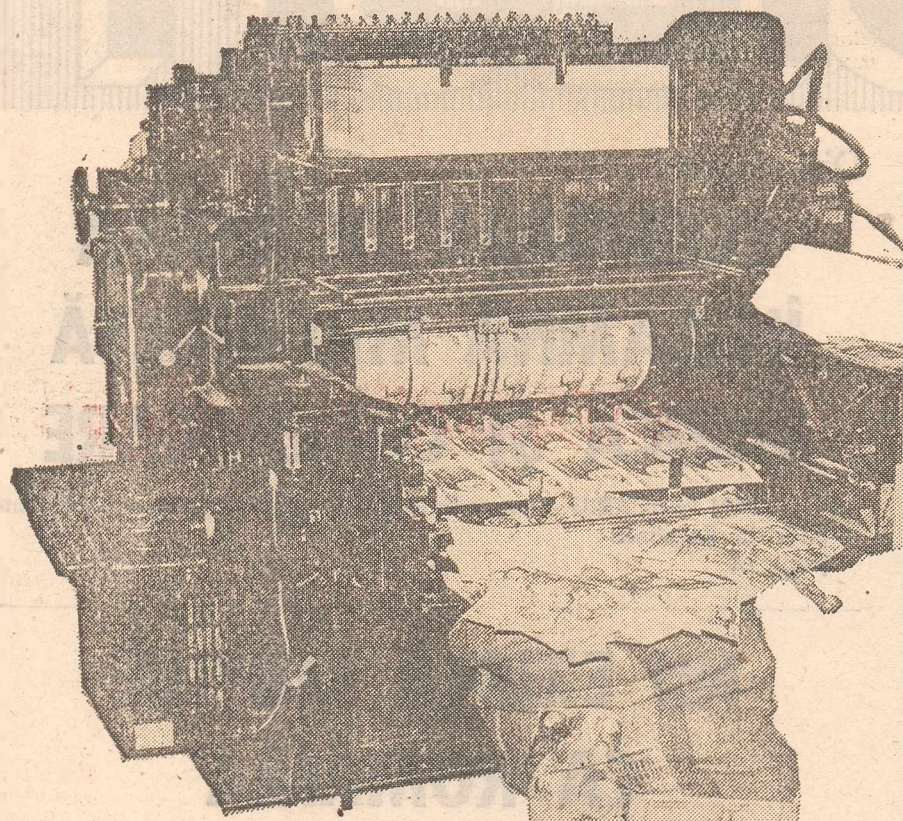
Efectele automatizării asupra serviciilor bancare oferite clienței în țările occidentale s-au concretizat de pildă, în ghișee automate, terminale sau cititoare de cartele electronice în rețeaua comercială, distribuitoare automate de bancnote, compensații multilaterale, precum și calculatoare personale. Un ghișeu automat de bancă poate să efectueze, fără prezența unui salariat al instituției, o serie de operațiuni, în primul rând transferul în diferite conturi, dar și să lucreze cu cecuri și titluri, să primească ori să e-libereze numerar, să dea informații asupra situației conturilor clientului solicitant și diverse alte servicii.

În același timp, au fost instalate cir-

cuite pentru efectuarea transferurilor electronice de fonduri direct între bănci și între acestea și clienții importanți. S-au constituit și „CASE DE COMPENSAȚIE AUTOMATIZATE”, la care sunt cuplate băncile și principalii clienți, pentru a se realiza, prin intermediul acestor centre specializate, un mare volum de lichidări reciproce. Există și o rețea internațională pentru transmiterea ordinelor de virament, înființată în 1977, sub inițiativa SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication), la care deveniseră parteneri încă la începutul anilor '80 peste 1000 de bănci din 50 de țări. Scopul creării acestei rețele a fost de a substitui prin asemenea comunicații electronice volumul enorm de operațiuni efectuate prin curieri poștali, care reprezentau la data respectivă circa 80 la sută din totalul tranzacțiilor externe ale băncilor.

RADU NEGREA ■

ISTORIA SISTEMULUI BANCAR

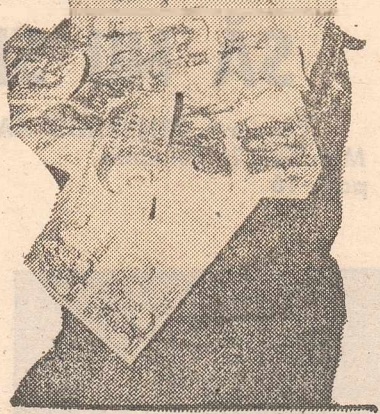

Primii bancheri-cămătarii

Prin anul '20 al veacului trecut, frații Ștefan și Gheorghe Meitani, aromâni din munții Epirului, înființează la București Casa Meitani, așezământ cu specific cămătăresc, având sucursale la Viena și Livorno iar printre clienți pe domnitorul țării, Grigore Ghica. În perioada Regulamentului Organic, treburile încep să meargă prost și cind Ștefan Meitani moare, în 1835, este sărac și împovărat de datorii. Tot ruinat sfârșește și căminarul Hagi Moscu, falimentat la 1838 de polițe „protestate” de parteneri din Viena. Avea casele acolo unde se ridică acum Teatrul Național și era cel mai important bancher cămătar din București. O altă figură a timpului a fost și Hillel Manoah. La 1836, 80% din împrumuturile statului proveneau de la Hillel, cum rezultă dintr-o situație a vistieriei din acea vreme. Hanul și sediul afacerilor a ars în prirjolul groaznic de la 1847, ce a distrus o mare parte a Bucureștilor. Vederile omului de afaceri s-au dovedit avansate consemnându-se faptul că avea legături cu revoluționarii de la 1848, pe care-l ajuta cu bani. Lasă întreaga avere, prin testament, Universității bucureștene, pentru burse și premii destinate studenților. Unul din beneficiarii deosebitului gest filantropic a fost și istoricul Constantin C. Giurescu. Un alt mecena al capitalei, Jacques Elias, și-a donat averea Academiei Române. Ulterior Fundația Elias a ridicat spitalul cu același nume. Și la Iași prinseseră cheag cîțiva minuitori de bani, precum Hristodor Adamachi și Andrei Pavli (despre care s-a spus că ar fi sprijinit bănește Eteria) și mai ales, de pe la 1816, firma „Michael Daniel și Fiul” care nu se va lichida, decît în 1902, la încetarea din viață a fiului, Israel Dahiel, poreclit „țarul economic și financiar al Moldovei” ridicat la rang de boier moldovean „spătar” (lucru rar pentru cineva de altă religie) pe vremea lui Michael Sturza (cărui Daniel îi administra moșiile). Această firmă, transformată în „Casă de bancă”, întreținea relații de afaceri cu parteneri de prim rang, bunăoară în Franța cu Credit Lyonnais, în Germania cu Dresdner Bank și „Rotschild” din Frankfurt, în Anglia cu Nathan Rotschild.

Primele bănci de credit

În 1857 începe să funcționeze Banca Națională a Moldovei, cu sediul la Iași, falimentată după numai un an, datorită slabei finanțări din străinătate și a imobilizării fondurilor sale în credite ipotecare pe termen lung (17 ani) a-

cordate marii boierimi.

În 1866, la București și-a început activitatea Banca României, prima societate bancară viabilă, prin actul de concesiune, semnat de domnitorul Al. I. Cuza, inițiatori fiind capitaliștii englezi (Grenfell, partenerul lui Morgan) și francezi (Société Générale de Credit Mobilier, care avea sub control și Banque Imperiale Ottomane din Istanbul). La expirarea concesiunii, în 1903, Banca României va funcționa în continuare ca sucursală a The Bank of Romania Limited, cu sediul la Londra, pînă la 11 iunie 1948.

În 1873 se înființează Creditul Financiar, cu structură și finalitate, după modelul prusac, la noi îndreptată în scopul modernizării producției din sectorul agricol. De altfel, din Consiliul de administrație făceau parte importanți proprietari funciari și înalți demnitari din stat.

Procesul de constituire a băncilor comerciale se desfășoară lent; la 1890 numărul lor se ridică la 7 iar în 1900 la 26. Mai apoi s-a produs o accelerare care a făcut ca în anul 1915 să existe în România 220 bănci comerciale.

Consolidarea sistemului bancar

La cumpăna dinre secole se marchează începutul centralizării capitalului bancar din țara noastră, prin înființarea citorva societăți de bancă pe acțiuni. Un rol activ l-a jucat în această privință capitalul străin.

La ființă în 1895 Banca Generală Română în care 2/3 din acțiuni erau deținute de instituții bancare germane.

În 1904 Länderbank din Viena înființează Banca de Credit Român. Tot astfel este creată Banca Comercială Română, la 1907, de un grup de bancheri austrieci, belgieni, francezi și autohtoni.

În această perioadă Banca Marmorosch, Blank & Co își stabilește sediul central în clădirea actualei BRD, pe masivele grilaje de fier forjat ce acoperă ferestrele poate fi deslușită în contururile de metal denumirea băncii care a ființat aici. Acest local a fost ridicat de însuși inginerul Anghel Saligny. Centrala acestei bănci cuprindea în perimetrul format de str. Doamnei, Calea Victoriei, Pasajul Macca și înăpoi pe str. Eugen Carada, o adevărată fortăreață. Referitor la activitatea desfășurată de respectiva casă bancară în perioada ascensiunii sale spre finele secolului trecut, sînt de amintit operațiuni importante de finanțare a lucrărilor publice, precum căi ferate, poduri, piețe, canalizarea Bucureștilor, apoi de creditare și chiar de înființare a unor întreprinderi industriale, în sfîrșit de dezvoltare a societăților de asigurări. Un punct de cotitură îl reprezintă transformarea firmei, în anul 1905, într-o societate anonimă pe acțiuni, al cărei capital apărea subscris de bănci din Germania și Ungaria precum și de Mauriciu Blank și de Iacob Marmorosch Fiul. După un an capitalul este majorat și se alătură ca importantă acționară Banque de Paris et des Pays-Bas. Este de reținut că în timp ce marea finanță internațională participa la crearea băncilor menționate, capitalul autohton a înființat cîteva societăți bancare pe acțiuni, care vor acumula în timp o importantă capacitate financiară. Iată pe cele mai puternice: Banca Agricolă, constituită în 1893, Banca Comerțului din Craiova și Banca de Scont din București, ambele apărute în 1898 și Banca Românească creată în 1911. Acestea au participat și la formarea capitalului altor bănci, al întreprinderilor industriale și firmelor comerciale, iar reprezentanții lor erau prezenți în numeroase consilii de administrație, marcînd o puternică pătrundere în toate sectoarele economiei. Capitalul autohton căuta să cîștige teren în concurența cu societățile străine; cu intenția declarată de a dispune de poziții cît mai solide în competiția ce devenea tot mai strînsă.

Crearea Băncii Naționale a României, ca emitent unic de monedă națională

Dificultăți deosebite crea dezordinea din circulația bănească, întrucît se foloseau bani proveniți de pretutindeni, în jur de 80 monede diferite; era urmarea faptului că lipsea un sistem monetar național, chiar și după înfiptuirea Unirii, o lacună careia i se va pune capăt abia în 1867; atunci s-a instituit sistemul bănesc al leului și au început să circule instrumente monetare emise în țară. Întreaga evoluție a sistemului bancar în acest răstimp de prefaceri, trebuie să fie privită în legătură cu apariția și întărirea instituției de emisiune monetară, devenită elementul central, determinant al activității de credit. Proiectul prezentat Parlamentului, votat și devenit lege, cu data de 17 aprilie 1880, a statornicit bazele instituției ce avea să joace un rol esențial în dezvoltarea economică. Primul articol prevedea: „se instituie o bancă de scont și circulațiune, sub denumirea de Banca Națională a României, cu dreptul exclusiv de a emite bilete de bancă la purtător”. Operațiunile pe care această bancă era autorizată să le efectueze corespundeau cu atribuțiile instituțiilor similare existente mai demult în țările occidentale. Forma juridică la care s-a apelat, de societate pe acțiuni, fusese folosită și în alte țări, dar trăsătura distinctivă o reprezenta aici participarea statului la capital. Majoritatea acțiunilor acestei bănci era deținută de un grup restrîns de personalități ale vieții economice și politice, în frunte cu familia Brătianu. De multe ori s-a spus că Banca Națională a României reprezenta în fapt o bancă a Partidului Liberal. Nu încape îndoială că pentru principalii participanți la capital deținerea acțiunilor băncii de emisiune s-a dovedit rentabilă; dar cînd se analizează activitatea din primele decenii de la înființarea băncii de emisiune în țara noastră rezultă evidente efecte pozitive resimțite în economie. Banca Națională a României devenea o importantă sursă de credit pentru participanții la viața economică. Cu timpul, existența acestei surse de finanțare, mai ieftină, a determinat scăderea costului capitalului de împrumut, pe un plan general, Banca Națională a României a contribuit la întărirea suveranității economice și a independenței naționale a țării noastre. După o analiză obiectivă, acuzațiile îndreptate împotriva liberalilor se transformă inevitabil în aprecieri. Banca Românească de pildă a fost tot o creație a fruntașilor Partidului Liberal și datorită metodelor prin care a fost susținută, inclusiv de institutul de emisiune, avea să ajungă prima între băncile comerciale din țara noastră.

De la începutul secolului și pînă la primul război mondial Banca Națională a României s-a angajat pe calea finanțării masive a sistemului bancar, preponderent prin credite de scont, al căror total anual a făcut în răstimp de un deceniu și jumătate un salt de la 180 milioane lei la 1254 miliarde lei. S-a ajuns ca într-un singur an de la sfîrșitul perioadei de referință să se pompeze pe această cale o sumă mai mare decît totalul cumulată din primii 15 ani de la înființarea băncii de emisiune.

Grupul de vîrf al sistemului nostru bancar cuprindea pe atunci Banca Românească, Banca de Scont, Banca Agricolă și Banca Comerțului din Craiova, toate cu capital autohton și Banca Marmorosch, Blank & Co., Banca de Credit Român, Banca Generală Română, Banca Comercială Română și Bank of Romania, cu participare de capital străin.

Cifrele arată că în 1912 acestor 9 mari bănci le reveneau 3/4 din totalul depunerilor, în timp ce restul de 176 formațiuni bancare existente în țară dețineau doar 1/4. Instituțiile financiare cu participare străină reprezentau însă numai 1/3 din suma rezultată din cumularea capitalurilor vărsate, pe ansamblul sistemului bancar din România.

Rețeaua bancară românească din Transilvania s-a dezvoltat în condițiile unei lupte de concurență cu băncile maghiare și germane, susținute de la Viena și Budapesta. În ajunul primului război mondial existau în Transilvania 168 bănci românești și intervenise o anumită concentrare a capitalului, ținînd seama că 5 dintre ele dispuneau de 39 la sută din totalul capitalului social și al rezervelor. Pe primul loc se situa Banca Albina din Sibiu, care deținea singură 21 la sută din activele băncilor românești.

Efectele primului război mondial

La fel ca în alte țări, primul război mondial a însemnat intensificarea activității bancare în România. În perioada cînd țara noastră a rămas neutră, pentru sistemul bancar și în primul rînd pentru Banca Națională s-au deschis posibilități mari de cîștig în legătură cu livrările sporite de mărfuri către părțile beligerante. Cu toate vicisitudinile refugului, după invadarea unei părți din pămîntul țării, operațiunile au continuat, mecanismele financiare contribuind la supraviețuirea economică. La încheierea primului război mondial s-a realizat aspirația seculară — fîurirea României Mari — dar țara se confrunta cu probleme extrem de grele. Delegația română la Conferința de Pace de la Paris a prezentat un inventar al daunelor, suferite datorită ocupației, care totalizau peste 31 miliarde franci aur. Totuși cu toate dificultățile perioadei de refacere, în anul 1920 instituțiile de credit ce reprezentau marea finanță românească dispuneau de capitaluri proprii, însumînd 600 milioane lei, iar băncile la care participa capitalul străin de circa 350 milioane lei, deci împreună aproape un miliard lei sau de peste 5 ori mai mult decît în ajunul războiului mondial.

ROMÂNESC ÎN REZUMAT

Unificarea bănească din anii 1920-1921

Urmare alipirii străvechilor teritorii românești, după război se aflau în circulație patru feluri de bani: lei emiși de Banca Națională a României, pseudo-lei, emiși de ocupanți prin intermediul Băncii Centrale, subordonată intereselor germane, coroane austro-ungare și ruble. Formula pentru care s-a optat, de preschimbare integrală a banilor străini în lei, la simpla prezentare, a dat prilejul inițierii de mari speculații. Destrămarea Imperiului Austro-Ungar a fost urmată, între altele, de o inflație vertiginoasă, iar banca de emisiune și-a continuat activitatea, introducând în circulație mari cantități de bancnote ale unui stat ce își încetase existența. În România a intrat o avalanșă de coroane, prin contrabandă, inclusiv prin curieri diplomatici. Pentru realizarea unificării monetare statul a contractat de la Banca Națională a României două împrumuturi însumând 7,5 miliarde lei, a căror restituire a revenit în ultimă analiză, în sarcina contribuabililor. În sectorul bancar, ca și în industrie, s-a trecut la înlocuirea acționarilor din țările învinse cu oameni de afaceri autohtoni, în cadrul procesului de conferire a unui caracter național firmelor mai importante.

Inițierea bursei de Mărfuri și Valori

Bursa a fost înființată la București la 1 decembrie 1882 în apropiere, și în timp și ca amplasare, de Banca Națională. O perioadă destul de lungă sediul Bursei s-a aflat în niște case mai vechi de pe strada Doamnei, iar activitatea a rămas mai mult simbolică, numărul societăților admise la cota și rulajul valorilor rămânând destul de scăzut. În schimb, pe trotuare, pe str. Lipscani și în tot perimetrul învecinat se încheiau tranzacții într-un mod neorganizat, cu valori, mărfuri, devize, luind uneori caracter de bursă neagră. Abia în 1919 s-a mutat Bursa bucureșteană în localul propriu, în care acum se află Biblioteca Centrală de Stat.

Perioada interbelică

De la 215, cît era în 1918 numărul societăților bancare pe acțiuni, s-a ajuns după 10 ani la 1122. Fondurile lor proprii au făcut în răstimp un salt de la 421 milioane lei la 12,5 miliarde, iar fondurile atrase s-au mărit de la 847 milioane lei la 46,8 miliarde lei. Deși dispuneau, după cum se poate observa, de resurse enorme, băncile apelau masiv pentru rescont la Banca Națională a României, care se dovedea generoasă.

„Taxa scontului la Banca Națională, aprecia consacratur specialist în finanțe — Virgil Magearu, era de 6 la sută și dobînda pe piață era de 15—20 și chiar 30 la sută. Cea mai strălucită afacere care s-a făcut timp de 10 ani după război era să întemeiezi o bancă, să așezi în consiliul ei de adminis-

trație o garnitură de oameni cu influență la Banca Națională pentru a resconta un portofoliu real sau fictiv.”

Referitor la legea monetară din 1929, cu reglementările și convențiile însoțitoare, este de reținut că prevedea în esență devalorizarea și totodată restabilirea convertibilității leului, suspendată în timpul războiului.

Pentru susținerea cursului monedei noastre după revenirea la convertibilitate, precum și în vederea acoperirii deficitelor bugetare, tot în contextul asanării financiare s-a trecut la contractarea unor substanțiale împrumuturi externe.

Aplicarea politicii „prin noi înșine” era considerată și de economiștii cu incontestabilă probitate profesională și morală ca fiind neindicată, ținînd seama de necesitatea atragerii unor mari resurse din afară.

Din dezbaterile parlamentare se desprindeau clar intențiile ilustrate de afirmații ca „reintrarea în orbita vieții economice internaționale”, „restaurarea aflului de capitaluri străine”, „recistigarea încrederii străinătății”.

Primul împrumut, zis „de stabilizare”, se ridica la 100 milioane dolari și lista participanților la afacere cuprindea giganti financiari bine cunoscuți ca Chase National Bank (grupul Rockefeller), National City Bank (grupul Morgan), Deutsche Bank, Crédit Suisse, Hambros Bank etc. Cota cea mai ridicată a fost subscrisă de Banque de Paris et des Pays-Bas, care a reprezentat de-a lungul anilor forța financiară franceză, cea mai solid implantată în economia românească. Apare semnificativ că o tranșă de 2 milioane dolari a fost preluată de un grup de bănci din România, între care, bineînțeles, Banca Românească și Banca Marmorosch Blank & Co. Trușul din Suedia al „regelui chibriturilor”, Ivar Kreuger a subscris o cotă substanțială de 30 milioane dolari. Conform condițiilor stabilite, statul român a primit efectiv numai 87 la sută din totalul împrumutat, dar urma să ramburseze creditorilor, în decurs de 30 de ani, o sumă de peste trei ori mai mare. Totodată s-a concesionat afaceristului suedez exploatarea monopolului chibriturilor timp de 30 de ani. Următorul împrumut extern, de 8 milioane dolari, s-a primit în 1930 de la societatea americană International Telephone and Telegraph (I.T.T.) componentă a grupului Morgan și cu această ocazie a fost concesionată exploatarea telefoanelor în țara noastră.

Seismul bancar al anilor 1931-1933

Urmare împrumuturilor mari și costisitoare angajate din străinătate a crescut considerabil datoria externă și statului român i-au revenit obligații de plată disproporționale față de rezultatele efectiv obținute.

Panica declanșată în 1931 la Viena de falimentele în lanț, al căror început l-a marcat Credit Anstalt, s-a propagat cu repeziune în jur și repercusiunile au fost simțite curînd în România.

Prima instituție importantă intrată în dificultate, în iunie 1931, a fost Banca Generală Română, apoi în iulie s-a prăbușit Banca Berkovitz, pentru ca în octombrie să ceară concordat preventiv Banca Marmorosch, Blank & Co.

Fotografii apărute în presa vremii înfățișează cordoane de jandarmi înarmați care protejează — la anunțarea concordatului — sediul central, impozant, al băncii acesteia, reputată pentru soliditatea sa. Mulțimea depunătorilor, cuprinși de panică, bloca efectiv strada Doamnei și grupuri de oameni împinzeau zona denumită de unii „City-Bank-ul bucureștean”.

Rezolvarea a fost găsită pentru toți, puși laolaltă pauperi și îmbogățiți, prin „Legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane” din aprilie 1934.

După ce efectele marii crize economice mondiale au început să se atenuzeze, ca urmare a procesului complex de concentrare a sistemului bancar din România, accentuat și de intervenția statului, numărul băncilor a scăzut de la 1204, cite erau în 1934, la 387 în 1941.

Distinct de această reducere numerică s-a produs creșterea spectaculoasă a forței marilor bănci. În intervalul de referință, ponderea principalelor 17 instituții financiare în sumă globală a bilanțurilor întregului sistem bancar a crescut de la 33,5 la 78,3 la sută.

De menționat extinderea activității unor instituții de credit specializate, cu capital subscris de stat și de Banca Națională, menite să canalizeze o parte din mijloacele pe care banca de emisiune la punea la dispoziția diferitelor sectoare ale economiei. Creditul Național Minier, Banca de Credit a Meseșilor, Creditul Financiar Urban, Creditul Financiar Rural, Creditul Național Agricol formau această structură instituțională aflată practic sub controlul Băncii Naționale a României. Politica de credit a băncii de emisiune a fost orientată spre finanțarea cu precădere a industriei, ca dovadă că ponderea împrumuturilor acordate întreprinderilor industriale mari a crescut între 1928 și 1936 de la 32 la 63 la sută, pe cînd asistența în favoarea agriculturii s-a redus în răstimp de la 23 la numai 3 la sută. În 1938 mărirea venitului național pe cap de locuitor situa România pe locul 17 în Europa, și în urma sa se găseau Finlanda, Irlanda, toată țările balcanice.

Banii Armatei Roșii

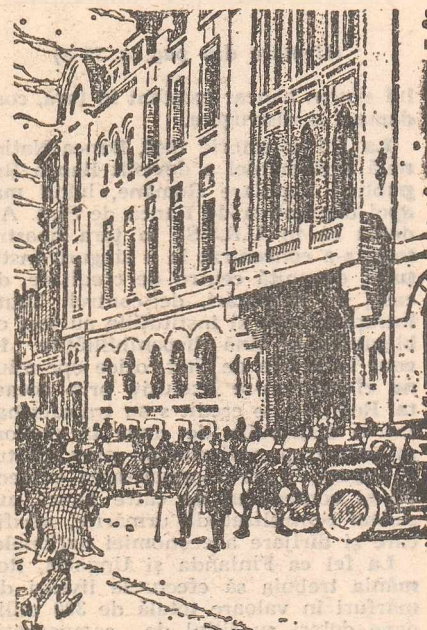
Începuturile colaborării româno-sovietice, după schimbările aduse de actul de la 23 august 1944, constituie un exemplu concludent asupra politicii pe care o aplicau Stalin și colaboratorii săi acolo unde ajungea Armata Roșie, „eliberatoare”. Trecerea trupelor sovietice aflate pe teritoriul României a lăsat populației amintiri de neuitat din multe puncte de vedere, dar mai cu seamă a înspăimîntat jaful sistematic, condus centralizat, la care a fost supusă economia țării.

Alegînd dintre documentele rămase prin arhive:

„Armatele Roșii, în trecerea lor prin județul și orașul Constanța, au luat cereale, cai, boi, porci, oi, căruțe, mărfuri etc., pe care în parte nu le-au achitat, în parte le-au plătit în ruble.”

În orașul Constanța au fost cumpărate absolut toate mărfurile de la negustorii, magazinele rămînînd complet goale, iar plata s-a făcut numai în ruble.”

Pe întreg teritoriul țării oamenii se vedeau mai departe „siliți” prin amenințări și violență, cum consemnau informările de la prefecturi și administrații financiare, să primească la pla-

tă lei sovietici și ruble; în nordul Ardealului, unde circulase monedă ungurească după Dictatul de la Viena din 1940, trupele sovietice recurgeau la pengă de război, reprezentînd, ca și lei, o emisiune a Comandamentului Armatei Roșii.

Efortul tehnic depus pentru imprimarea biletelor de către emitent, recte Comandamentul Armatei Roșii, a fost minim, apelîndu-se la o hîrtie cu filigran, dar de slabă calitate. Plăcile folosite la tipărire erau concepute simplu, rudimentar, așa încît se obținea doar un simulacru de bancnotă.

Pe avers apare înscris sus „Comandamentul Armatei Roșii”, iar mai jos se află — concepută de un bun cunosător al limbii române — următoarea precizare „Primire în toate plățile este obligatorie”.

Merită menționat că la Muzeul de istorie națională și arheologie din Constanța — în colecția cabinetului de numismatică există o bancnotă de 10 lei (sovietici) pe care o mină nu tocmai familiarizată cu scrisul, dar ilustrînd reacția „beneficiarilor”, a așternut scurt și în acord gramatical cu textul biletelui: „Bani acești nu vrem”.

Referitor la ordinul de mărime al intrărilor de bani de origine sovietică — ruble, lei și pengă — ce au perturbat circulația monetară a României există date comunicate de Comisia Română pentru aplicarea armistițiului. S-a precizat că pînă la 1 decembrie 1944 au fost retrase, în conformitate cu anexa la articolul 10 al Convenției de armistițiu, cantități de însemne monetare cu o contravaloare de peste 68 miliarde lei.

Colapsul sistemului bancar românesc și înrobirea economică

Prin măsura etatizării Institutului de emisiune la 28 decembrie 1946 s-au creat premisele unei intervenții directe a guvernului în activitatea întregu-

Istoria sistemului bancar

românesc în rezumat

(Urmare din pag. a 10-a)

Iul sistem bancar existent în țară, condamnat la distrugere.

La 15 noiembrie 1948, Banca Națională a României a devenit Banca Republicii Populare Române, fiind mai apoi denumirea de Banca de Stat. Aici, domnia ca în U.R.S.S., în țara noastră totul s-a concentrat la o singură instituție, devenită centru de creditare, de casă, de decontări, de control. Toate întreprinderile și instituțiile au fost obligate să-și țină disponibilitățile în cont la Banca de Stat, orice operațiune efectuându-se exclusiv prin aceasta. Relațiile de credit s-au transformat într-o distribuție de sume în conformitate cu prevederile de plan. Statul și-a instituit, prin organizarea evidenței și controlului de către bancă, un sistem centralizat de urmărire, verificare și dirijare a economiei naționale.

La fel ca Finlanda și Ungaria, România trebuia să efectueze livrări de mărfuri în valoare totală de 300 milioane dolari cu titlul de compensații pentru daunele produse în timpul ostilităților.

Sub pretextul amănărilor binevoitoare ale livrărilor reprezentând despăgubiri de război, acestea au continuat intens timp de 14 ani. S-a evaluat ulterior că România a făcut exporturi numai cu această destinație valorind peste 3 miliarde dolari, dar nici această cifră nu reflectă situația reală, pentru că prețurile mărfurilor trimise peste Prut se stabileau la un nivel mult scăzut față de prețurile internaționale, așa încât afirmațiile că am plătit înzecit despăgubirile de război nu sînt o exagerare.

Ceașescu prim bancher

Momentul de referință al schimbărilor hotărâte în domeniul financiar l-a constituit conferința națională a per din 1967, cînd s-a luat decizia să se înființeze bănci specializate. S-a mai afirmat atunci că urma să fie sporit rolul pirghiilor financiar-bancare (bani, credit, dobîndă), pentru realizarea unei eficiențe economice sporite, dar faptic nu au intervenit schimbări notabile în sistemul de finanțare.

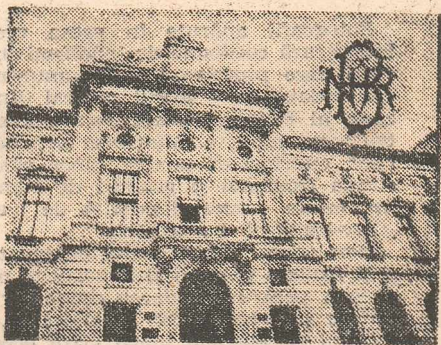
Astfel și-au făcut apariția în 1968 Banca pentru Agricultură și Industrie Alimentară și Banca Română de Comerț Exterior, iar în 1970 avea să fie semnat un decret privind reorganizarea băncii centrale, devenită Banca Națională a Republicii Socialiste România. Pentru operațiunile în legătură cu nevoile populației a rămas mai departe ca unică instituție de profil Casa de Economii și Consumațiuni (CEC).

Distribuirea de credite pe termen lung pentru lucrări capitale a continuat să o asigure ca înainte, cu pasivă înscriere în prevederile planului, Banca de Investiții.

Ceașescu nutrea o profundă aversiune față de întregul aparat bancar. Încă pe parcursul anilor '70, dar mai cu seamă în groaznicul an '80 s-a văzut clar că îl nemulțumeau analizele pe baza indicatorilor monetari, întrucît scoteau la iveală multe aspecte nedorite. Chiar aranjate să pară lucrurile mai puțin grave, situațiile privind circuitele monetare în economie alertau asupra tendinței de continuă deteriorare în toate sectoarele. Revoluția avea să găsească o blocare de proporții incredibile. Pe bună dreptate s-a afirmat că întreaga economie românească se afla „la cartoteci”, ținînd seama de vrafurile uriașe de facturi neplătite adunate în portofoliu la unitățile băncilor. Situația era atât de gravă că în zilele cînd se mai trăgea pe străzile Bucureștiului s-a început compensarea creanțelor, suma globală depășind 300 miliarde lei. La propunerea organelor financiare s-a hotărît amînarea depunerii bilanțurilor cu o lună și s-a reluat asistența prin credite, cu intenția atenuării pe cît posibil a dezastrului economic.

Adaptare după texte de RADU NEGREA

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Restructurarea sistemului bancar este o componentă esențială a reformei întreprinse în procesul tranziției către o economie de piață.

În acest sens, și în România, încă de la sfîrșitul anului 1990 a început procesul de restructurare a sistemului bancar, atît în componența sa instituțională cît și funcțională.

Din punct de vedere instituțional sistemul bancar este organizat pe două trepte: banca centrală — la nivelul superior — și băncile comerciale.

Cadrul legislativ care reglementează funcționarea sistemului bancar în

România îl reprezintă Legea 33/1991 privind activitatea bancară, precum și Legea 34/1991 privind statutul Băncii Naționale a României.

Potrivit acestuia din urmă sînt legislative principalele atribuții pe care le are Banca Națională a României: în îndeplinirea funcției sale de bancă centrală a statului român. Astfel, Banca Națională a României este organul unic de emisiune care stabilește și conduce politica monetară, de credit, valutară și de plăți externe, asigurînd, de asemenea, supravegherea activității tuturor societăților bancare.

Societățile bancare, denumite în mod curent bănci comerciale, se pot constitui ca societăți comerciale, dar numai pe baza unei autorizații eliberate de Banca Națională a României.

Potrivit Legii 33/1991, băncile comerciale se vor supune, în activitatea lor, reglementărilor emise de Banca Națională a României pentru aplicarea politicii monetare, de credit, valutară, de plăți și de asigurare a prudenței bancare și supraveghere a societății bancare.

Banca Națională trebuie însă privită ca un gardian al interesului public, care creează un cadru legislativ în care să funcționeze un sistem bancar „sănătos” care să reprezinte o garanție și o protecție pentru societate.

Așadar, activitatea de supraveghere bancară a Băncii Naționale a României nu trebuie înțeleasă ca un „control” al băncilor comerciale în sens negativ, ci ca un „păzitor” care asigură un sistem bancar „sănătos”, care poate preveni riscuri inerente funcționării acestuia.

O activitate mai intensă de „control” se desfășoară în domeniul politicii valutare, și aceasta datorată, în primul rînd, caracteristicilor actualei etape de dezvoltare a economiei naționale. Nu este un lucru neobișnuit însă; astfel de sisteme s-au practicat în țări dezvoltate pînă în anii '70 (Anglia, Franța), iar în Italia pînă cu cîțiva ani în urmă.

România este în situația în care este necesară o protecție a resurselor valutare, protecție împotriva unei potențiale fugi de capital ce poate surveni în astfel de perioade de tranziție și restructurare. În acest sens Banca Națională emite reglementări și urmărește efectuarea și controlul tranzacțiilor valutare.

Activitatea proprie a fiecărei bănci comerciale însă, în ce privește politica de acordare de credite către clienți, politica de dobînz, precum și oferta altor servicii bancare, este la latitudinea fiecărei bănci, ea nu este impusă de Banca Națională a României.

Economia de piață înseamnă mai multă muncă și comunicare

— Cu ce probleme se confruntă B.R.C.E. în etapa actuală?

— Aș răspunde la această întrebare structurînd-o pe trei aspecte. Problemele de logistică, de resurse umane și de relații cu terți. În ceea ce privește problemele de logistică, noi ne-am confruntat și ne confruntăm în continuare cu probleme de spațiu. Numărul clienților a crescut exponențial, în timp ce resursele umane pe care le-am putut antrena în a se ocupa cu această clientelă și pe care am putut să le dislocăm într-un anumit spațiu nu au crescut foarte mult. Acesta este unul din motivele pentru care calitatea serviciilor noastre nu este aceea pe care și-o doresc clienții noștri, nici noi înșine. Am încercat să suplînim această lipsă de spațiu prin crearea unei rețele în teritoriu, apropiîndu-ne noi de clienți. Și aici lucrurile merg foarte greu. Pe de o parte lipsa noastră de experiență. Nu uități că sîntem singura dintre cele 4 mari bănci care pînă în 1990 nu a avut nici o sucursală în țară. În al doilea rînd datorită lipsei de înțelegere a autorităților locale. În cîteva locuri am întîlnit oameni care ne-au sprijinit, dar de cele mai multe ori a trebuit să împingem lucrurile cu foarte multă greutate. Extinderea rețelei în teritoriu, constituie unul din obiectivele noastre prioritare pentru 1993. Legat de aspectul resurselor umane, banca noastră are în momentul de față peste 60 la sută angajați noi în ultimii doi ani. Am în vedere 650 lucrători din circa 1 100, care sînt oameni fără experiență bancară și cu atît mai puțin în B.R.C.E. Pentru noi a reprezentat un efort imens integrarea acestui val de noi salariați, chiar de creare a unei noi culturi bancare. Sîntem și aici departe de a ne atinge obiectivul propus, noul departament de resurse umane are o sarcină foarte importantă și pîrerea mea este că răspunsul principal la această problemă îl va da doar ceea ce numesc eu dimensiunea educațională a reformei. Al treilea aspect îl reprezintă relațiile cu terți și aici mai refer la clienți, concurență, autorități, corespondenți în străinătate, ș.a.m.d. În ceea ce privește clientela, am mai spus, a crescut în progresie geometrică. La începutul lui 1990 aveam 50 de clienți instituționali, acum avem 5 000 numai în București și alte cîteva mii în provincie. Dar nu e vorba numai de număr, ci și de calitatea acestora. La mulți am constatat, pe de o parte, lipsa unor standarde profesionale, iar pe de altă parte, a unei etici de afa-

ceri. Mai asistăm și la o migrare continuă a clientelei în căutarea partenerului bancar ideal, ceea ce creează dificultăți întregului sistem bancar. În ceea ce privește concurența, Asociația Băncilor a contribuit mult la atenuarea asperităților existente la început și la concertarea pozițiilor noastre, în vederea constituierii apartenenței la o industrie și la o profesie cu rol deosebit de important în reforma economică. Aici felajia cu autoritățile deține o poziție cheie. Cred că există și va exista o tentație din partea autorităților de a impune băncilor și în special acelor cu capital de stat acordarea creditelor către anumite proiecte, obiective, beneficiari fără a se ține cont de criterii economice în alocarea resurselor, deci o alocare administrativă a resurselor. Compensarea globală de anul trecut a reprezentat doar o formă a acestei alocări administrative, știm cu ce rezultate. Această tentație s-a manifestat la nivelul fiecărei bănci și B.R.C.E.-ul nu a făcut și nu face excepții.

— Cum se implică B.R.C.E.-ul în inițiativa legislativă?

— În momentul de față lucrăm la o serie de propuneri privind modificări sau completări la legislația societăților comerciale, precum și la legislația financiară, pe care intenționăm să le transmitem Consiliului pentru coordonare, strategie și reformă. Urmărim, totodată, modificări sau suplimentări ale legislației bancare, precum și cea privitoare la piața de capital, încercînd prin lobby-ul pe care îl facem să obținem cîștig de cauză. Sigur că aici nu este o inițiativă particulară a B.R.C.E., ci una concertată cu celelalte bănci, prin intermediul Asociației Băncilor din România.

— Există în B.R.C.E. o masă de profesioniști pe probleme de bancă?

— Orice bancă nouă s-a creat recrutînd din băncile existente, B.R.C.E. fiind principala sursă. Noi am pierdut în 2 ani vreo 300 de oameni. Pe de altă parte, Institutul Bancar Român, creat la inițiativa Băncii Naționale și a Asociației Băncilor, a scos în 12 luni, în diverse forme, peste 2 000 de cursanți. Procesul de creare și întreținere a masei de profesioniști din sistemul bancar trebuie sprijinit și pentru rolul multiplicator al acestora. Băncile, fiind în mijlocul reformei, pot să educe agenții economici punîndu-le condiții la acordarea de credite, să-i determine să vină cu studii de fezabilitate, cu planuri de afaceri, să-și pună ordine în situațiile financiar-contabile, ș.a.m.d.

— Ce este B.R.C.E.?

— După 20 de ani de cînd sînt în a-

Interviu cu DAN PASCARIU, — Președinte BRCE, Președinte Asociația Băncilor din România

ceastă instituție, și 2 ani de cînd o conduc, mi-e greu să mă detașez pentru a esențializa în cîteva cuvinte. Cred că B.R.C.E. este o instituție care, dacă nu exista, oricum trebuia inventată și nu spun asta de dragul unui clișeu lingvistic, ci pentru că este, și îmi place să cred că nu greșesc, o navă amiral în cadrul sistemului bancar. Din păcate datorită faptului că B.R.C.E. este singura bancă cu credibilitate externă, toată lumea ne solicită: clienți, autorități, etc. Or, este mai mult decît poate să ducă. Am amestecat partea bună cu cea rea a ceea ce reprezentăm noi. B.R.C.E. înseamnă de fapt o mină de oameni, bărbați și femei, care au o experiență individuală și colectivă capabile să genereze încredere și să determine clienți și corespondenți bancari să le încredințeze operații, avînd ca rezultat un volum de afaceri anual de peste 3 mld. \$.

— Se va privatiza B.R.C.E., cîndva?

— Este unul din obiectivele mele și ale echipei pe care o conduc, dar este, în ultimă instanță, opțiunea actualului acționar. Mie mi se pare normal ca băncile să intre într-un proces de privatizare și restructurare care ar facilita același proces pentru clienții noștri. De altfel, și în țările cu economie avansată, autoritățile au ajuns la concluzia că este bine să fie privatizate băncile. Acest proces se petrece acum în Italia, Franța ș.a.

Încrederea oamenilor în sistemul bancar — condiție esențială pentru stabilizarea și creșterea economiei românești

Dr. THEODOR STOLOJAN,
Washington D.C. 14 martie
1993

DE LA BUN ÎNCEPUT, doresc să felicit pe redactorii revistei Flacăra care s-au gândit să abordeze problematica sistemului bancar românesc aflat în tranziție.

Personal mă socotesc printre acei economiști care au convingerea că nu se poate realiza o economie de piață sănătoasă — stabilă și în creștere pe termen lung — fără a avea un sistem bancar sănătos; iar acesta se bazează pe încrederea oamenilor, pe funcționarea sa pe criterii comerciale (de piață) și pe un cadru de reglementări legale, mai extins ca la cel existent în alte domenii ale activității economice. Să încercăm să explicăm aceste dependente.

ÎN PRIMUL RÎND, banii nu sînt numai un mijloc de măsurare, de schimb și de stocare a valorii, așa cum spunea odată Sir John Hicks, laureat al premiului Nobel, banii sînt și „una dintre cele mai remarcabile instituții sociale”. Prin sistemul bancar, se realizează politica monetară și, deci, referindu-ne la esența acesteia, se exercită puterea de a emite bani.

Sistemul bancar și banii nu pot funcționa corespunzător decât dacă oamenii — în diferitele situații în care aceștia se află pe piață, de cumpărători și vânzători, oamenii care economisesc o parte din veniturile lor bănești și de investitori — au încredere în acestea. Pentru că încrederea oamenilor în sistemul bancar și în bani să existe, emisiunea de bani se află sub un control strict al autorității monetare — banca centrală a fiecărei țări. De ce? Pentru că este evident că orice punere în circulație de bani în exces afectează stabilitatea banilor, generînd inflație, și, de aici, instabilitatea economică.

Prin urmare, banii reprezentînd o obligație financiară a instituțiilor bancare — Banca Națională Centrală și băncile comerciale — se pune, imediat o altă întrebare: dar autoritatea monetară (Banca Națională) de cine ar trebui să fie controlată pentru a nu duce o politică de creditare a cheltuielilor prin exercitarea în exces a puterii de a crea banii? Răspunsul pe care l-a dat practica internațională și care se regăsește și în legislația românească este unul predominant: de către PARLAMENT. Iar principalul argument, din păcate verificat în multe situații, în decursul istoriei, este că atunci cînd autoritatea monetară se află sub controlul guvernului, în ce privește exercitarea puterii de a crea bani, guvernul care este el însuși un solicitator de bani, poate folosi această putere în exces, fie pentru a îndeplini promisiuni electorale, populiste, fie pentru a finanța cheltuieli necesare, dar fără a exista surse reale de finanțare și a transforma această politică într-o politică pe termen mediu și lung.

Desigur, punerea autorității monetare sub controlul Parlamentului nu exclude ci, dimpotrivă, impune coordonarea politicilor monetare și de credit cu acelea fiscale, comerciale, etc.; în acest scop, fiecare țară și-a dezvoltat propriile forme instituționale și mecanisme pentru armonizarea acestor politici, armonizare cu atât mai necesară în perioadele de criză.

ÎN AL DOILEA RÎND, în economia de piață, sistemul bancar mută banii, într-un mod comercial de la cei care economisesc la aceia care investesc, avînd o contribuție majoră în realizarea unei creșteri economice eficiente, singura cale temeinică pentru ridicarea standardului de viață al oamenilor. Deci, cei care economisesc o parte din veniturile lor au încredere în sistemul bancar și efectuează depuneri (depozite bancare) fiind îndreptățiți să primească o dobîndă care să-i protejeze, cel puțin în raport cu inflația, și să aibă siguranță că eșecul unei bănci, de exemplu, ca urmare a creditării unor întreprinderi fără posibilități de rambursare a creditelor, nu le va afecta economiile (care sînt în siguranță).

În acest context, băncile nu sînt simple „întreprinderi”; acestea au o responsabilitate publică față de cei care au avut încredere în ele și au efectuat depozite. De aceea, în economia de piață, băncile sînt „obligate” să aibă mereu grijă de lichiditatea lor, căci, numai în acest fel, cei care au efectuat depozite pot fi în siguranță. Ca atare, băncile, atunci cînd angajează prin creditare aceste resurse, se preocupă de analiza lichidității clienților lor, efectuînd, ceea ce, îndeobște, este cunoscut sub denumirea de evaluare a riscului. Prin evaluarea riscului la acordarea creditului, băncile au un rol esențial în alocarea resurselor către acele proiecte economice și întreprinderi viabile, eficiente, contribuînd decisiv la realizarea creșterii economice.

Intrucît situația financiară a unei bănci este în pericol, de exemplu, cînd aceasta și-a asumat un risc — cum ar fi credite acordate pentru proiecte neeficiente — mai mare decît capitalul ei, iar corectarea eșecului unei bănci sau al mai multora este extrem de costisitoare pentru societate, sistemul bancar este supus unor reglementări mult mai severe decît alte activități economice, iar autoritatea monetară — Banca Națională — exercită o supraveghere a băncilor comerciale. Această supraveghere se referă la respectarea regulilor de prudență bancară cu privire la asumarea riscului, la contracararea acestuia prin politici de rezerve, provizioane, precum și la menținerea permanentă a sistemului bancar în situația de a-și putea absorbi singur eventualele eșecuri ale unei bănci, printr-un sistem adecvat de asigurare.

Avînd în vedere că un sistem bancar poate fi sănătos numai dacă mută banii de la cei care economisesc la cei care investesc pe baze comerciale, deci pe criteriile cererii și ale ofertei de bani, se pune întrebarea dacă, pentru anumite activități economice care se impun a fi stimulate, băncile nu ar putea acorda credite cu dobîndă redusă? În principiu, răspunsul dat de teorie și practică este că nu, dar se întîlnesc diferite abateri de la acest principiu. În pasivul băncilor centrale, ca și al celor comerciale se află o serie de resurse de creditare cu un cost zero sau mai mic decît cel pe care îl presupune acordarea de dobînză la cei care au depus depozite în bănci. Dar un asemenea grad de libertate nu ar trebui să fie supra-solicitat, întrucît, de regulă, favorizează, mai ales în perioade de tranziție, fenomene negative ca utilizarea neeficientă a creditelor „ieftine”, precum și compromiterea în cele din urmă, a personalului aflat în situația de a alocă un credit „mai ieftin”.

Aceasta nu înseamnă că printr-o politică guvernamentală nu se pot crea instituții financiare specializate (sau să se acorde mandat unor bănci existente) de exemplu pentru creditarea agriculturii și a locuințelor, într-un mod transparent, pe bază de resurse aprobate în acest scop de către Parlament, în condiții de costuri reduse, dar și cu criterii riguroase de acordare a creditelor.

ÎN AL TREILEA RÎND, sistemul bancar este responsabil de integritatea sistemului de plăți, care este vital pentru buna desfășurare a circuitelor economice, funcționalitatea precară a sistemului de plăți este o sursă de instabilitate economică, la fel ca și inflația. Semnificativ este, în acest sens, preocuparea existentă în prezent în Marea Britanie, unde datorită recesiunii, au apărut întîrzieri în efectuarea plăților. Pericolul pentru economie este apreciat ca atare și problema se află în examinarea Parlamentului Britanic pentru înăsprirea sancțiunilor împotriva celor care întîrzie plățile.

Funcționalitatea sistemului de plăți este însă nu numai o problemă a sistemului bancar ci și a întregului sistem economic. De exemplu, lipsa unui cadru legal adecvat, pentru ieșirea din activitatea economică a întreprinderilor neviabile afectează negativ sistemul de plăți.

Cele trei activități ale sistemului bancar, punctate mai sus — crearea de bani, mutarea banilor de la cei care economisesc la cei care investesc și asigurarea integrității sistemului de plăți — sînt fundamentale pentru evoluția pozitivă pe termen lung a economiei.

Sistemul bancar românesc, ca și alte sisteme bancare din țările foste socialiste aflate în tranziție de la economia de comandă centralizată administrativă la economia de piață, se confruntă însă și cu probleme majore specifice tranziției. De rezolvarea acestora, depinde chiar succesul tranziției și asigurarea condițiilor pentru ca sistemul bancar să-și poată îndeplini activitățile fundamentale menționate pentru stabilitatea și creșterea economică pe termen lung.

Fără a avea pretenția că epuizăm lista acestor probleme, ne vom limita la cinci:

a) restructurarea portofoliului băncilor, a băncilor, simultan cu restructurarea întreprinderilor și privatizarea.

În prezent, în portofoliul băncilor comerciale se află credite neperformante (cu diferite grade de neperformanță), care au fost acordate unor întreprinderi insolvente — la care veniturile sînt cronic mai mici decît cheltuielile — sau altora aflate în stare de ilichiditate — la care există o neconcordanță în timp, între obligațiile de plăți și formarea veniturilor (mai mari decît obligațiile).

Restructurarea numai a portofoliului băncilor fără a restructura simultan și întreprinderile nu are efecte, întrucît nu se atacă și cauza: întreprinderile care produc deteriorarea sistemului bancar și a celui economic. Soluția nu este nouă: spital pentru bănci; spital pentru întreprinderi bolnave. Asemenea soluții au fost folosite în Anglia — schema „vestelor de salvare” cu referire la băncile „bolnave”; în Spania — sub forma unui Fond de garanții; în Thailanda — Fondul de reabilitare ca și în alte țări în care există economie de piață, dar în care, din diferite motive, s-au produs distorsiuni.

În țările aflate în tranziție la economia de piață, aplicarea soluției necesită abordări inovative, avînd în vedere că atât băncile cît și întreprinderile provin dintr-un sistem de comandă administrativă în care obiectivele creditate și condițiile de creditare erau

„stabilite planificat”, iar evaluarea riscului se realiza la elaborarea planului; acordarea creditului era predominant o secreție a planului aprobat. Recent, în Polonia, au fost finalizate condițiile concrete de aplicare a unei asemenea soluții care vizează restructurarea băncilor și a întreprinderilor. Pentru România a fost efectuat de către o firmă de consultanță un studiu de aplicare a unei soluții asemănătoare ca principiu: separarea întreprinderilor cu probleme și tratarea lor separat, în raport cu necesitățile de restructurare (inclusiv de lichidare) și de creditare pentru obiective strategice. Întîrzierea în luarea unei decizii în acest domeniu, cu un cost pentru societate determinat, este întîrzierea în restructurarea sectorului real și a celui bancar, este întîrzierea cu un cost mult mai mare în realizarea șanseii de redresare a stabilității și a creșterii economice;

b) în strînsă legătură cu restructurarea întreprinderilor și a băncilor este problema colapsului, după revoluție, a creditului pe termen mijlociu și lung pentru întreprinderi.

În afară de unele cauze cunoscute, inerente tranziției, este datorită sistemului bancar să revitalizeze creditul pe termen lung, întrucît prudența bancară nu înseamnă neasumarea riscului, ci dimpotrivă, asumarea unui risc, cu măsurile necesare de asigurare. O asemenea activitate este însă nouă pentru băncile românești — evaluarea riscului și asumarea răspunderii față de clienții băncii — dar fără de care funcționalitatea băncilor în economia de piață este afectată;

c) din nou corelat cu problema de la litera „a”, sistemul bancar românesc are obligația de a restabili integritatea sistemului de plăți. Deteriorarea sistemului de plăți românească este provocată atât de cauze care tin de întreprinderile neviabile care nu sînt încă izolate, cît și de cauze care tin de instabilitate (în perioadă de inflație, aminarea plății este benefică pentru plătorii atunci cînd pentru întîrziere nu suportă un cost corespunzător) și de sistemul bancar. După separarea Băncii Naționale — ca bancă centrală, de băncile comerciale, operațiune necesară pentru reforma sistemului bancar, s-a produs o întîrziere a tuturor circuitelor de plăți. Acest gen de întîrziere din interiorul sistemului bancar poate fi depășit prin introducerea și în țara noastră, mai nou, a sistemelor și instrumentelor moderne de plăți folosite în alte țări (inclusiv a caselor de compensare a plăților).

Prin eforturi comune de restructurare a întreprinderilor și a băncilor și de restabilire a integrității sistemului de plăți, poate fi învinsă și problema arieratelor. Această plagă a sistemului de plăți românească (dar nu numai a lui) este nocivă pentru economie, întrucît arieratele transformă problema unor întreprinderi, în problemă a întregului sector economic, într-un mod netransparent și neechitabil. De aceea, rezolvarea arieratelor trece prin recunoașterea existenței problemei, transparentizarea ei, astfel, încît costul pe care societatea trebuie să-l plătească pentru a depăși problema să fie sub control și cu responsabilități în timp. Neabordarea problemei nu elimină costul plătit de către societate, care este mai mare, netransparent și fără orizont în timp pentru stopare;

d) dezvoltarea infrastructurii bancare. Un sistem bancar eficient se sprijină pe computere, rețea de comunicații rapide, rețea de oficii pentru clienții băncilor în întreaga țară. Fără o infrastructură bancară, adecvată secolului în care trăim, este afectată funcționalitatea piețelor monetare, a sistemului bancar în ansamblu. Societatea românească ar trebui să vadă în această dezvoltare a infrastructurii bancare, o prioritate a tranziției;

e) pregătirea de specialitate a personalului de specialitate din sistemul bancar. Acesta este chemat să lucreze cu concepte și instrumente noi — metode indirecte și directe de control a masei monetare; evaluarea riscului la acordarea de credite; analiza portofoliului băncilor, supravegherea bancară, etc. La fel de importantă este și formarea unui cod de conduită al personalului bancar în privința folosirii în alte scopuri decît cele ale băncii a informațiilor pe care acesta le are, cu privire la clienții lor, evitării conflictelor de interese.

Soluționarea acestor probleme, ca și a altora neabordate, pot asigura transformarea băncilor românești în bănci eficiente, care oferă servicii bancare clienților cu costuri minime, ca urmare a unui portofoliu sănătos care nu necesită practicarea unor diferențe mari între dobînda încasată la creditele acordate și costurile resurselor de creditare atrase. Aceste diferențe ar trebui să fie transparente; cînd sînt mari reflectă de regulă o situație precară a portofoliului cu credite de performanță. Într-o economie instabilă, cu inflație, există însă și alți factori de explicare a unor diferențe mai mari decît acelea normale. De asemenea, în același sens al eficientizării sistemului bancar vor acționa și competiția bancară și schimbarea treptată a culturii bancare a managementului bancar — nu orice serviciu bancar prestat trebuie plătit neapărat cu comisioane sau alte taxe, aceasta fiind o tendință tot mai extinsă de servicii gratuite pentru clienții lor.

THE ROMANIAN CHALLENGE

Banca Anglo-Română (A.R.B.) s-a constituit în Marea Britanie în 1973 ca un consorțiu bancar londonez. S-a format ca rezultat al înțelegerii dintre 3 mari bănci: Banca Română de Comerț Exterior București, Barclay's Bank Plc, Londra, și Manufactures Hanover Holdings (Delaware) Inc. Acțiunile sînt împărțite în modul următor:

- B.R.C.E. - 50%;
- Barclay's Bank Plc. - 30%;
- Manufactures Hanover Holdings Inc. - 20%.

Obiectivele principale ale A.R.B. sînt de a folosi potențialul participanților și a dezvolta o afacere bancară reciproc profitabilă, dar în principal afaceri care să implice comerțul românesc cu Anglia, Europa și cu multe alte țări din lume.

În lumina schimbărilor majore, care au avut loc în Europa de Est în general și în România în particular, A.R.B. este bine plasată pentru a răspunde solicitărilor care vor apare fără îndoială în noua conjunctură. Obiectivul principal va continua să fie dezvoltarea și finanțarea comerțului cu România și oricine poate să prevadă o perioadă de expansiune importantă în anii următori.

Serviciile includ:

Scrisori documentare de credit: Stabilirea unor scrisori documentare irevocabile de credit și recomandarea sau confirmarea creditelor primite de la corespondenți străini. Fiind amplasată la Londra, A.R.B. se poate ocupa de scrisori de credit în orice parte a lumii prin asociațiile de

acționari.

Garanții: Pot fi emise garanții pentru obligațiuni, precum și pentru plata unor instrumente financiare, de exemplu: trată.

Negocieri: A.R.B. negociază documentele prezentate sub forma scrisorilor de credit deschise de corespondenți străini.

Ordine de plată: Serviciul de transmitere a banilor în aceeași zi către persoane particulare sau organizații din străinătate.

Contrapartidă: Asistență pentru aranjarea facilităților de contrapartidă și asigurarea serviciilor de conturi pe bază de angajamente legale scrise.

Schimb valutar: Pentru clientul care dorește să cumpere sau să vîndă valută se oferă cotații (cursuri de schimb avantajoase) atât pentru operații spot (la vedere), cît și pentru operații la termen.

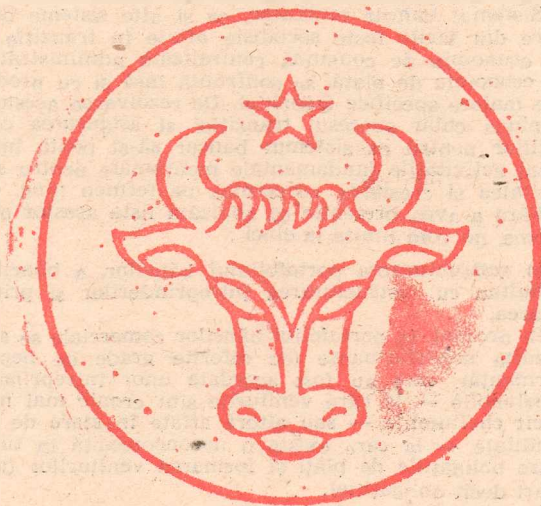
Conturi curenți și depozite: A.R.B. menține conturi în lire sterline și în alte valute, pentru companii și clienți particulari.

Finanțe: Finanțarea este disponibilă în lire sterline sau altă valută pentru importul și exportul mărfurilor și serviciilor, prin împrumuturi în lire sterline sau alte valute, care pot avea o rată a dobînzii fixă sau fluctuantă.

Operațiuni pe piața monetară: Clienții care vor să aibă depozite în lire sterline sau altă valută, se bucură de cea mai bună rată a dobînzii, pentru toată perioada.

Anglo-Romanian Bank Limited

ESTABLISHED IN LONDON SINCE 1973

For further information please contact
 Mr M Radoi - Managing Director
 Mr G Anderson - Deputy General Manager

42 MOORGATE LONDON EC2R 6EL
 Telephone: 071-588 4150 Telex: 886700 ANROB Fax: 071-628 1274

MRB

MISR ROMANIAN BANK

M.R.B. a fost înființată la Cairo în anul 1977 având ca acționari:

MISR BANK, CAIRO: participare la capitalul social 51%.

BANCA ROMÂNĂ DE COMERT EXTERIOR: participare la capitalul social 19%.

BANCA AGRICOLĂ: participare la capitalul social 15%.

BANCA ROMÂNĂ PENTRU DEZVOLTARE: participare la capitalul social 15%.

Sediul central. Cairo.

Adresa: 15, Abu El Feda Street, Zamalek, Cairo.

Tel: 3418045, 3402795, 3414081 - 3403392

Telex: 93653 - 23411 - 21573 - 20058 MRB UN

Fax: 3420481

P.O.Box: 35, Zamalek, Cairo, Egypt

Cablu: ROMISBANK

Sucursală: București

Adresa: Str. George Enescu, nr. 4, Hotel București

P.O.Box: 1-850, București, România

Tel: 312.05.64, 312.08.93

Fax: 0040/0/312.09.08

Telex: 11387 MRB BR

Consiliul de administrație:

Președinte: Mr. Essam El Din Mohamed Al Ahmady

Directori generali: Mr. Samir Mahmoud Dessouky

Mr. Cristescu Gabriel

Membrii: Dr. Sufi Hassan Abu Taleb

Mr. Marian Crișan

Mr. Mohamed Ahmed Mustafa Khalil

Mr. Bărbulescu Gheorghe

Mr. Vlad Soare

Sucursala București:

Director general: Dumitru Lungu

Director adjunct: Gamel Abdel Halim

Capital social subscris și vărsat: 7.610.591 lire egiptene (le).

Rezerve: 99.044.946 le.

Fonduri fixe: 2.242.262 le.

Profituri nete: 4.000.600 le.

Dividende plătibile: 3.161.625 le.

Mijloace bănești în casă: 44.954.509 le.

Mijloace bănești în bancă: 317.638.129 le.

Credite către bănci specializate: 56.243.679 le.

Credite către clienți: 186.580.205 le.

Datele sînt extrase din bilanța băncii la 31.12.1992.

M.R.B. este prima bancă arabă cu participare din Europa de Est și în prezent are patru filiale: 3 în Egipt (Cairo, Heliopolis și Alexandria) și una la București, deschise în 1987. În 1992 a deschis și un oficiu de schimb la „Hotel les 3 Pyramides”, societate mixtă de turism Egipteano-Română, care a contribuit la o creștere spectaculoasă a numărului de turiști români în Egipt. M.R.B. lucrează în Egipt în valute liber convertibile și lire egiptene, iar în România lucrează, în mod similar, în devize și în lei.

În prezent M.R.B. derulează cea mai mare parte din comerțul și plățile dintre România și Egipt și deservește, deasemenea, o importantă clientelă din Grecia, Turcia, Europa Occidentală, etc. Este de menționat că în acest an capitalul subscris băncii va fi majorat la suma de 50 milioane dolari S.U.A., din care capitalul vărsat va fi de 25 milioane dolari S.U.A., ceea ce va consolida poziția internațională a băncii.

M.R.B. are corespondenți în toată lumea și prin calitatea serviciilor a reușit să-și atragă o clientelă diversă.

În ceea ce privește România, M.R.B. a fost și este un factor de promovare a comerțului bancar modern și s-a situat permanent în sprijinirea reformei bancare în România, fiind prima bancă străină care a început să lucreze în lei.

NOTA BIOGRAFICĂ

Numele: Arntraud Hartmann
Data și locul nașterii: 23 octombrie 1953 în Stuttgart, Germania Occidentală

Pregătirea profesională: avocat și economist

Activitatea: lucrează la Banca Mondială din 1981. A lucrat ca economist în Brazilia, Pakistan, țări din Africa de Vest și țări din Europa Răsăriteană. Este în România din 1991 ca responsabil managerial pentru primul împrumut acordat României după revoluție.

Reprezentanța Băncii Mondiale din România s-a deschis în august 1992. De atunci este primul reprezentant rezident în România al Băncii Mondiale.

Interviu cu doamna ARNTRAUD HARTMANN

— Cînd, unde și de ce a apărut Banca Mondială?

— Banca Mondială și Fondul Monetar Internațional au apărut în 1945 în urma conferinței de la Bretton Woods. Scopul instituțiilor respective l-a constituit reconstruirea economiilor bulversate de război ale țărilor europene. S-au constituit pentru a strînge fonduri pentru planul Marshall. Inițial, Banca Mondială nu a fost creată pentru țările în curs de dezvoltare ci pentru țările Europei occidentale post-belice. După o schimbare esențială a sistemului politic al țărilor est-europene s-a schimbat și atitudinea Băncii Mondiale față de acestea.

Banca Mondială nu este complet independentă de Fondul Monetar Internațional avînd o funcție complementară. Fondul Monetar Internațional este în primul rînd creat pentru a ajuta țările la echilibrarea balanței lor de plăți, pentru a o menține în funcție.

Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare are scopul de a face împrumuturi pentru investiții. Acestea înseamnă finanțarea proiectelor pentru infrastructură, învățămînt, sănătate, cultură, industrii și agricultură.

— Banca Mondială pune condiții la împrumutarea banilor?

— Noi împrumutăm pentru investiții. Desigur sînt anumite condiții pentru acordarea împrumuturilor.

Nu există motive ca România să nu se dezvolte!

— Noi acordăm împrumuturi numai pentru anumite obiective, banii fiind transferați pe măsură ce lucrul progresează. Uneori banii rămîn la noi un timp destul de îndelungat. Din cînd în cînd verificăm îndeplinirea obiectivelor. De exemplu eu am avut zece misiuni aici pentru supravegherea împrumuturilor în curs de desfășurare.

— Doriți să ne dați cîteva exemple de proiecte mari asistate de Banca Mondială în România?

— Avem patru proiecte în implementare:

1. Împrumuturi pentru asigurarea importurilor critice;
2. Proiectul pentru sănătate;
3. Proiectul pentru sprijinirea fermelor private;

4. Împrumutul de ajustare structurală.

Împrumutul de ajustare structurală este diferit de alte proiecte. Este foarte asemănător cu ceea ce face Fondul Monetar Internațional. Asigurăm bani pentru anumite programe de reformă, dar numai dacă se iau anumite măsuri, în domenii cum ar fi: politica de investiții, reforme comerciale, etc. Evident că nu este posibil să dezvoltăm anumite sectoare. Noi dorim să restructurăm sectoarele: agricultură, industrie, sănătate, învățămînt, piața muncii, transporturile, energia. Noi lucrăm în primul rînd în aceste sectoare, totul fiind integrat în cadrul economic.

— De cînd este România membră a Băncii Mondiale?

— România este membră a Băncii Mondiale de 20 de ani.

— Ce moduri de împrumut folosește Banca Mondială și ce dobînzii practică?

— Banca Mondială are două moduri de a împrumuta bani.

Pentru țările foarte sărace, adică

decît țările mai mici. Deoarece țările puternic industrializate acordă garanții, Banca Mondială este foarte fînă pe piața de capital. Această bancă nu poate da faliment. Banii investiți în Banca Mondială sînt siguri. Există investitori pe piața de capital care preferă profituri mai mici dar sigure.

Rolul Băncii Mondiale este diferit de cel al unor bănci particulare. Ne considerăm în primul rînd o instituție de dezvoltare, nu o bancă. Obiectivul nostru principal nu este profitul. Evident că trebuie să ne acoperim cheltuielile. Noi nu acționăm pentru a obține profit. Băncile normale încearcă să maximizeze profitul. Uneori și noi avem profituri chiar substanțiale. În cazuri profitul îl dăm Agenției Internaționale de Dezvoltare.

Profiturile noastre provin din plățile pe care le folosim în investiții pe termen scurt. În mod normal Banca Mondială împrumută pe termen între 15 și 20 ani. Rata dobînzii depinde de rata dobînzii la care obținem banii de pe piața de capital.

— Cum au evoluat relațiile Băncii Mondiale cu România?

— Ultimul nostru împrumut în România înainte de Revoluție a fost cel din 1981. În perioada anilor 70 am făcut multe împrumuturi în România. Pentru irigații și pentru centrale electrice. Datorită dorinței lui Ceaușescu de a plăti toate datoriile noastre după 1981 relațiile noastre cu România au intrat într-o perioadă de eclipsă. Deși a rămas membră a Băncii Mondiale România a întrerupt împrumuturile în 1981 cînd a început să se izoleze. Primul nostru împrumut după Revoluție s-a acordat în 1991.

— Credeți că în viitorul apropiat România va depăși dificultățile economice de azi?

— Cred că da. România are un potențial ridicat. Nu există motive ca să nu se dezvolte.

— Care sînt resursele pentru dezvoltarea României?

— România are un potențial agricol ridicat, are resurse naturale, energie, este bine localizată și are resurse umane foarte mari. În domeniul resurselor umane nu este o țară în curs de dezvoltare. Nivelul învățămîntului din România este foarte bun. Nu avem încă o economie de piață dar avem menii destul de calificate pentru a realiza. Cîndva, România a avut o economie bogată. Este mai ușor să te întorci la ceva ce ai realizat odată. Dificultățile economice ale României ar putea fi temporare. Pe termen scurt structura producției nu permite României să fie competitivă pe piața occidentală deoarece structura economică

BANCA EUROPEANĂ PENTRU RECONSTRUCȚIE ȘI DEZVOLTARE

Ce este Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare?

B.E.R.D. este o instituție internațională cu un capital de 10 miliarde E.C.U. Are 43 de țări membre. În Consiliul de Administrație al B.E.R.D. sînt reprezentate și Comunitatea Economică Europeană și Banca Europeană de Investiții.

B.E.R.D. și-a început operațiile în aprilie 1991 la sediul său central din Londra.

Care sînt obiectivele B.E.R.D.?

Banca asigură sfaturi, împrumuturi și garanții echitabile pentru investiții și debite, pentru sprijinirea tranziției spre democrație și economie orientată spre piață și pentru promovarea inițiativelor private și antreprenoriale în țări ale Europei Centrale și de Est.

Care sînt trăsăturile distinctive ale B.E.R.D.?

Banca împrumută și investește numai pentru proiecte sau programe de investiții din țări ale Europei centrale și de răsărit.

Banca este preocupată de promovarea instituțiilor democratice și a drepturilor omului în țările în care își desfășoară activitatea. Banca este o combinație unică de bancă comercială și bancă de dezvoltare. Mai mult de 60%

din fondurile băncii vor fi orientate spre întreprinderile din sectorul privat sau spre întreprinderile de stat în care sînt implementate programe de trecere în proprietate și control privat.

Cel mult 40% din fonduri vor fi acordate pentru infrastructura publică sau alte proiecte.

Angajamentul B.E.R.D. de a îmbunătăți mediul înconjurător face parte din operațiile Băncii. Banca furnizează fonduri conform principiilor bancare și de investiții.

Ce fel de proiecte încearcă să finanțeze B.E.R.D.?

B.E.R.D. caută proiecte care să contribuie la:

- dezvoltarea sectorului privat;
- implementarea privatizării întreprinderilor proprietate de stat;
- încurajarea investițiilor străine directe;
- crearea și consolidarea instituțiilor financiare;
- restructurarea sectorului industrial;
- crearea unei infrastructuri moderne pentru dezvoltarea sectorului privat și tranziția la economia de piață;
- promovarea întreprinderilor mici și mijlocii;
- îmbunătățirea mediului înconjurător.

rător.

Care sînt criteriile folosite de Banca pentru evaluarea cererilor de împrumuturi sau investiții ale întreprinderilor private sau privatizabile?

Banca cere întreprinderilor private sau privatizabile să aibă sponsori sau parteneri puternici și planuri de afaceri credibile care să demonstreze:

- produse sau servicii cu perspective solide pe piață;
- investiții importante de capital, de către sponsorii proiectului;
- tehnologie de nădejde;
- protejarea mediului înconjurător;
- o îmbunătățire a competitivității;
- un profit ridicat al noilor investiții;
- viabilitatea financiară globală a întreprinderii.

Finanțarea

Banca are un capital subscris inițial de 10 miliarde ECU (aproximativ 12 miliarde \$).

Banca oferă toată gama de finanțare de pe piață incluzînd:

- împrumuturi cu maturitate finală maximă de 10 ani pentru întreprinderile comerciale și de 15 ani pentru proiectele destinate infrastructurii;
- garanții și subscripții.

Banca nu asigură garanții pentru credite de export și nici nu-și asumă

activități de asigurare. Împrumuturile se fac în mod obișnuit în valută convertibilă sau într-o anumită valută în mod normal Banca nu acceptă riscul valutar la returnarea fondurilor.

Împrumuturile băncii pentru întreprinderile comerciale au loc fără garanții guvernamentale și au o dobînză comercială care reflectă riscurile în rate.

De obicei banca își limitează finanțarea la 35% din capitalul comercial, total al întreprinderii care împrumută.

Banca nu face împrumuturi directe mai mici de echivalentul a 5 milioane ECU. Pentru împrumuturi mai mici Banca folosește intermediari financiari locali.

Condiții

Rata dobînzii Băncii este peste nivelul pieței (LIBOR). Împrumuturile pot fi cu dobîndă variabilă sau cu dobîndă fixă depinzînd de anumite trăsături caracteristice ale împrumutului.

Banca poate asigura finanțarea acțiunilor cu dobîndă variabilă undă acestea reprezintă un instrument care permite tranzații care altfel nu ar obține finanțare. Investițiile în acțiuni cu dobîndă variabilă trebuie să asigure Băncii perspectiva recuperării fondurilor pe termen mediu și la un preț adecvat. Banca nu-și asumă controlul sau responsabilitatea directă a conducerii întreprinderilor.

Condițiile cerute de Bancă reflectă în primul rînd riscurile corespunzătoare întreprinderilor din țara respectivă și mai puțin încrederea acordată partenerilor.

În operațiile sale financiare Banca cere companiilor pe care le finanțează

CASA DE ECONOMII ȘI CONSEMNAȚIUNI DIN ROMÂNIA

Instituție centrală de stat cu personalitate juridică a avut și are ca obiect de activitate atragerea, păstrarea și fructificarea sumelor temporar disponibile ale persoanelor fizice și juridice prin mijloace și tehnici specifice.

Obiectul de activitate al Casei de Economii și Consemnațiuni

- Atragerea spre fructificare a economiilor bănești ale populației, în care scop stabilește instrumente și forme de economisire.
- Operațiuni pentru organizații și alți titulari care își păstrează disponibilitățile bănești în conturi la C.E.C.
- Incasarea de impozite și taxe pentru bugetul de stat și alte instituții de stat.
- Efectuarea de operațiuni privind consemnările.
- Acordarea de împrumuturi pe termen scurt, mediu și lung societăților bancare și populației.
- Operațiuni cu titluri de stat.
- Plasamente pe piața financiar-bancară.
- Efectuarea de operațiuni în mandat pe bază de convenții.
- Realizarea altor operațiuni bancare și financiare, potrivit reglementărilor legale.

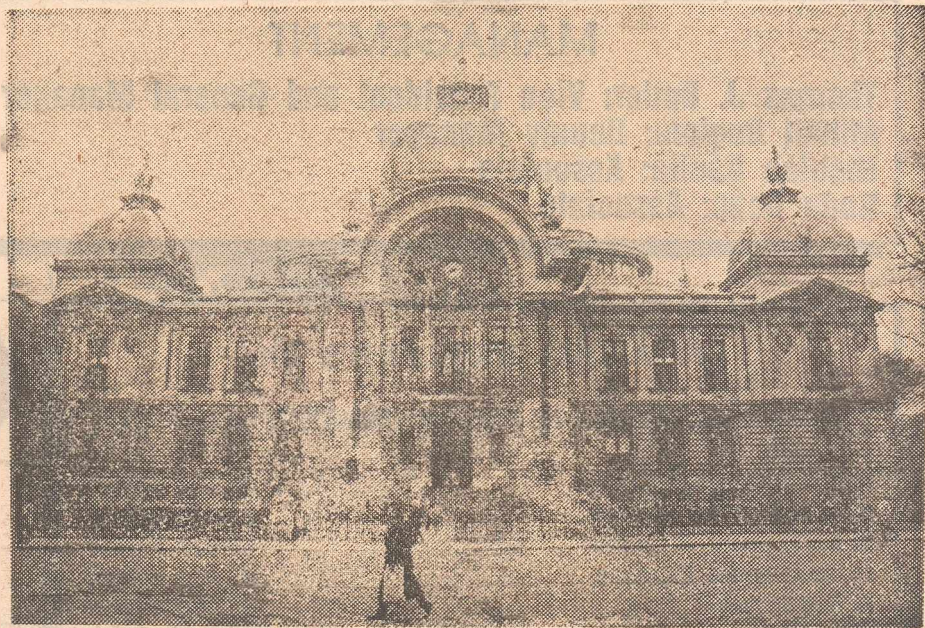
INSTRUMENTE DE ECONOMISIRE

puse la dispoziția populației :

● Libretul de economii cu dobândă la vedere.

Depunerea minimă pentru care se emite acest tip de libret este de 500 de lei. Libretul respectiv se poate emite nominal sau la purtător.

Asupra depunerilor efectuate pe libretul de economii cu dobândă la vedere, pot dispune pe lângă titularii libretelor și alte persoane pe care le stabilește acesta în virtutea dreptului de a împuternici.

Libretele de economii cu dobândă la vedere se emit de toate unitățile proprii C.E.C. și de cooperativele de credit autorizate.

Operațiunile ulterioare de depuneri și de restituiri se efectuează la unitățile C.E.C. precum și la oficiile poștale și cooperativele de credit autorizate.

● Libretul de economii cu depuneri pe termen.

Depunerile pe libretul de economii pe termen se fac pentru o perioadă de păstrare la C.E.C. de cel puțin un an. În cazul în care banii se retrag înainte de împlinirea termenului de un an, nu se acordă dobândă.

Libretele de economii cu depuneri pe termen de cel puțin un an se emit de unitățile C.E.C. și cooperativele de credit autorizate.

Operațiunile de restituiri se efectuează la unitățile C.E.C. precum și la oficiile poștale și cooperativele de credit autorizate.

● Contul curent personal

Contul curent personal se deschide la cererea persoanelor majore, la orice sucursală sau filială din țară.

Din conturile curente personale se pot efectua plăți periodice prin virament pentru plata abonamentelor telefonice, de radio și televizor, consumului de energie electrică și de gaze naturale, impozitelor, chiriei, primelor de asigurare precum și pentru alte plăți care privesc pe titularii de conturi.

Titularii de conturi pot solicita unităților unde își desfășoară activitatea să li se vireze, pe bază de consimțământ scris, parțial sau integral, salariul lunar în contul curent personal.

Pentru efectuarea de restituiri în numerar, titularul poate indica și alte două unități C.E.C. în afara celei la care este deschis contul.

La deschiderea contului, fiecărui titular i se pune la dispoziție un carnet de cecuri obișnuit sau, dacă dorește și un carnet de cecuri cu sumă limitată, care pot fi folosite pentru efectuarea de plăți în numerar sau prin virament din cont.

● Obligațiunile C.E.C. cu cîștiguri

Avantajul specific al acestui instrument de economisire îl constituie cîștigurile care revin deținătorilor prin tragerile la sorți lunare (în ultima zi lucrătoare a fiecărei luni).

Obligațiunile C.E.C. sînt emise în valori de 200 de lei și se procură cu ușurință, prin simpla cerere verbală, de la orice unitate proprie C.E.C.

Este important de reținut că în primele zece zile ale fiecărei luni și în tot cursul lunii octombrie a fiecărui an obligațiunile se procură la valoarea nominală, de 200 de lei, cu 203 lei în

decada a doua a fiecărei luni și cu 205 lei în ultima decadă a lunii.

Depunătorii care doresc să păstreze obligațiunile în siguranță pot solicita sucursalelor și filialelor să păstreze în depozit obligațiunile cumpărate contra unui comision în funcție de valoarea obligațiunilor aflate în păstrare și de durata păstrării acestora.

Aspecte ale activității în anul 1992

● Activul și pasivul bilanțului 570 miliarde lei.

● Atragerile de economii au înregistrat ritmuri înalte de creștere, în decesele după 1 mai 1992 cînd s-a dublat dobînda la depunerile pe termen:

- depuneri 345,7 miliarde lei;
- creștere de sold 145,4 miliarde lei;
- soldul general al economiilor 389,8 miliarde lei.

● La 31 decembrie 1992 soldul mediu al economiilor pe locuitor a fost 16 812 lei, în creștere cu 6 307 lei, față de anul precedent, din care mediul urban 24 679 lei și mediul rural 7 523 lei.

● Plasamentele în credite de refinanțare bancare și populației pentru locuințe de 231,7 miliarde lei.

● Rețeaua CEC este compusă din 2 537 de unități, din care: 42 sucursale, 42 filiale și 2 453 agenții.

Cei 12 982 de salariați CEC au efectuat 400,1 milioane operații revenind 30 817 operații pe an, pe salariat.

● La finele anului au existat 24,3 milioane librete (conturi) active, la care s-au acordat 91,6 miliarde lei dobînzii și cîștiguri.

● S-a asigurat servirea a 58 032 organizații titulare de cont la C.E.C.

● S-au încasat impozite și taxe pentru bugetul de stat în valoare de 21 028,9 mil. lei.

Casa de Economii și Consemnațiuni acordă la depunerile populației, pe instrumentele de economisire, următoarele dobînzii:

- 18 la sută la depunerile pe libretele de economii cu dobîndă la vedere;
- 50 la sută la libretele de economii cu depuneri pe termen de cel puțin un an; în cazul nerespectării termenului nu se acordă dobîndă;

● 15 la sută la obligațiunile CEC cu cîștiguri; întreaga dobîndă se atribuie sub formă de cîștiguri în numerar prin trageri la sorți lunare;

● 18 la sută la depunerile în conturile curente personale și pe carnetele de cecuri cu sumă limitată.

Ponderea în total a economiilor depuse pe termen reprezenta 65,3 la sută la finele anului 1992.

OCTAVIAN NUȚĂ ■

ei românești nu a fost construită pe considerente de eficiență economică.

- Care sînt punctele slabe ale economiei românești?

- Moștenirea economică și industrială grea și ineficientă.

- Ce ar trebui făcut?

- Unele întreprinderi din unele industrii vor trebui închise și mai eficient din punct de vedere economic să plătești oamenii care luază în anumite întreprinderi și să îi acasă decît să menții în funcție de întreprinderi. Toate celelalte întreprinderi trebuie restructurate și re parte din economie trebuie privatizată. Nu toate întreprinderile pot privatizate. Nimeni nu dorește să opereze o întreprindere nerentabilă, care nu poate fi rentabilizată.

Unul din principalele obstacole în calea unei creșteri economice rapide îl constituie sistemul producției industriale care trebuie ajustat. Acest proces este foarte dureros din punct de vedere social deoarece oamenii din multe întreprinderi își vor pierde slujbe și vor trebui să-și găsească altele. Și din punct de vedere politic acest proces nu este ușor.

Baza industrială puternică construită în mari eforturi nu-și poate vinde produsele pe piața mondială deoarece este ineficientă.

Astăzi, mai mult de 50 la sută din produsul național al României provine din industrie. În țările occidentale ca 40 la sută provine din industrie, ca 40 la sută din servicii și 15-20 la sută din agricultură. Contribuția industriei este mai mare în România ar și față de țările est-europene.

O altă particularitate a României o constituie neobișnuit de marea diversitate a activităților însoțită de lipsa concentrării asupra lucrurilor care putea fi făcute bine. Tot caracteristic României este integrarea verticală lanțului de producție. Dacă în lanț sînt cîteva întreprinderi slabe, acestea afectează tot lanțul.

România are o bază agricolă solidă. aici pe termen scurt sînt multe probleme de rezolvat. România a fost odată un mare producător agricol și ar putea deveni din nou. E nevoie însă de sprijin pentru a realiza infrastructura necesară activității țărănilor. România are un potențial economic mare puternic. În multe privințe are o economie pe care se poate conta mai mult decît pe aceea a altor țări est-europene. Îi lipsește însă experiența în meniul antreprenorial și al pieței libere.

România are posibilități de creștere economică în următorii 5 ani mult mai mari decît cred mulți români.

asigurate pentru riscurile obișnuite. Nu cere protecție pentru riscul de pierdere sau pentru lipsa de convertibilitate.

perarea cu alte instituții financiare.

d o instituție internațională D. este constituită printr-un tratat guvernale și instituțiile membrilor cele din țările în care operează.

Tratatul îi asigură o protecție pînă la investiții. Banca ordonă formal al guvernelor membrilor să nu impună restricții în ramura împrumuturilor, dobînzilor, conturilor sau altor obligații.

ditile de finanțare de către D. sînt gândite să-i permită să seze atît cu instituțiile financiare naționale cît și cu instituțiile private.

ca este capabilă să mobilizeze și suplimentare fie în momentul apariției inițiale fie ulterior prin vânzarea inițială la împrumuturile unor finanțatori privați. Aceștia ciază de protecția Băncii. Dacă băncii participă împreună cu D. la finanțarea inițială acestea și impun propriile condiții, condițiile împrumutate.

tratează Banca Comercială de împrumut

rele de finanțare trebuie trimise sau prin intermediari autorizați. Valoarea cererilor Banca Comercială se bazează pe valoarea profesionalității de structurare a creditelor pe cunoștințele specializate și pe abilitățile în care operează.

rdarea cererilor este comercială,

implicînd evaluarea completă a meritelor proiectelor. În condiții normale angajarea fermă a Băncii se face în termen de două luni de la primirea informațiilor complete privind proiectul. Datele trimise Băncii rîmîn strict confidențiale.

Evaluarea meritelor și riscurilor proiectelor se face împreună cu sponsorii.

Cum tratează Banca de Dezvoltare solicitările din partea autorităților locale, instituțiilor financiare și ale altor agenții din sectorul public

Cererile de finanțare trebuie adresate Băncii, de preferat de către autoritatea guvernamentală sau publică ce sponsorizează proiectul. Proiectele vor fi evaluate de către personalul Băncii de Dezvoltare ținînd seama de strategia acceptată pentru țara respectivă. Propunerile sînt evaluate din punct de vedere financiar, economic, tehnic și al mediului înconjurător.

Banca de Dezvoltare oferă asistență în următoarele domenii:

- servicii de consultanță;
- identificarea, pregătirea și finanțarea proiectelor în sectoarele infrastructurii fizice și financiare;

— mobilizarea unei finanțări suplimentare din surse publice sau private;

— sprijinirea implementării proiectelor, inclusiv a aprovizionării.

Banca evaluează impactul proiectelor finanțate în mediul natural.

Banca este în contact cu o paletă largă de consultanți și experți financiari ce acționează în Europa centrală și răsăriteană și care pot să-i aducă în atenție întreprinderi și proiecte viabile.

OCTAVIAN NUȚĂ ■

CHEMICAL BANK BUCHAREST BRANCH

ADDRESS: B-dul Republicii, no. 16, sector 3, București

TELEPHONE: 312.13.92 312.04.70 312.27.09

312.03.25 312.35.84 312.19.88

FAX: 312.10.76

TELEX: 11572

MANAGEMENT

Thomas J. Butler: Vice President and General Manager
Mihail Dogioiu: Deputy Manager
Nicolae Dănilă: Associate
Radu Deac: Associate

FINANCIAL HIGHLIGHTS 1992

Audited and certified by PRICE WATERHOUSE NEW YORK

■ Net Interest Income	\$4,598 million
■ Provision for Losses	\$1,365 million
■ Noninterest Revenue	\$3,026 million
■ Noninterest Expense	\$4,930 million
■ Net Income	\$1,086 million
■ Loans	\$82,000 million
■ Assets	\$139,700 million
■ Deposits	\$94,200 million
■ Common Stockholders Equity	\$8,000 million
■ Stockholders' Equity	\$9,900 million
■ Common Stockholders' Equity to Assets	5.7%
■ Total Stockholders' Equity to Assets	7.1%
■ Tier I Leverage	6.6%
■ Tier I Risk-Based Capital Ratio Under 1992 Guidelines (4.00% Required)	7.2%
■ Total Risk-Based Capital Ratio Under 1992 Guidelines (8.00% Required)	11.3%

Înființată în 1829, la New York, Chemical Bank și-a deschis sucursala din România în 1974. Cele trei mari domenii în care sîntem interesați sînt: finanțarea comerțului (prin tradiție), sprijinirea importurilor și exporturilor românești și, în fine, lărgirea clientelei noastre din această regiune (atît în sectoarele bancar și energetic, pentru noi tradiționale, cît și în alte sectoare, în colaborare cu firme particulare sau, încă, de stat). Anticipăm ca, în următorii doi ani, piața interbancară din România, prin tot ce poate ea să însemne, va fi mult mai activă. Vrem să jucăm un rol semnificativ în evoluția acestor piețe, implicîndu-ne tot mai activ în dezvoltarea sa. Deocamdată, sîntem „cenzurați” de lipsa unor instrumente de credit veritabile.

Sîntem preocupați de extinderea activităților financiare de corporație, iar legăturile noastre cu industriile din România și cu principalele companii furnizoare din lume ne permit să sperăm că vom reuși finanțarea unor proiecte majore de modernizare în transporturi, energetică și chimie. Urmărim să cultivăm toate posibilitățile de privatizare, bazîndu-ne pe o vastă experiență în domeniu; CBC a participat la privatizarea companiilor de apă și electricitate din Marea Britanie, Spania, Mexic și Venezuela, precum și în mai multe țări din Asia. Putem acorda asistență în revizuirea și definitivarea strategiilor de privatizare, ne putem lansa în căutarea unor investitori străini care să-și „injecteze”, sub diferite forme, capitaluri disponibile în România.

BANC POST S.A.

ADRESA: Bd. Libertății nr. 12, sector 4, București

TELEFON: 312.27.72; 400.14.31

FAX: 400.13.62

TELEX: 10729 bancp r

PRESEDINTE: ELENA PETCULESCU
VICEPRESEDINTE: MARIA MARCOCI
OCTAVIAN BARITZ
CONSILIER: CONSTANTIN OPREANU

DIRECTORI:

- Alexandru Lache — Dir. Studii și Marketing
- Nicolae Cojocă — Dir. Conturi curente, tezaur și casierie
- Adrian Anescu — Dir. Credite și Scont
- Aurel Nitu — Dir. Organizare, Personal, Salarizare, Social
- Mihai Tarălungă — Dir. Economică
- Ion Tănase — Dir. Contabilității Generale
- Zoe Ghinescu — Dir. Operațiunii Valutare
- Gabriela Moșoiu — Dir. Administrativă
- Daniel Stifter — Dir. Trezorerie și Titluri
- Ion Ciobănescu — Dir. Dezvoltare

SERVICIUL RELAȚII INTERNAȚIONALE — Marian Bordea

Dobinzile acordate de BANC POST S.A. pentru disponibilitățile în deize convertibile sînt următoarele:

LA VEDERE		LA TERMEN (peste un an)	
dolari S.U.A. (\$)	3,0	dolari S.U.A. (\$)	4,0
mărci germane (D.M.)	1,0	mărci germane (D.M.)	2,0
franci elvețieni (SFr)	1,0	franci elvețieni (SFr)	2,0
lire sterline (£)	3,5	lire sterline (£)	4,0

Plafonul minim pentru funcționarea unui cont valutar este echivalent a 100 dolari.

Capitalul social al băncii, de 900 milioane lei, este deținut integral de statul român.

Banc Post S.A. este concepută și organizată pe profilul unei bănci de tip universal, efectuînd atît operațiuni specifice unei bănci-comerciale, cît și operațiuni caracteristice unei bănci de economii.

Numărul salariaților băncii este de cca 1000 persoane (personal executiv + personal de conducere).

Rezultatele financiare ale băncii indică un profit brut realizat la sfîrșitul anului de 489 milioane lei.

Capitalul social vărsat al băncii este de 450 milioane lei. La acesta se adăugă fondul de rezervă de 97,8 milioane lei.

Deocamdată, în cadrul capitalului suplimentar, BANC POST S.A. are constituit fondul de risc de 62,1 milioane lei.

Potrivit ultimelor rezultate și angajamente financiare coeficientul de capitalizare al băncii este de 8,5.

În cadrul serviciilor și operațiunilor bancare, BANC POST S.A. asigură:

- credite de consum și trezorerie
- emiteri de scrisori de credit și garanție
- deschideri de acreditive, încasouri și arbitraj valutar

— operațiuni cu instrumente de economii pentru populație (carnete de economii la vedere și la termen, carnete de cont curent personal, carnete de economii cu sumă fixă și dobîndă).

Nivelul dobînzilor, comisiunelor și tuturor celorlalte speze bancare este stabilit în funcție de fluctuațiile înregistrate pe piața financiar-bancară și de condițiile de negociere cu partenerii noștri.

BANC POST S.A. derulează operațiunile specifice bancare prin 41 de sucursale, iar cele de economii pentru populație atît prin sucursalele proprii, cît și prin cele 3.000 de oficii poștale aparținînd Regiei Autonome Poșta Română.

Principalii parteneri ai BANC POST S.A. sînt REGIA AUTONOMĂ POȘTA ROMÂNĂ și ROM. TELECOM.

După un an de funcționare, BANC POST S.A. înregistrează peste 10.100 titulari de conturi.

Totalul creditelor acordate de către BANC POST S.A. este de cca. 7,5 miliarde lei în medie pe lună. Aceste credite sînt orientate într-o mare măsură către agenții economici privatizați. BANC POST S.A. acordă de preferință credite pe termen scurt, pe baza garanțiilor mobiliare și imobiliare, tuturor categoriilor de agenți economici, indiferent de domeniul în care își desfășoară activitatea.

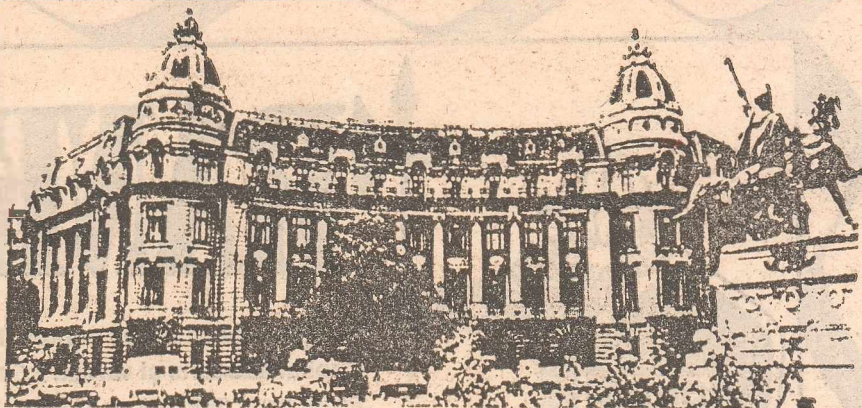
BANC POST S.A. este membră a Asociației Române a Băncilor, organism cu atribuții de colaborare și consultanță interbancară, vizînd cadrul legislativ și organizatoric al sistemului financiar-bancar din România.

Politica de rentabilizare a băncii se bazează în principal pe lărgirea gamei de servicii bancare la un înalt grad de calitate și profesionalism, precum și o dezvoltare a prestațiilor în mediul rural.

În cadrul proceselor de decizie ale băncii, elementele de risc nu sînt acceptate, BANC POST S.A. avînd responsabilitatea gestionării unei părți a resurselor statului și economiei ale populației, astfel încît prudența și profitabilitatea, fie ea și minimă, sînt principalele criterii de apreciere și decizie.

BANCA COMERCIALĂ ROMÂNĂ S.A.

70348 București, Bd. Republicii nr. 14, Telefon 615.75.60, Telex 10893, 10938, 11994 BCROM

BANCA COMERCIALĂ ROMÂNĂ — S.A. — este o societate comercială cu tradiție în istoria sistemului bancar din România, care a reapărut în economia românească la 1 decembrie 1990, prin preluarea operațiunilor comerciale efectuate de Banca Națională a României.

Banca dispune de o rețea cu peste 180 unități operative, care sînt întotdeauna la dispoziția clienților săi, oferind servicii de calitate, indiferent de sectorul în care aceștia își desfășoară activitatea sau de localitatea de reședință.

BANCA COMERCIALĂ ROMÂNĂ — S.A. — efectuează toată gama serviciilor bancare, dintre care se menționează:

— primește depozite în lei sau valută, la vedere sau la termen de la persoane fizice sau juridice, pentru care banca bonifică dobînzii avantajoase;

— acordă credite în lei sau valută pe termen scurt cu rambursarea pînă la 12 luni pentru activitatea de aprovizionare, producție, desfacere, prestări

servicii, etc.;

— acordă credite pe termen mediu cu rambursare pînă la 5 ani și pe termen lung cu rambursare pînă la 25 ani;

— primește și emite garanții pentru angajamentele de plată în țară sau străinătate pentru clienții săi și în favoarea acestora;

— efectuează operațiuni de încasări și plăți în lei sau în valută;

— efectuează operații de schimb valutar;

— efectuează operații de arbitraje pe piețele monetare;

— acordă asistență în materie financiară, juridică și patrimonială;

— efectuează și alte operații din gama largă a serviciilor bancare.

Printre avantajele oferite de Banca Comercială Română — S.A. — clienților săi, se pot enumera:

— asigurarea de servicii bancare competitive și rapide;

— posibilitatea de a oferi informații economice și financiare utile;

— protecția și fructificarea capitalurilor în scopul obținerii de profit.

BĂNCILE LA CARE AVEM CONTURI CURENTE DE CORESPONDENT

1. Barclays Bank Plc., Londra
2. Lloyds Bank Plc., Londra
3. Creditanstalt, Viena
4. Oberbank, Linz
5. Girocredit, Viena
6. Raiffeisen Zentralbank, Viena
7. Bank Generale Brussels
8. Bank Brussels Lambert, Brussels
9. Den Danske Bank, Copenhaga
10. Union Bank of Switzerland, Zurich
11. Swiss Bank Corporation, Zurich
12. Postipankki Bank Ltd., Helsinki
13. BFCE, Paris
14. Banque National de Paris
15. Banque Franco-Roumaine, Paris
16. Credit Lyonnais, Paris

17. Deutsche Bank AG, Frankfurt
18. Frankfurt Bukarest Bank, Fr.
19. BHF Bank, Frankfurt
20. Bankers Trust GmbH, Frankfurt
21. Commerz Bank AG, Frankfurt
22. Dresdner Bank AG, Frankfurt
23. American Express Bank, Frankfurt
24. Sudwestdeutsche Landesbank, Mannheim
25. Banca Commerciale Italiana, Milano
26. Banca Italo-Romana, Milano
27. Den Norske Bank, Oslo
28. ING Bank, Amsterdam
29. ABN — AMRO Bank, Amsterdam
30. Banco Exterior de Espana, Madrid
31. Svenska Handelsbanken, Stockholm
32. National Australia NZ, Auckland

33. Tha Bank of Tokyo
34. Royal Bank of Canada, Toronto
35. The Toronto Dominion Bank TR.
36. Citibank, New York
37. American Express Bank NY
38. Bankers Trust Co. NY
39. Standard Bank of South Africa, Johannesburg
40. The Saudi British Bank, Jeddah

BĂNCI CU SEDIUL ÎN ROMÂNIA

41. Chemical Bank, Bucharest
42. Societe Generale
43. Misr Romanian Bank
44. Banca Română de Comerț Exterior

UNITĂȚI ALE BĂNCII COMERCIALE ROMÂNE

Alba	Sucursală Alba Iulia	096/81.10.20
Arad	— 6 filiale și 3 agenții Sucursală Arad	0966/35.663
Argeș	— 1 filială și 5 agenții Sucursală Pitești	0976/32.107
Bacău	— 2 filiale Sucursală Bacău	093/12.56.65
Bihor	— 4 filiale Sucursală Oradea	099/11.29.19
Bistrița Năsăud	— 3 filiale Sucursală Bistrița	0990/22.308
Botoșani	— 2 filiale Sucursală Botoșani	0985/31.813
Brașov	— 3 filiale și 2 agenții Sucursală Brașov	092/14.45.36
Brăila	— 1 filială și 4 agenții Sucursală Brăila	094/61.55.71
Buzău	— 1 filială și 1 agenție Sucursală Buzău	0974/45.360
Caraș-Severin	— 1 filială Sucursală Reșița	0964/11.842
Călărași	— 5 filiale Sucursală Călărași	0911/15.357
Constanța	— 1 filială Sucursală Constanța	091/61.78.98
Covasna	— 2 filiale Sucursală Sf. Gheorghe	0923/13.505
Ciuj	— 2 filiale și 1 agenție Sucursală Ciuj	095/11.85.83
Dimbovița	— 2 filiale și 2 agenții Sucursală Tîrgoviște	092/61.23.76
Dolj	— 4 filiale Sucursală Craiova	094/11.40.47
Galați	— 2 filiale Sucursală Galați	093/41.59.37
Giurgiu	— 1 filială și 1 agenție Sucursală Giurgiu	0912/11.699
Gorj	Sucursală Tg. Jiu	0929/14.018
Harghita	— 2 filiale Sucursală Miercurea Ciuc	0958/11.149

Hunedoara	— 4 filiale și 2 agenții Sucursală Deva	0956/16.480
Ialomița	— 5 filiale Sucursală Slobozia	0910/16.977
Iasi	— 2 filiale și 3 agenții Sucursală Iasi	0981/47.260
Maramureș	— 1 filială și 1 agenție Sucursală Baia Mare	099/41.38.81
Mehedinți	— 2 filiale și 2 agenții Sucursală Turnu Severin	0978/16.003
Mureș	— 3 filiale Sucursală Tg. Mureș	0954/24.592
Neamț	— 5 filiale Sucursală Piatra Neamț	093/61.23.49
Olt	— 3 filiale Sucursală Slatina	094/42.22.00
Prahova	— 3 filiale Sucursală Ploiești	097/12.65.30
Satu Mare	— 3 filiale și 2 agenții Sucursală Satu Mare	099/71.56.92
Sălaș	— 2 filiale Sucursală Zalău	099/61.70.42
Sibiu	— 2 filiale și 3 agenții Sucursală Sibiu	092/41.61.62
Suceava	— 3 filiale și 1 agenție Sucursală Suceava	0987/14.245
Teleorman	— 7 filiale și 2 agenții Sucursală Alexandria	091/31.40.09
Timiș	— 2 filiale Sucursală Timișoara	096/13.06.62
Tulcea	— 4 filiale Sucursală Tulcea	0915/15.364
Vaslui	— 1 filială Sucursală Vaslui	0983/12.280
Vâlcea	— 3 filiale Sucursală Rm. Vâlcea	0947/15.034
Vrancea	— 1 filială Sucursală Focșani	0939/17.762
Municipiul București	Sucursală București	01/61.30.538
	— 6 filiale și 1 agenție	

BANKCOOP

Societate bancară pe acțiuni, cu caracter privat.

Capital subscris și vărsat: 2,5 miliarde lei.

Profit brut: 558 milioane lei/31.12.1991; 3.161 milioane lei/31.12.1992

Președinte: ALEXANDRU DINULESCU

Vicepreședinți: AUREL IOSIF, ALEXANDRU GHIBA

Adresa sediului central: București — str. Ion Ghica, nr.13, sect.3

Sucursale și filiale în țară: 120

— Principali acționari:

■ Cooperația de consum: 1.200 milioane lei

■ Cooperația de credit: 500 milioane lei

■ Alte organizații și agenți economici cu capital particular, mixt sau de stat, precum și persoane fizice: 800 milioane lei;

Număr de clienți permanenți ai băncii: 67.147.

Număr salariați: 2.450 la 31.12.1992 în toată rețeaua.

Rata de recuperare a activelor (ponderea profitului brut în total active): 1,28% în 1991, 3,66% în 1992.

Rata profitului raportat la capital: 22,3% în 1991, 126,4% în 1992.

Capitalul primar plus rezervele legal constituite:

6.709 milioane lei, din care:

— capital social: 2.500 milioane lei

— fond de rezervă: 1.104 milioane lei

— fond de risc: 1.124 milioane lei

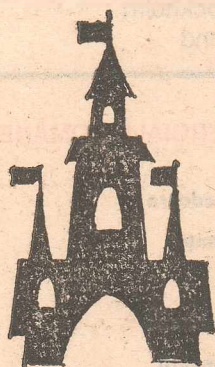
— alte fonduri: 1.891 milioane lei

În anul 1992, BANCA DE CREDIT COOPERATIST S.A. — BANKCOOP — a fost una din cele 4 bănci comerciale din țara noastră audiate, pentru activitatea anului 1991, de către o echipă de specialiști din cadrul Asistenței tehnice pentru Reformă economică în România.

Acțiunea s-a desfășurat

conform programului PHARE, pe bază de licitație internațională, de către firma de consultanță CARL BRO INTERNATIONAL S/A din Danemarca, în colaborare cu RABO INTERNATIONAL ADVISORY SERVICES S.V. din Olanda.

BANKCOOP are în curs de realizare un sistem de telecomunicații care va lega, în cadrul unei rețele, toate sucursalele băncii. Se folosesc, în prezent, modemuri și linii telefonice comutate, dar se au în vedere, ca soluții de viitor conectări la o rețea de X25 sau chiar o rețea proprie de comunicații prin satelit.

Legăturile internaționale se realizează pe baza unui sistem MICRO CASH care oferă posibilitatea transferurilor de fonduri către și de la băncile corespondente din întreaga lume.

Banca acordă credite tuturor categoriilor de agenți economici, indiferent de forma de proprietate,

autorizați să desfășoare activități economice în România.

Creditele se acordă pe obiect, banca rezervându-și dreptul de control în legătură cu utilizarea creditului în scopul în care a fost acordat. Creditele se acordă pentru:

- activități de producție;
- prestări servicii;
- comerț;
- investiții;
- dotări etc.

Pe categorii de agenți economici, creditele acordate în 1992 se localizează astfel:

— regii autonome și societăți cu capital de stat: 5,6%

— organizații și societăți comerciale ale cooperației de consum: 24,5%

— societăți comerciale cu capital particular: 57,5%

— producători individuali și alte persoane fizice: 12,4%

Dobânzile practicate de bancă sînt negociabile cu clienții, în limitele aprobate de consiliul de administrație, nivelul acestora fiind

determinat de taxa scontului stabilită de Banca Națională, precum și nivelul dobânzii practicate de instituțiile financiare de la care banca contractează împrumuturile de refinanțare.

Comisioanele și celelalte speze bancare practicate de BANKCOOP sînt la nivelul celor practicate de celelalte bănci concurente.

Profitul net obținut în anul 1991, în sumă de 558,5 milioane lei, a fost repartizat cu următoarele destinații:

— Constituirea fondului de investiții 313,5 milioane lei.

— Plata dividendelor: (14%) 200,0 milioane lei.

— Acordarea de prime din beneficii salariaților: (6%) 33,0 milioane lei.

— Susținerea unor acțiuni sociale, culturale, sportive, propagandă, învățămînt: 10,0 milioane lei.

— Remunerarea membrilor consiliului de administrație, a comisiei de cenzori și a altor persoane care au sprijinit organizarea și dezvoltarea rapidă a activității băncii: 2,0 milioane lei.

„Orice bancă adevărată există din încredere, se dezvoltă pe încredere”

Un interviu cu MARCEL IVAN, Președinte CREDIT BANK

— Domnule președinte, cel care intră pentru prima oară într-o bancă se simte copleșit de mărimea ușii principale. Probabil că mărimea și în general vorbind, senzația de monumentalitate, de soliditate fac parte din regia relației bancă-public. La RENASTEREA CREDITULUI ROMÂNESC S.A. ușile sînt toate noi și au dimensiuni rezonabile. E tot o chestiune de regie?

— Clădirea aceasta, din Jean Louis Calderon, 70, am cumpărat-o așa cum e, iar acum o renovăm, ca să funcționeze conform cu planurile noastre. Când am numit banca „Renașterea creditului”, ne-am gândit și la reconstruirea sentimentului de încredere între oameni. Asta spune cuvîntul credit: încredere.

— Clădirea nu e a statului?

— Nu, e proprietatea băncii, a acționarilor. Aceasta nu e o bancă de stat, ci una privată. Și fiindcă am început dialogul amintind de ușa băncii, trebuie să știți că povestea noastră începe cu o ușă trîntită. Am o experiență în bănci de peste douăzeci și cinci de ani. Știți cum a fost în primele zile după revoluție: femeia de serviciu hotărîa cine e bun și cine nu. Am lucrat un timp ca director general pentru credite la prima bancă privată înființată după revoluție — pe scheletul CENTROCOOP. Relațiile erau de asemenea natură încît trebuia să stai mereu la o ușă. Nu e în felul meu de a fi. Povestea cu ușa a fost așa: nu s-a trîntit ușa după mine, eu am fost cel care a plecat trîntind o ușă. Orice început trebuie să fie clar, hotărît, bazat pe relații deschise, cordiale între oameni.

— Și astfel ați decis înființarea unei bănci?

— Aceasta e o bancă făcută de un grup de prieteni. Noi am dat o interpretare aparte „Coloanei înfinitului” — adoptată ca siglă pentru CREDIT BANK. În România, cînd vrei să faci ceva, ba ți se permite, ba ești gîtit de o lege, de un eveniment sau de o normă. Și tot așa, la înfinit. Trebuie însă să avem încredere: în noi înșine, în cel care vine la noi. O dovadă că am mizat corect pe încredere e chiar faptul că existăm, că deschidem noi sucursale și

agenții prin care în țară, clienții noștri reușesc în afaceri.

— În ce direcție merg creditele pe care le acordați?

— În toată societatea. În toată țara. Nu sîntem o bancă specializată. Aveam un capital de 3,5 miliarde lei, cînd ne-am înființat, în decembrie, 1991. Capitalul va fi considerabil mai mare. Nu sîntem o bancă mare, dar avem, cum se spune, substanță. Repet, cei care am fost primii am devenit și primii acționari. Cu sume modice, de ordinul zecilor de mii. Statul nu e amestecat. E drept, facem afaceri și cu unele societăți cu capital de stat, dar noi, ca instituție, sîntem bancă privată.

— Cum se ajunge la miliard?

— Fiecare din noi avea un prieten, pe care putea să-l abordeze pe tema încrederii. Ai încredere în mine? Hai să vorbim, să organizăm, să înființăm o bancă.

— O bancă adevărată e o problemă de încredere?

— Neapărat. În toată lumea. În strălăutate, oferi creditul privind în ochii clientului. La noi, e nevoie încă de garanții. Situația nu-i de o asemenea natură încît e de ajuns să privești doar în ochii clientului și să analizezi propunerea de afaceri pe care el o prezintă. Experiența impune, în multe cazuri, să realizăm pe loc cu ce fel de om avem de-a face. Trebuie să mergi și pe fîl. După douăzeci și cinci de ani de muncă în domeniul bancar ești cunoscut de mulți oameni, cunoști mulți oameni. Dintre aceștia, o bună parte preferă să meargă pe mîna ta, tocmai pentru că a lucrat și înainte bine cu tine. De aceea, multe societăți cu capital public — spre exemplu „Romcereal” — au venit spre noi cu toată încrederea. De asemenea, „Intercontinental”. La fel și întreprinderea „Vulcan”, „Steaua României” din Cămpina a venit cu valută. La început am lucrat

zece persoane într-un birou. Baza era în prieteni, în relații și în telefon. Cu totul 157 de acționari, persoane fizice și juridice, români și străini.

— Cui și cum acordați credite?

— Și dumneavoastră, dacă îmi prezentați un proiect care oferă șanse reale de finalizare. Un proiect credibil. Firește, trebuie să veniți cu o garanție: fiecare om are o casă, o mașină, bunuri de valoare.

— Ce dobînzii practicați?

— Dobînzile curente pe piața bancară românească. Și de la caz la caz, acestea sînt negociabile.

— Pe ce termen oferiți credite?

— În prezent, pentru că e o perioadă de tranziție, pentru că e inflație, pe termen scurt (1 an) și de la caz la caz pe termen mijlociu (3 ani).

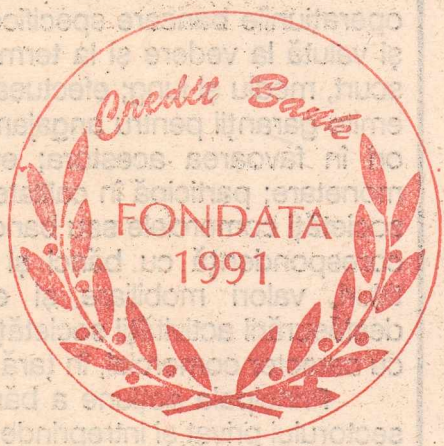
— Care-i profilul celui care împrumută? Rambursează banii și dobînzile la termen, vă pune probleme?

— N-am avut pînă acum probleme cu clienții. Insist însă pe două elemente: clientul are din partea noastră tot sprijinul, dar hotărîtoare e experiența noastră. Ea ne spune dacă proiectul prezentat de client e realist sau nu. Ne-am asumat acest risc, să pierdem — oricum, bat în lemn! — dacă pierdem, nu pentru că n-am avea clienți buni, ci pentru că nu ne-am priceput să-i avem pe cei mai buni. Noi nu sîntem pur și simplu funcționari. Noi sîntem direct interesați ca banca să funcționeze bine. Nouă nu ne acordă statul salarii. Ne cîștigăm salariile muncind intens cu capul. Intervenim acolo unde un proiect poate deveni mai bun, unde se poate face o asociere utilă. Nu acordăm credite și ne oprim. Sîntem implicați în circulația și înmulțirea banilor.

— Cum intră românul în afaceri?

— Nu sînt deloc proști românii. Oamenii își fac bine calculele și, acesta-

Banca Renașterea
Creditului Românesc S.A.
CREDIT BANK
Romanian-American Bank
Bucarest 70, J.L. Calderon
Street
Phone 615 26 53,
615 88 15
Fax 312 18 60 Telex 10610

adevărul, rezultă profit. Acum e momentul comerțului. Să nu-i judecăm superficial pe cei care fac bani și din Topi-Top. Nici măcar Topi-Top n-am avut în România. N-am avut nimic. Banii se fac întîi din comerț. Din marfă „turcească”, dacă marfa permite rulajul rapid și cu beneficiu mare al banilor. Nimeni nu începe o afacere cu gîndul să piardă.

— Acum, la un an de la înființare, s-a definit și un anume client important? Ce e pentru dumneavoastră un „client important”?

— Iată un exemplu: o companie a venit la noi, în 1991, cu un capital de 200 milioane lei. În 1991 erau bani mulți! Acum au o investiție care, după opinia noastră, e foarte inteligentă, cu mare viitor. O investiție într-o fabrică de peste 1 miliard. Clientul important devine pentru noi cel care face producție. Celui care are ca obiect producția îi acordăm credite cu dobîndă favorabilă.

— Dumneavoastră, ca bancă, aveți criterii morale cînd dați credite?

— Ce înseamnă „criterii morale”? Că împrumut pe cineva care deschide un cazinou? E mai bine ca să meargă tinerii într-o circumă sau să stea în fața unor jocuri electronice?

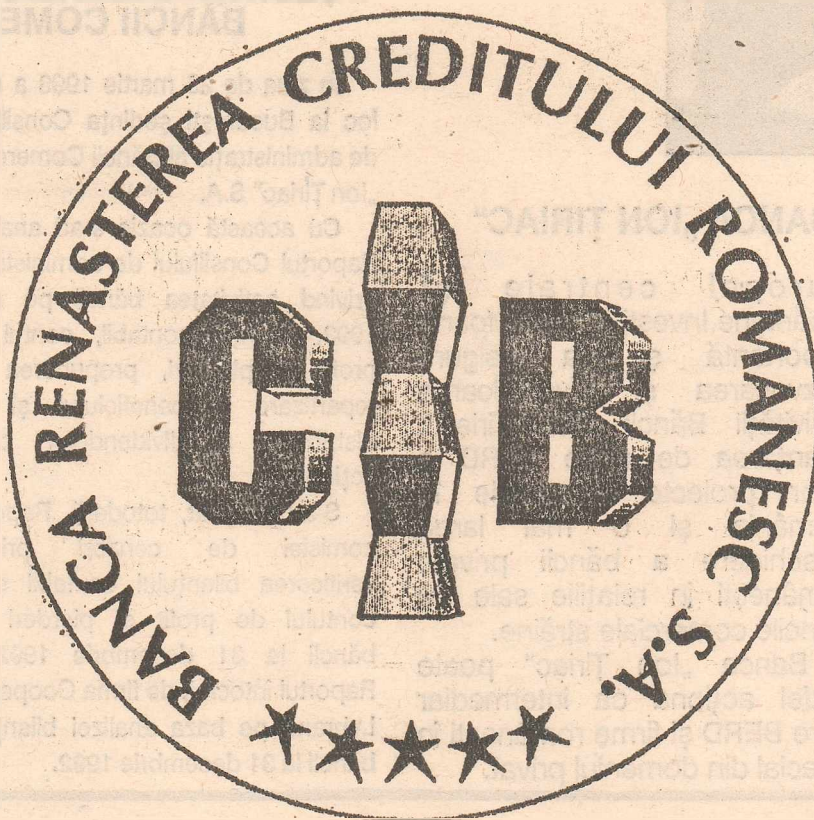
— Care e „momentul specific” al băncii?

— Ca să fii o bancă valoroasă trebuie să ai relații cu băncile din top-ul celor mai importante 500 de bănci. În lume există milioane de bănci, dar primele 500 fac marea joacă. În Germania avem relații cu Deutsche Bank, în Israel cu Leumi Bank, în S.U.A. cu American Express, în Canada cu Royal Bank of Canada, în Danemarca cu Den Danske Bank. Avem peste 28 de bănci din afară — corespondenți, deci clienți care au afaceri și acolo și aici. Nu sîntem singuri pe lume, băncile există într-un sistem bancar.

— Dacă nu e un secret, cîți clienți aveți?

— Nu e secret: 7 200 de clienți, deci 7 200 de conturi. E bine pentru timpul scurt de cînd ființăm, e o bază bună, dar mai avem pînă să devenim o bancă mare. Avem 28 unități în teritoriu și vrem pînă la sfîrșitul anului să funcționeze 100. Să acoperim toată țara. Sîntem în curs de a deschide o operațiune interesantă cu fermierii danezi și olandezi, o afacere serioasă, cu recuperare rapidă a fondurilor investite dar și cu o producție de lapte consistentă. Totul este ca noi, băncile, în ciuda concurenței, să ne avem ca frații. Iar BNR să conceapă legi care să încurajeze, nu să descurajeze băncile private. Particularii merg mai repede decît statul. E o diferență de ritm sesizabilă.

TUDOR OCTAVIAN ■

BANCA COMERCIALĂ „Ion Țiriac” S.A.

Str. Doamnei nr. 12, sector 3, 70416 București, Telefon: 638.75.60, 613.48.58, Fax: 615.83.48, 312.10.58, Telex: 11573 bcit r

Prima bancă comercială privată din România, efectuează toate operațiunile bancare specifice băncilor comerciale: deschide conturi în lei și valută la vedere și la termen; acordă credite în lei și valută pe termen scurt, mediu și lung; efectuează încasări și plăți în lei și valută; primește și emite garanții pentru angajamente de plată străine, proprii sau ale terților, ori în favoarea acestora; efectuează operațiuni de arbitraj pe piețele monetare; participă în calitate de asociat sau acționar la constituirea unor societăți comerciale sau bancare în țară sau străinătate; întreține relații de corespondență cu bănci și instituții financiare străine; cumpără, vinde titluri, valori mobiliare și efectuează tranzacții cu imobile necesare desfășurării activității societății bancare, precum și alte operațiuni bancare cu caracter comercial, în țară și străinătate etc.

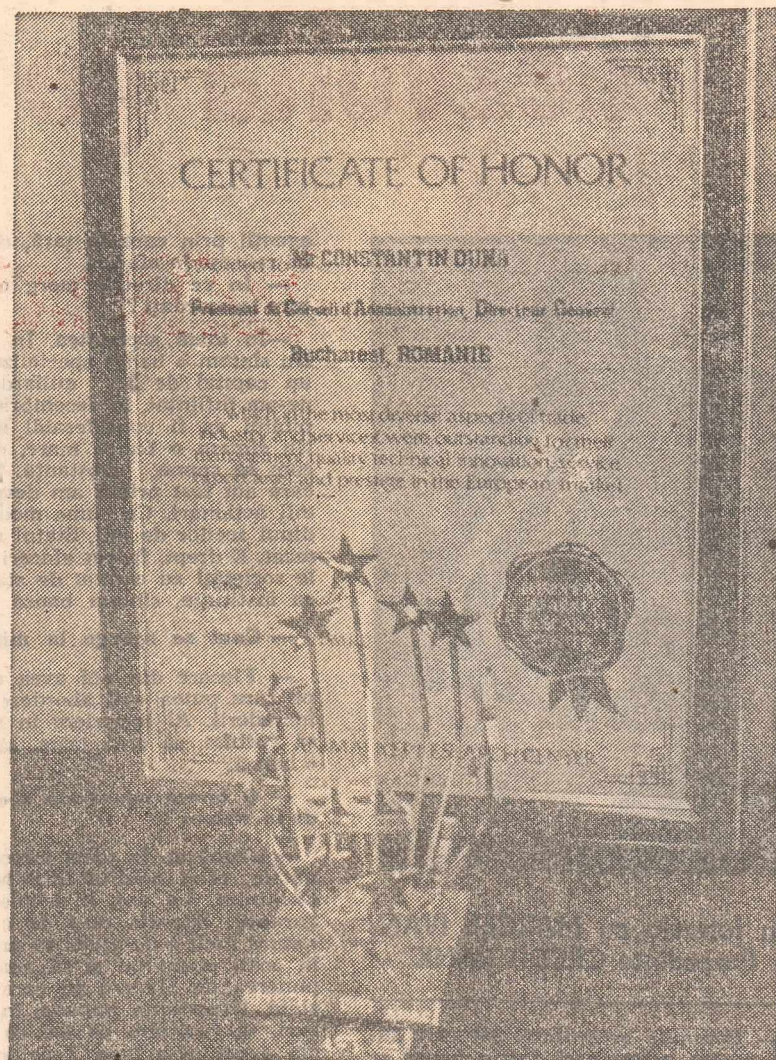
Principala acțiune a băncii constă în sprijinul tehnic bancar acordat sectorului privat și întreprinderilor de stat care se privatizează.

Banca și-a extins activitatea, a cumpărat imobilul în care se află sediul său central precum și alte imobile necesare pentru sediul sucursalelor.

Veniturile băncii au permis acoperirea cheltuielilor de înființare și funcționare precum și înregistrarea de beneficii brute, banca fiind exonerată de plata impozitelor pe beneficii în primii 2 ani de activitate.

BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC” participă cu 600 milioane lei la capitalul următoarelor societăți comerciale: ARCOM INTERNATIONAL, S.C. URSUS – Cluj, S.C. BIANCA – Blaj, S.C. SCIPOMAR – Baia Mare, AGROEXPORT SILOZ PORT. – Constanța, București, CENTRUL COMERCIAL INTERNAȚIONAL BUCUREȘTI.

Pentru performanțele obținute și pentru sprijinul pe care îl acordă privatizării și dezvoltării relațiilor economice cu străinătatea, a participat în 1993 la meetingul anual al „WORLD ECONOMIC FORUM” de la Davos și a fost invitată să devină membru cu drepturi depline al acestui important organism.

În februarie 1993, BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC” este distinsă cu trofeul „EUROMARKET AWARD – 1993” acordat de „EUROPEAN MARKET CENTER” din Bruxelles pentru rezultate deosebite în stabilirea și dezvoltarea relațiilor de afaceri și comerciale cu țările Pieței Comune, pentru activitatea desfășurată în cursul anului 1992.

Dr. Constantin
Dună,
președintele
Băncii
„Ion Țiriac”

ȘEDINȚA CONSILIULUI DE ADMINISTRAȚIE AL BĂNCII COMERCIALE „ION ȚIRIAC”

În ziua de 23 martie 1993 a avut loc la București ședința Consiliului de administrație al Băncii Comerciale „Ion Țiriac” S.A.

Cu această ocazie s-au analizat Raportul Consiliului de administrație privind activitatea băncii pe anul 1993, bilanțul contabil, contul de profit și pierderi, propunerea de repartizare a beneficiului și de distribuire a dividendelor către acționari.

S-au analizat, totodată, Raportul comisiei de cenzori privind verificarea bilanțului contabil și a contului de profit și pierderi ale băncii la 31 decembrie 1992 și Raportul întocmit de firma Coopers & Lybrand pe baza analizei bilanțului băncii la 31 decembrie 1992.

Totalul bilanțului băncii a ajuns la 31 decembrie 1992 la 53.596.950.000 lei, față de 18.757.770.998 lei la 31 decembrie 1991, iar beneficiile înregistrate în anul 1992 se ridică la 7.312.026.101 lei, față de 419.651.000 lei în anul 1991.

Beneficiul înregistrat la 31 decembrie 1992 raportat la capitalul social al băncii subscris și vărsat integral indică o rată a rentabilității capitalului de 225%, față de 58% în anul 1991.

Precizăm că Banca Comercială „Ion Țiriac” S.A. este a doua bancă din România care a primit viza de verificare a conturilor la 31 decembrie 1991 și 31 decembrie 1992 din partea prestigioasei firme de audit extern Coopers & Lybrand.

BERD — ACȚIONARĂ LA BANCA „ION ȚIRIAC”

La Londra, în 23 februarie 1993 Consiliul de administrație al Băncii Europene de Reconstrucție și Dezvoltare a hotărât participarea cu 20% la capitalul majorat al BĂNCII COMERCIALE „ION ȚIRIAC”

Hotărârea BERD de a participa cu capital la Banca „Ion Țiriac” are la bază performanțele pe care le-a obținut această instituție în anii 1991 și 1992.

Este prima investiție a BERD în domeniul bancar în țări ale

Europei centrale și răsăritene. Investiția este foarte importantă și va asigura dezvoltarea și diversificarea activității Băncii „Ion Țiriac”, finanțarea de către BERD a unor proiecte industriale în România și o mai largă deschidere a băncii private românești în relațiile sale cu băncile comerciale străine.

Banca „Ion Țiriac” poate astfel acționa ca intermediar între BERD și firme românești în special din domeniul privat.

BANCA AGRICOLĂ S.A.

COMITETUL DE CONDUCERE
 PREȘEDINTE: GHEORGHE BĂRBULESCU
 VICEPREȘEDINȚI: NICOLAE CHELU, IULIUS PETREDEANU
 SUBSECRETAR DE STAT, MINISTERUL DE FINANȚE:
 EUGENIU GOGA
 VICEGUVERNATOR, BANCA NAȚIONALĂ:
 CORNELIU CROITORU
 ȘEFI DEPARTAMENT:
 MIHAI ENE, LUCIA PĂDURARU,
 DUMITRU IONESCU, MIHAI RADUCEA,
 GHEORGHE MAZILESCU, VALERIU TĂNĂSESCU

ADRESA Str. Smîrdan nr. 3
 Sector 3, 70006
 București - ROMÂNIA

GENERAL

TEL: (40-1) 614.42.60
 FAX: (40-1) 615.24.50
 TELEX: 11622

INTERNATIONAL

TEL: (40-1) 615.77.62
 FAX: (40-1) 312.03.40
 TELEX: 11709

Fondată în 1957.

Capital social: 9 miliarde lei (89% deținut de stat)

Personal angajat: 6280

Filiale în țară: 144

BANCA AGRICOLĂ are peste 30 de corespondenți bancari la bănci de prim rang din lume.

CA POTENȚIAL BANCAR, B.A. se caracterizează prin:

1. Aproape tot capitalul este format pe acțiuni.
2. O largă rețea de filiale și oficii.
3. Relații de durată și o bună cunoaștere a clienților din mediul rural.
4. O vastă experiență în sfera producției și serviciilor.
5. Relații de strînsă colaborare cu BANCA MONDIALĂ și BANCA EUROPEANĂ PENTRU RECONSTRUCȚIE ȘI DEZVOLTARE (B.E.R.D.).
6. Aproximativ 95% din împrumuturi sînt făcute în sectorul agricol.

FACILITĂȚI de care dispune B.A.:

1. În agricultură, unde sectorul privat se dezvoltă rapid și cu succes.
2. În puternicul potențial pe care îl conferă depunerile fermierilor și comunitățile rurale.

Și ca o consecință a acestora, la 30 iunie 1992, BANCA AGRICOLĂ era a doua bancă, ca mărime și importanță, în România.

Începînd cu septembrie 1992, B.A. a scos la vînzare prin subscripție publică un număr inițial de 160.000 de acțiuni, a 5.000 lei fiecare, propunîndu-și ca pînă la 30 iunie 1993 să continue subscripția, vînzînd prin toate sucursalele, filialele și agențiile sale 600.000 de acțiuni nominative a 5.000 lei fiecare; în titluri cumulative de 25.000, 50.000, 100.000 și 500.000 lei.

Aceste acțiuni conferă dreptul la dividende și dreptul la vot în adunările generale ale societății. Ele pot fi valorificate pe piața financiară.

ORICE PERSOANĂ FIZICĂ SAU JURIDICĂ DIN TARĂ SAU STRĂINĂTATE POATE DEVENI COPROPRIETĂR AL BĂNCII AGRICOLE.

Operațiuni și Strategii:

BANCA AGRICOLĂ — fondată în 1957 și reorganizată în 1968 ca Bancă pentru Agricultură și Industrie Alimentară — era responsabilă cu finanțarea sectorului agricol și industriei aferente. În plus

❖ Societate bancară cu o vechime de peste 100 de ani vă stă la dispoziție pentru a plasa în siguranță economiile dumneavoastră.

❖ Banca cu cea mai mare rețea de sucursale, filiale, agenții și reprezentanțe din România.

❖ Banca cea mai solicitată de întreprinzătorii particulari — și-a sporit numărul clienților de peste 15 ori, în ultimii doi ani.

avea răspundere și în alte sectoare cu activități non-bancare.

Aceste funcții non-bancare au luat sfîrșit la 1 decembrie 1990, cînd B.A. s-a transformat într-o societate cu licență bancară și și-a luat actualul nume. Această nouă licență permite B.A. să intre în domeniul bancar și să coopereze cu sectorul particular.

Obiectivele strategice ale B.A., pe termen lung, sînt legate de ramura serviciilor bancare. Deasemenea, B.A. preferă să-și consolideze poziția strategică din agricultură, în general, și în sectorul particular, în special. Dar unul dintre cele mai importante obiective strategice ale băncii îl constituie atragerea și cîștigarea a cît mai multor clienți din sectorul agricol privat.

B.A. a făcut 95% din împrumuturi numai agriculturii sau afacerilor legate de agricultură. Împrumuturile făcute sectorului particular au fost investite după cum urmează:

- procurare de șeptel (vite)53%
- mașini agricole și echipament34%
- grădini, livezi, etc.5%
- clădiri, ferme5%
- altele3%

La sfîrșitul anului 1991 o statistică a împrumuturilor arăta astfel:

- (% din împrumuturi / nr. de împrumuturi)
- agricultura de stat35%2.500
 - industria alimentară42%4.500
 - agricultura privată5%9.000
 - afaceri private și personale5%99.000
 - guvern (legea 7)13%

REȚEA:

În 1991, BANCA AGRICOLĂ avea 41 de filiale (una în fiecare județ), 122 de subfiliale, 49 de agenții și 300 de oficii în mediul rural.

Rețeaua B.A. s-a dezvoltat rapid și cu succes, pentru că la sfîrșitul anului 1990 avea numai 118 filiale și subfiliale, iar la sfîrșitul lui 1989 numai 98. Pentru anul 1993, B.A. și-a propus deschiderea a încă 60 de oficii și aproximativ 40 în 1994.

Pînă în 1991, Banca Română de Comerț Exterior (B.R.C.E.) era singura bancă autorizată să poarte tratative în tranzacțiile cu străinătatea. Acest monopol a fost acum ridicat și, în consecință, B.A. și celelalte bănci sînt acum libere de a concura în această zonă și de a stabili relații cu bănci din străinătate. În acest context, B.A. cooperează cu Banca Mondială și cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, mai ales în sfera proiectelor agricole.

INSTITUȚII BANCARE ÎN ROMÂNIA

BANCA DE EXPORT-IMPORT A ROMÂNIEI

București - Stavropoleos nr. 2
Sector 3

Anul fondării: 1901
Capital social: 30 mld. lei
Participare stat la capital: 100%

Președinte: Petru RARES
Vicepreședinte: Petre TERZI

BANCA FRANCO-ROMÂNĂ

București - Bdul Nicolae Bălcescu
nr. 11, Sector 1

Anul fondării: 1990
Capital social: 100 mli. FF
Participare stat la capital: 0%
Active: 841 mli. FF
Salariati: 17

Director general: Florin ILIESCU
Director gen. adj.: Xavier DE BEAUSSE

CHEMICAL BANK

București - Bdul Republicii nr. 16
Sector 3

Anul fondării: 1992
Capital social: 7,8 mld. \$
Participare stat la capital: 0%
Active: 142 mld. \$
Salariati: 27

Vicepreședinte: Thomas J. BUTLER
Director: Mihail DOGIOIU

SOCIETE GENERALE

București - Bdul Nicolae Bălcescu
nr. 16, Sector 1

Anul fondării: 1989
Capital social: 36,7 mld. FF
Participare stat la capital: 0%
Active: 1216 mld. FF
Salariati: 20

Director general: Jean Claude ROBERT
Director adj.: Baligand GILLES

BANCA ROMÂNĂ PENTRU DEZVOLTARE

București - Doamnei nr. 4, Sector 3

Anul fondării: 1990
Capital social: 7 mld. lei
Participare stat la capital: 100%
Active: 234 mld. lei
Salariati: 3660
Sucursale: 164

Președinte: Marian CRISAN
Vicepreședinte: Mihail IOVU

BANCA PENTRU MICA INDUSTRIE ȘI LIBERA ÎNȚIATIVĂ

București - Calea Plevnei, 46-48, sector 1

Anul fondării: 1990
Capital social: 1,5 mld. lei
Participare stat la capital: 0%
Active: 10,8 mld. lei
Salariati: 80
Sucursale: 2

Președinte: Ioan PRUNDUS
Vicepreședinte: Emil RADU

BANCA DE CREDIT COOP.

București - Ion Ghica, 13, sector 3

Anul fondării: 1991
Capital social: 2,5 mld. lei
Participare stat la capital: 0%
Active: 72,7 mld. lei
Salariati: 2450
Sucursale: 120

Președinte: Alex. DINULESCU
Vicepreședinte: Iosif AUREL

CASA DE ECONOMII ȘI CONSEMNAȚIUNI

București - Calea Victoriei 13-15, Sector 1

Anul fondării: 1864
Capital social: 6,7 mld. lei
Participare stat la capital: 100%
Active: 384 mld. lei
Salariati: 13360
Filiale: 2525

Președinte: Emil BADIU
Vicepreședinte: Ctin. ANDREESCU

BANCA "ION ȚIRIAC"

București - Str. Doamnei nr. 12
Sector 3

Anul fondării: 1991
Capital social: 3 mld. lei
Participare stat la capital: 0%
Active: 37 mld. lei
Salariati: 230
Sucursale: 3

Președinte: Constantin DUH
Vicepreședinte: Ion TULPAN

BANCA "DACIA FELIX"

Cluj-Napoca - Memorandumului
nr. 28

Anul fondării: 1991
Capital social: 3 mld. lei
Participare stat la capital: 59%
Active: 7,6 mld. lei
Salariati: 350
Sucursale: 15

Președinte: Ioan SIMA
Vicepreședinte: Mircea Horea HOSSU

BANCA "RENAȘTEREA CREDITULUI ROMÂNESC"

București - Str. Calderon nr. 70, Sect. 2

Anul fondării: 1991
Capital social: 3,4 mld. lei
Participare stat la capital: 0%
Active: 17,5 mld. lei
Salariati: 345
Sucursale: 12

Președinte: Ivan MARCEL
Vicepreședinte: Gabriela GREINICEANU

BANK POST

București - Bdul Libertății nr. 112
Sector 4

Anul fondării: 1991
Capital social: 0,9 mld. lei
Participare stat la capital: 100%
Active: 12 mld. lei
Salariati: 800
Sucursale: 38

Președinte: Elena PETCULESCU
Vicepreședinte: Maria MARCOCI

FRANKFURT BUCHAREST BANK

București - Calea Victoriei 22-24, Sector 3

Anul fondării: 1979
Capital social: 34 mli. DM
Participare stat la capital: 0%
Active: 220 mli. \$
Salariati: 7

Director general: Oscar NEUN
Director adj.: T. VASILESCU

BANCA ROMÂNĂ-EGIPTEANĂ

București - Hotel București
Prolungirea Cosmonauților
nr. 4, Sector 1

Anul fondării: 1987
Capital social: 10 mli. \$
Participare stat la capital: 100%
Active: 215 mli. \$
Salariati: 121

Director general: Dumitru LUNGU
Director adj.: Gamel Abdel HALIN

BANCA ROMÂNEASCĂ*

București - Bdul N. Bălcescu
nr. 21, Sector 1

Anul fondării: 1993
Capital social: 2 mld. lei
Participare stat la capital: Mbt

Președinte: Teodor Mircea VAIDA
Vicepreședinte: Nicolae MAGHERESCU

CREDITUL COMERCIAL ROMÂN*

București - Str. Romulus
nr. 4, Sector 4

Anul fondării: 1993
Capital social: 4 mld. lei
Participare stat la capital: Mbt

Președinte: Constantin ISTRATE
Vicepreședinte: Dumitru UDRESCU

BANCA CENTRALĂ Banca Națională a României

București - Lipscani nr. 25, Sect. 3

Anul fondării: 1991
Capital social: 5 mld. lei
Participare stat la capital: 100%

Gubernur: Mugur ISĂRESCU
Vicegubernur: Emil GHIZARI

BANCA COMERCIALĂ ROMÂNĂ

București - Bdul Republicii
nr. 14, Sector 3

Anul fondării: 1990
Capital social: 12 mld. lei
Participare stat la capital: 100%
Active: 594 mld. lei
Salariati: 9036
Sucursale: 175

Președinte: Ion GHICA
Vicepreședinte: Valeriu MOSOIANU

BANCA ROMÂNĂ DE COMERȚ EXTERIOR

București - Calea Victoriei 22-24, Sector 3

Anul fondării: 1990
Capital social: 14 mld. lei
Participare stat la capital: 100%
Active: 446 mld. lei
Salariati: 1250
Filiale: 8

Președinte: Dan PASCARIU
Vicepreședinte: Gheorghe CARABASAN

BANCA AGRICOLĂ

București - Smârdan nr. 3,
Sector 3

Anul fondării: 1990
Capital social: 9 mld. lei
Participare stat la capital: 89%
Active: 524 mld. lei
Salariati: 6280
Filiale: 144

Președinte: Gheorghe BĂRBULESCU
Vicepreședinte: Iulius PETREDEANU

PATRON BANK*

Președinte: G. CHELARIU

BANCA INTERCONFESIONALĂ*

Președinte: Constantin ISTRATE

BANCA ITALO-ROMÂNĂ

București - Str. Xenopol nr. 15
Sector 1

Anul fondării: 1993
Capital social: 14 mld. lei
Participare stat la capital: Mbt

Președinte: Radu TUFEANU
Director: Constantin TUDOSE

*) Bănci aflate în curs de constituire
marie - 1993

Date furnizate de Banca Națională și
Asociația Băncilor din România,
noiembrie 1992

FLACARA

CONSILIER ECONOMIC

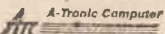
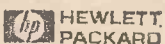
Your Partner for Networking
and Digital Communications

**Blue Ridge
International**

Tel:
619 61 96
312 42 43

Fax:
312 42 43
312 08 64

REȚELE
DE
CALCULATOARE
ȘI
COMUNICAȚII
DATE

MARUS B.

SMC
STANDARD MICROSYSTEMS CORPORATION

lider mondial al interfeșelor pentru rețele de calculatoare

scop

DISTRIBUTOR AUTORIZAT ÎN ROMANIA
TEL: 610 9583 FAX: 610 9584

Noi ștem soluția!

INFOCLUB

■ Revistă de informatică și
calculatoare

■ Membru International Data
Group (IDG) SUA

cel mai mare producător de reviste
de informatică din lume

PRIN NOI ÎN ÎNTREAGA LUME!

București, Piața Presei Libere nr. 1
Tel. 617 72 44, Fax 617 58 33

Computerland
BUCUREȘTI

Mașini de scris electronice
cu caractere românești

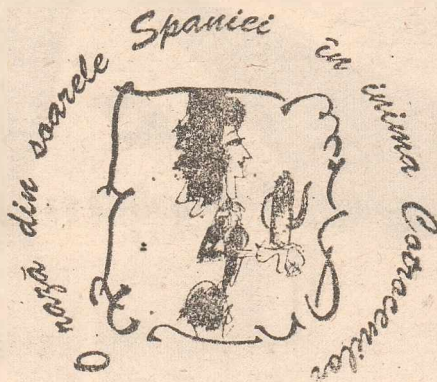

**SMITH
CORONA**

Performanțe deosebite
la prețuri avantajoase!

Calea Dorobanților 152 sector 1, Tel./Fax: 633.32.27; 633.37.06

Bulevardul Unirii 15 sector 5, Tel./Fax: 312.75.68; 613.75.99

VALENCIA
RESTAURANT-PIZZERIE

Str. Dr. Bulciu nr. 2, sector 5
(în spatele Spital. Municipal)

REVISTA PROFESIONISTULUI ÎN AFACERI

Editată de ASE World Enterprises din SUA și Societatea Știință & Tehnică S.A.
Piața Presei Libere nr. 1, cod 79781, București, Tel: 617 72 44; Fax: 617 58 33

BUSINESS\$ TECH INTERNATIONAL

- secretul succesului american în afaceri
- marketing, management, finanțe, juridice
- codul manerelor în afaceri
- tehnologie internațională la zi

**"INFORMAȚIA ÎNSEAMNĂ PUTERE.
NOI VĂ FURNIZĂM INFORMAȚIA"**

Abonamentele la sediul Societății sau RODIPET nr. catalog 349, anual 6 numere - 720 lei

Dacă vremurile sînt cum sînt...

CAMPING vă protejează oricînd!

S.C. CAMPING S.A.

Șos. București — Buzău, km. 57,5, Urziceni, Ialomița vă oferă, la prețuri ce desfid orice concurență și la un nivel calitativ nu de tranziție, ci OCCIDENTAL :

- mobilier tip camping, extrem de diversificat
- corturi, într-o multitudine de variante — de la cel pentru o persoană pînă la cele militare
- umbrele pentru plajă, grădină, grădină -restaurant
- umbrare pentru grădină — model GAZ EBO
- saci de dormit
- pilote
- prelate auto — orice tip, inclusiv pentru orice fel de remorcă
- costume sport
- treninguri
- costume jogging
- costume judo — bumbac 100%
- salopete ski
- costume ski
- combinezoane
- modele variate de confecții pentru adulți și copii — serioase sau... vesele
- orice tip de costum sau uniformă de lucru

S.C. CAMPING S.A.

a produs prelate de peste 500 m.p. care a protejat desfășurarea FESTIVALULUI NAȚIONAL „CERBUL DE AUR” — BRAȘOV 1992 și prelate pentru STADIONUL NAȚIONAL și ARENA „PROGRESUL”.

Firma CAMPING a avut, și are parteneri de afaceri din Germania, Franța, Belgia, Olanda, Suedia, Italia, Spania, Anglia, Austria, Israel.

**Oricînd suntem LA DISPOZIȚIA
DUMNEAVOASTRĂ!**

Indiferent de vremuri sau vreme!

**Dorim să ne întîlnim
cu dumneavoastră și în perioada
31 mai — 6 iunie la TIB '93,
la standul nostru situat
la Pavilionul A — nivel 770.**

Societatea Comercială „CAMPING” S.A.

Urziceni, județul Ialomița

Tel. 0910/5 08 50

Telex 82122

Fax 40—1.3.12.16.39

Ec. GHEORGHE GHEORGHE
Director general
Tel. 0910/5 16 78

Ec. GLONȚ MARIN
Director comercial
Tel. 0910/5 19 25

Ec. BUCULESCU ELENA
Director economic
Tel. 0910/5 13 28

Ing. FUNDULEA ELENA
Director tehnic
Tel. 0910/5 06 84

GLOBURILE MISTERIOASE

• Alte mărturii tulburătoare despre răpirea pămîntenilor de vizitatori extraterestri

Poate că cel mai anchetat și mai comentat caz al com-rtamentului straniu demonstrat de „globurile inteligente” s-a produs în Franța, aște de revărsatul zorilor n ziua de 26 noiembrie 1979 în jurul orei 4.00. În acel al de noapte friguroasă din rdul țării, în localitatea rgy-Pontoise tinărul Frank ntaine a fost răpit din au-mobilul său într-o manieră adevărat fantastică; și, re stupoarea lor, uluitorul eniment s-a desfășurat sub ivirile prietenilor săi apro-ai J. P. Prévost și Salomon 'Diaye, rămași împietriți la distanță de vreo sută cinci-ci de metri de locul unde derulau fenomenele stranii. tă cum a fost prezentată ccesiunea faptelor extraor-nare de către J. Guieu în urtea sa „Contacts OVNI à rgy-Pontoise”, scrisă în rma unor anchete foarte a-ănunțite, completate și cu terogări sub stare de hip-oză :

O mare sferă de „ceată” prins vehiculul aflat la 150 metri, din care nu-ai spatele era vizibil, cu cele ouă lumini de poziție aprin-e. Sfera măsura cam doi sau ei metri în diametru și era onstituită dintr-o „ceată”, xtrem de deasă, avind o rălucire diafană, ca și cum r fi fost iluminată de faruri lbe extrem de puternice; ontururile sale erau nete, recise, bine delimitate. Era tăcere.

La „ecuatorul” acestei sfe-e mari, în exteriorul ei, se au alte trei sau patru sfe-e, care aveau însă diametre e circa 30—40 centimetri ecare. Imediat, acestea au

intrat rapid în cea mare, făcînd corp comun cu ea. Nu-mai un glob strălucitor foarte mic a mai plutit o clipă în apropierea acesteia. În acel moment, un fel de diră fină, cilindrică, a ieșit din partea stingă a sferei mari și s-a alungit, „umflindu-se” și for-mînd un fel de „tub” scămos, cu marginile nete, analog as-pectului obiectului zărit pe cer cîteva minute mai ina-nte.

Și deodată, s-a produs un fenomen straniu : marea sferă a fost literalmente „aspi-rată” în interiorul tubului ci-lindric și a dispărut acolo în-tr-o fracțiune de secundă. După aceasta, cilindrul a țis-nit spre cer cu o viteză de ne-crezut.

În fața acestor fenomene uluitoare, de neînțeles pentru ei, Jean-Pierre Prévost și Salomon N'Diaye au rămas ca de piatră...

Ieșind în fine din încre-menire, au alergat spre auto-mobil... Frank Fontaine nu mai era acolo...

Cel răpit de micile globuri radiante a lipsit timp de o săptămînă. În tot acest inter-val, cei doi prieteni ai săi au fost anchetați în mod prelun-git de către jandarmerie și de către alte autorități, fiind bă-nuiți că l-au asasinat pe cel dispărut.

Dar Frank Fontaine a rea-părut într-o altă noapte, tot la aceeași oră dinspre zori ca și atunci cînd a dispărut, însă abia în data de 3 decembrie, exact după șapte zile! La în-ceput, memoria îi era tulbu-rată, dar treptat și-a revenit: cercetat la rîndul său de către jandarmi și de autorități, la anchetele în stare de hipnoză

organizate de către J. Guieu, subconștientul său a furniza mult mai multe detalii asu-pra fantasticei întîmplări al cărei „erou fără voce” a fost pe parcursul zilelor respec-tive. Desigur că presa fran-ceză, radioul, televiziunea pa-riziană au comentat pe larg desfășurarea răpirii (pe care unii au considerat-o ca o sim-plă inscenare), a presupusului asasinat și apoi, a revenirii sale atît de ciudate. Iată, de exemplu, cum prezenta la timpul respectiv cunoscuta re-vistă franceză „Paris Match” unele declarații ale „răpitu-lui” :

„Am devenit conștient în-tr-un fel de laborator. Era o încăpere cu pereți albi, ca o cameră de studii... erau acolo mai multe mașini... Nu pot să-mi amintesc detalii mate-riale. Este ca și cum aș visa... În încăpere erau mici globuri luminoase, care sunt capabile de orice. Ele pot să își ia și forma dumneavoastră... Ace-s-te globuri sunt mari cît o portocală, sau o minge de te-nis. Eu am văzut aceste glo-buri în laboratorul respectiv. Ele se deplasau... Văzîndu-le, acestea mi-au vorbit. Am an-gajat un dialog conversînd cu acele globuri. Eu nu le au-zeam în cap, ci mai degrabă în ureche... Acestea sunt de fapt niște ființe și sunt foarte inteligente. Nici un pămîn-tean nu poate ajunge la nive-lul lor de știință. Ei mi-au spus acest lucru... Dacă ei în-tră în contact cu pămîntenii, o fac pentru a-i ajuta să evo-lueze și să ajungă la același nivel de înțelepciune ca și dînsii. Dar ei se tem că ști-ința lor ar putea fi utilizată în scop malefic... Aspectul de

globuri nu este însă decît o aparență. În realitate, pot lua orice formă. Globurile nu vor-besc așa cum vorbesc eu. Au o voce lentă, liniștitoare, ca și cum ar veni dintr-un tub... Sunetele emanau desigur de la globuri, fiindcă acestea sunt ființe. De ce aceste ființe nu se manifestă de exemplu în piața Concordiei? Din cau-ză că știința noastră nu este încă suficient de avansată. Pentru ei, noi suntem niște primite. Dacă dînsii ne-ar da știința lor, noi am folosi-o în rău. Marea lor evoluție știin-țifică i-a condus la înțelep-ciune. Știința, aceasta este viața lor.”

Publicînd fotografiile co-mandantului Courcoux — de la jandarmeria din Cergy-Pontoise — și a comandan-tului Cocheau — de la Pa-ris —, care au anchetat direct întreaga succesiune de fapte ciudate, revista „Paris Match” le-a citat și o concluzie foarte semnificativă a acestora : „Viitorul ne va spune ce a fost acolo...”

Au trecut aproape patru-sprezece ani de la mult dis-cutatul eveniment de la Cer-gy-Pontoise și într-adevăr, treptat, diferite fapte la fel de stranii s-au întîrîșut și se înlănțuie în mod firesc. Îm-preună cu astfel de mărturii fantastice, care provin din re-giuni geografice atît de di-verse și chiar din spațiul ex-traterestru, se asociază treptat și un foarte valoros documen-tar fotografic pe deplin obiec-tiv ; și astfel, toate aceste ele-mente atît de sugestive și de convingătoare dezvăluie cu discreție una din marile „tai-ne” ale lăcașului terestru în care viețuim ; alături de noi, în mediul nostru pămîntean, mai există și o altă lume — aceea a globurilor inteligente — care se bazează pe alte structuri ale materiei și care evidențiază alte moduri de manifestare fizică ; pentru marca majoritate a pămînte-nilor, aceasta a fost pînă a-cum, mereu, o lume a le-gendelor, a miturilor...

Se ridică desigur o între-bare : globurile enigmatice sunt ele constituite dintr-o „materie inteligentă” ? Aceas-ta este doar o ipoteză fan-tastică, sau o „realitate fun-damentală” pentru care a so-sit vremea să o aflăm ?

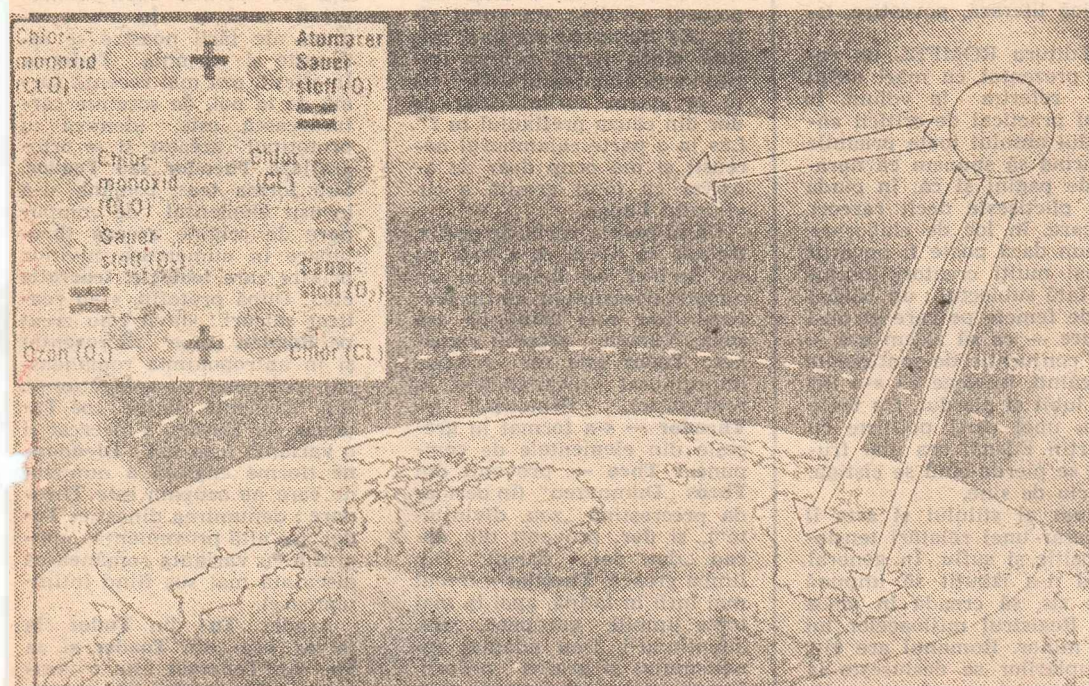
FLORIN GHEORGHÎĂ ■

Cataclism ecologic pe planeta Pămînt?

DESTRĂMAREA PELICULEI DE OZON

A DEVENIT O REALITATE

• Cancerul de piele va face ravagii

Odată cu sosirea zilelor căl-duroase, cloromonoxidul își in-cepe acțiunea distructivă asu-pă stratului de ozon. Prin

spărturile ivite în acest scut al Pămîntului, încep să pătrundă razele ultraviolete. Ele au un efect distructiv asupra sănătă-

ții oamenilor, plantelor și ani-malelor din emisfera nordică a planetei.

De la discuții polemice pri-vind diminuarea stratului de ozon, savanții au ajuns, în ultimul an, la concluzii dra-matice și sentențioase. Cercetăto-rul englez Tracy Heslop de la Greenpeace vorbește deja de-spre o „catastrofă globală”, în timp ce colegul său american Karen Lohr anunță desfășura-rea „ultimului act din existen-ța multimilenară a vieții pe Pămînt”.

Alarma a fost dată după măsurătorile făcute în strato-sfera Arcticii, unde cloromô-noxidul s-a ridicat la 50%. Acesta, odată cu primăvara și în combinație cu bromoxidul, distruge zilnic pelicula protec-toare de ozon. Încă de anul trecut s-a vorbit despre peri-colul expunerii la soare în zonele montane din nordul Europei, ca și pe litoralul estic al continentului (deci și în zona Mării Negre).

Între bolile grave, provocate prin pătrunderea năstingheri-tă a razelor ultraviolete, se numără cancerul de piele, afecțiunile oculare, slăbirea sistemului imunitar, căderea părului. Dacă pînă de curînd, în America, dermatologii anti-cipau, pentru viitorii 50 de

ani, un număr de 500.000 ca-zuri de cancer de piele, după noile estimări, în SUA, această maladie va provoca, în același interval de timp, în jur de 12 milioane de îmbolnăviri !

Pericolul crește în mod deo-sebit în lunile de maximă in-solație. Atunci — așa cum se observă din fotografia repro-dusă din revista Der Spie-gel — poziția soarelui față de globul terestru permite ra-zelor ultraviolete să pătrundă piezis prin urjașele găuri pro-voocate de emisiunile poluante. Un bombardament continuu, care, susțin scientistii, pră-jește pur și simplu plantele și animalele, incapabile de a se proteja în fața razelor ul-traviolete. Acestea le îm-piedică dezvoltarea și le con-damnă treptat la dispariție. Viața pe Pămînt este grav amenințată.

Soluția este cea cunoscută : sistarea emisiunilor poluante ce erodează pelicula protec-toare a planetei. Se vor lua, în sfîrșit, măsuri energice pe plan mondial ? Vom reveni la noi date într-un număr viitor al revistei.

LIVIU TIMBUS ■

Nicolae Stroeescu Stânișoară,

PE URMELE REVOLUȚIEI

— În notațiile asupra cărții dumneavoastră recent apărută la Editura „Albatros” din București, Nicolae Balotă vorbește despre un „jurnal politic”. Ce s-a dorit în concepția dumneavoastră, domnule Nicolae Stroeescu, volumul „Pe urmele revoluției”?

— E vorba de o colecție de editoriale săptămânale, prezentate la postul de radio „Europa Liberă” și scrise în perioada imediat dinaintea revoluției și circa un an după.

— Perioada anterioară pornește din octombrie 1989 — puțin înainte de căderea zidului Berlinului — și cred că data nu este întâmplător aleasă.

— După părerea mea, nu este o bună metodă de interpretare a istoriei să reduci totul la un fapt, la o singură explicație, să spui, de exemplu, că nu a fost o revoluție, ci numai o conspirație.

— Și ce credeți că a fost?

— Eu cred că a fost și una și alta. Explicația monocausală nu e bună nici ca metodă de trăire interioară sau de acțiune. Dacă am reduce totul la teoria conspirației, înseamnă că acțiunea celorlalți, care nu sînt prin naștere sau prin situație conspiratori, devine inutilă. De aceea, evenimentul trebuie judecat serios, cu deficiențe cu tot, pentru că deficiențele ar putea fi un impuls pentru ieșirea din impas.

— Astăzi, după trei ani, cînd răsfoiți cartea, v-ați gândit că se putea scrie altfel?

— Sînt în oarecare măsură plăcut surprins de faptul că, în cea mai mare parte, aș gândi la fel. Procedînd după stilul meu, adică încercînd să înțeleg toate părțile în joc, căuțînd să mă detașez de ceea ce ar putea fi copleșitor afectiv, dar fără a înceta să particip sufletește la evenimente, cred că am reușit să-mi limpezesc puțin privirea și să depășesc,

de fiecare dată, momentul. Se poate urmări, de la un editorial la altul, de-a lungul unui an și jumătate, ideea că noi am încercat — eu și colegii mei de la microfonul „Europei Libere” — să semnalăm o serie de pericole. Am făcut o mulțime de apeluri, cerînd de la început instaurarea unei mese rotunde, așa cum se făcuse în Polonia, la care să participe principalele forțe democratice și partide din țară.

— Credeți că ar fi fost posibil?

— Ceea ce spun acum pare o utopie retrospectivă, dar continui să fiu convins că, dacă ar fi existat tăria morală de a se impune atunci o

masă rotundă a forțelor politice de către partidele istorice și formațiunile care se impuseseră prin revoluție, partea de conspirație nu ar fi avut atîta curaj încît să nu accepte.

— La momentul acela?

— Evident! Sigur, era necesar să se dovedească și o oarecare înțelepciune în rîndul unor protagoniști cum era domnul Iliescu. O asemenea masă rotundă ar fi însemnat, de la început, evitarea dezbinării care a făcut atîta rău țării.

— Și, în orice caz, impunerea unei reale opoziții.

— Tocmai! Probabil că lucrul acesta nu a fost dorit! spun că această idee, ca și Revenind la carte, vreau să

alte care apar în editoriale, cum ar fi: „Țărani și revoluția”, „Înnoire a fricii ori înnoire morală”, „Momentul adevărului în fața urnei de votare”, „Tineretul român la răscruce”, „Lipsa transparenței democratice continuă să prolifereze haosul și violența” — aceste idei, deci, nu reprezintă un fel de speculații teoretice. Am ținut seama de experiențe similare din țări vecine, importante — și iarăși amintesc Polonia — am ținut seama de tot ceea ce știam despre interesele unei societăți care se trezește din somnul de moarte al totalitarismului.

Pentru a conchide, aș vrea să spun că eu nu am făcut altceva decît să iau poziție, de aici, de la München, față de o problemă, un moment caracteristic, dar am făcut-o nu numai cu interesul meu sentimental și intelectual, ci și cu posibile modele de reacții la situațiile destul de inedite care s-au produs și se mai produc.

LIANA TATOS ■

Pentru Revista „Flacăra”
și cititorii ei, cu cele
„mai bune gânduri și
speranțe.”

Nicolae Stroeescu Stânișoară
München, 2 Martie 1993

CONCERT AL CORULUI

„VOCES PRIMAVERAE”

Dirijor: CLAUDIU NEGULESCU

Un festival cu muzica genialului Johannes Brahms este oricînd binevenit. Fie că este muzică instrumentală, fie că se prezintă creații instrumentale, simfonice, vocal-simfonice, de cameră sau corale, indiferent căru gen ar aparține, limbajul lor, stilul și melodicitatea vor face ca oricine să poată recunoaște cu ușurință personalitatea marelui compozitor. Desigur, el este și va fi iubit de toate generațiile atît pentru mesajul său umanist, cit și pentru expresivitatea singulară a ideilor sau a textului literar propus.

Dacă personalitatea marelui Brahms este foarte cunoscută și nu mai are nevoie de prezentări suplimentare, totuși despre lucrările ce vor fi audiate astăzi, trebuie să spunem cîteva cuvinte. Cele șase lieduri corale, foarte rar cîntate — la noi ca și în alte părți — au fost concepute chiar și pentru cor pe voci egale, fapt mai rar înțilnit în creația compozitorului. Textele lor reprezintă poezii de dragoste, iar sensibilitatea acestora a fost ilustrată într-un chip excepțional în muzică. Deși ele sînt numite lieduri într-o formă A—B sînt de fapt doar cîntece pentru că liedul, în accepțiunea sa clasică, apare abia în cele opt lieduri interpretate de soliști.

În sfîrșit, „Neue Liebeslieder” constituie conținutul celui de-al doilea caiet de valsuri corale ale lui Brahms. Destinate corului mixt ele vor fi ascultate astăzi într-o prelucrare pentru cor pe voci egale care, sperăm, va reuși să redea atît delicatețea cît și masivitatea scriiturii originale.

Un festival Brahms este întotdeauna binevenit.

UNITER anunță că termenul limită pentru înscrierea pieselor de teatru la Concursul „Cea mai bună piesă românească a anului” se prelungește pînă la 30 aprilie 1993. Autorii sînt rugați să trimită o singură piesă dactilografiată, nereprezentată pe scenă. Pe pagina de gardă a textului va fi înscris un motto care va figura și pe un plic în interiorul căruia vor fi puse datele despre autor (nume, adresă, telefon). Plicul va fi închis și expediat o dată cu dactilograma piesei pe adresa: UNITER strada GEORGE ENESCU nr. 2—4, 70141 București 22 sector 1. Pieseile reținute în selecția finală vor intra în atenția editurii UNITER și vor fi recomandate teatrelor interesate pentru punerea lor în scenă.

Cronica literară

Un roman de iubire: „DINCOLO” de Eugen Șerbănescu

Multe stăruințe artistice par astăzi temerare sau, în cel mai bun caz, extravagante. Cine scrie, în momentul de față, romanul unei iubiri neîmplinite și ce editor se încumetă să-l tipărească? Cine cumpără autori români contemporani și cu ce motive? Eu însumi, cititor și scriitor de romane, îmi orientez foarte atent lecturile. S-a schimbat din temelii ordinea importanței lucrurilor, în proză ca și în societate. Tulburarea unei anume așezări lăuntrice, la toate categoriile de scriitori, se resimte în producția de texte. Se scrie infinit mai puțin, ca înainte de decembrie '89, poezie, critică literară, povestire, istorie literară și chiar roman.

Eugen Șerbănescu a publicat la Editura ROMFEL un roman de dragoste — „DINCOLO” — prezentat cu mari elogi de Alex. Ștefănescu. Dacă ar fi să referim la volum, în chipul pragmatic și totodată paradoxal practicat de criticii anglo-saxoni, angajați să-i ofere cititorului absolut toate pricinile ce-l pot face să cumpere cartea, ar urma să spunem că narațiunea se structurează pe circa 250 de pagini și că, în ciuda compoziției extrem de elaborate, nu plictisește decît rareori, mai exact în cele cîteva pagini în care, în loc de elaborare, avem numai descriere. Un roman e bun dacă poate fi povestit în cîteva propozițiuni. Au spus-o mai mulți creatori însemnați și avem argumente să-i credem. Iată subiectul: un bărbat îndrăgostit de o femeie, de un ideal de femeie pe care el nu-l conștientizează ca ideal, întrucît nu are — ca să zicem așa — mijloacele s-o facă, se trezește într-o conjurație de sentimente și interese dominată de mister. Orbecînd, înțelege că s-a împlinit sufletește cu prețul a ceea ce a iubit și pierdut. Cu toate că istorisirea e însemnată de emoția unei cărți politiste cu tuseu liric, memoria ne duce la „Martin Eden”, cea mai frumoasă carte scrisă vreodată despre ce se pierde cînd se cîștigă, despre cunoașterea de sine, ca sacrificiu de sine.

Eugen Șerbănescu nu e un obstinat al stilului și asta îl poate salva ca autor. Stilul e cel necesar unei relatări tensionate. Virtuțile literare stau în compoziție și suflu. În general, scriitorul român a ajuns stilist, cînd n-a izbutit să impună substanță, cînd n-a reușit, mai bine zis, să creadă în ideea că merită să scrie exact ce trăiește. Registrul mijloacelor lui Eugen Șerbănescu e restrîns, dar nu minor. Romanul are viu, părțile se leagă firesc, ciudatul întîmplărilor se deslușește la timp, fraza e curată, cu sens, fără aluviuni metaforice. Un roman reușit care, la reevaluarea carierei lui Eugen Șerbănescu, va fi socotit ca reper. „Dincolo” înseamnă dincolo de neapăsare, în zodia melancoliei și a dezvăluirii adevărului. Existăm cu adevărat „dincolo”, nu „acum” și „aici”.

TUDOR OCTAVIAN ■

TOTUL DESPRE TUDOR

• Fără Vadim...

În pagina întâi a unui important cotidian s-a putut citi: „Să fie amintirea unei trecute glorii temei pentru împănarea tudorvadamistă? Să ni se aplece curînd chiar de dor din cauza prefixului tu?”. Las la o parte calamburul ne-reușit și mă ocup doar de analiza cu totul greșită a cuvîntului Tudor.

Ca să putem vorbi de prefix, trebuie să avem de-a face cu un derivat ori măcar cu un compus parasintetic de tip prefixal. Dar nici urmă de așa ceva. Numele propriu românesc Tudor este un compus imprumutat (neanalizabil în românește). Prototipul — Theodor — s-a format în grecește din elementele de compunere Theo —, provenit din Theos „Dumnezeu” (în perioada precreștină „zeu, divinitate”), și dor, provenit din doron „dat, dar, dăruit”. Din limba greacă, Theodor a trecut mai întîi în latină, apoi în mai toate limbile europene, care, adoptîndu-l, l-au adaptat fonetismului și grafiei proprii. Forma veche românească este Toader. Urmează, în ordine, Tudor, variantă venită în română pe filieră bulgară (bulgarii scriu Todor, dar îl pronunță pe primul o

asa de închis, încît românii îl aud u). În unele regiuni ale țării noastre se întîlnește și varianta Toderea. În sfîrșit, cea mai recentă formă de la noi, de sorginte cărturărească, este identică cu prototipul grecesc și se ortografiază Theodor sau Teodor. Sub forma teo-, româna si-a însușit elementul de compunere de origine greacă theo- (apare în numeroase cuvinte, printre care teologie, teocrație etc.). După prototip, s-au realizat calcări: slavii l-au creat pe Bogdan (bine reprezentat și în antroponimia românească), polonezii au confecționat, din elemente latine pe Tadeusz, iar Hasdeu a încercat și o variantă franceză: Dieudonné (forma engleză a numelui, de care ne ocupăm este Theodore: denumirea dinastiei Tudor are altă proveniență, omografia cu varianta românească discutată mai sus fiind întîmplătoare).

Asadar, Tu- din Tudor (la fel ca Toa- din Toader și ca To- din Toderea) este o variantă a elementului de compunere Theo- (Teo-) — „Dumnezeu” — și deci nu poate fi în nici un caz prefix.

ION D. GOIA ■

TOTUL, TOTUL, DESPRE... WHITNEY HOUSTON!

citarea ei cu acest star irrisurat de vedere, Whitney declară: „Întotdeauna am visat să lucrez cu Stevie, fiecare secundă petrecută cu el va rămâne eternă”.

Inutile ar fi referirile la cifre, cariera ei e incununată cu aur și presărată de numeroase succese. Astfel, la 29 de ani ea obține două premii Grammy și două Emmy Awards.

Popularitatea ei e deja demonstrată; milioane de albume vândute în lumea întreagă și turneele sale cu concerte „sold out” stau mărturie a acestui fapt. Succesul îi e atribuit în primul rând ei bineînțeles, dar și talentaților colaboratori și orelor interminabile de muncă asiduă consacrată acestei frumoase, dar nebănuite de dure meserii.

Whitney Houston nu e numai frumoasă ci și bună și generozitatea ei a fost recompensată printr-un titlu acordat

în 1990 de Caruselul Speranței, un eveniment organizat periodic în profitul Fundației pentru copii diabetici din Los Angeles. În același timp Fundația pentru copii pe care a înființat-o organizează Săptămîna copilului la Washington. Și aceste lucruri nu sînt totuși căci, cu ocazia unui concert dat în 1988 la Madison Square Garden din New York, a vărsat suma de 250 000 \$ diverselor asociații de caritate.

Bineînțeles, avînd în vedere multiplele ei calități, mulți

pretendenți i s-au aruncat la picioare. Printre aceștia de reținut actorul Eddie Murphy, care cu ea a avut mai puțin succes decît în cinema. Pe 12 iulie 1992 domnișoara Houston a pronunțat „da”-ul oficial devenind cu aceeași ocazie Miss Brown. Fericitul ales e bineînțeles Bobby Brown, rapperul funk, popular și pentru discursurile lui foarte „hard” despre sex. O uniune care demonstrează că ceea ce socotim noi că ar fi „oala albă” nu e musai să fie chiar așa.

A fost o emisiune a lui Michel Drucker în aprilie 1986 în care Whitney a afișat o mină șocată la replica lui Serge Gainsbourg: „I want to f... her”. Bizar? Poate! Și poate reacția ei s-a referit la stilul direct în care a fost făcută aprecierea. În mod normal orice femeie ar trebui să fie mulțumită avînd conștiința faptului că e dorită.

Oricum, noi n-o vom putea cunoaște niciodată atît de bine ca Bobby și va exista o intimitate în care noi nu vom pătrunde niciodată. Și nici nu trebuie să ne dorim acest lucru. E dreptul ei să ne ofere imaginea pe care a ales-o pentru noi și aproape obligația noastră să luăm ce ni se dăruiește de bunăvoie.

Și apropo de imagine, Whitney revine nu numai cu noi cîntece dar și cu surpriza debutării de o frumoasă manieră în lumea cinematografică în „Bodyguard” alături de Kevin Costner. În acest film ea încarnează o artistă — cîntăreață, urmărită de un individ misterios, fapt ce o obligă să facă apei la garda de corp (seducătorul Kevin). „I Will Always Love You”, extras din coloana sonoră a filmului, vă bîntuie deja cu siguranță, „I'm Every Woman” are aproape același efect și ar mai fi cîteva piese pe care le veți învăța pe de rost, numai să ascultați RADIO CONTACT! Pentru fanii o adresă care i-ar putea interesa, poate pentru a o felicita pentru micuța bijuterie căreia i-a dat viață de curînd:

Whitney Houston
Management, Nippy Inc.
Grant Center,
2160 North Central Road,
Fort Lee, NJ 07024,
United States of America

FLASH

De bine ce Michael Jackson și-a mărturisit public dragostea pentru Brooke Shields, aceasta parcă a provocare strigă în gura mare și în urechile marilor Hollywoodului că e în căutare de soț, precizînd: „Omui vietii mele trebuie să poată fi atît de încrezător, încît să nu mă considere o amenințare”. Să se fi referit ea oare la atitudinea reprobabilă în acest caz a lui Wacko Jacko?

Belgianul Jean-Claude Van Damme e acționat în justiție în urma rănirii unui cascador la ochiul stîng în timpul turnării filmului Cyborg în 1988. Victima a fost demisă din armată, deoarece în urma rănirii nu mai putea face un lucru în timp util. De asemenea cel în cauză îl acuză pe Van Damme de a fi fost, ne-

glijent și de a fi ignorat regulile de securitate. Inculpatul declară în apărarea sa că cel care a omis să-și ia măsuri de precauție este cascadorul. Meculul?

Sînt 5 ani de cînd David Bowie n-a mai scos un album solo și iată-l totuși oferindu-ni-l pe cel numit Black Tie White Noise cu începere din aprilie. Îl vom regăsi ca producător pe Nile Rodgers, cel care a participat de asemenea la albumul de succes răsănorător și dens în hituri Let's dance.

Robert de Niro are probleme cu inima. E adevărat că eu și Robert obișnuim să ne întîlnim, dar acum totul s-a terminat! a declarat top-modelul Naomi Campbell. Fiind ea cea care a dat verdictul, Bob e de compătimit mai ales că doar cu o lună în urmă își invitase dulcineea într-o vacanță împreună!

Periculoasa Sharon Stone se pare că va rîde în nas părții feminine angajate în ciné-bizz. Astfel, starul din

Basic Instinct i-a suflat roșu lui Cher în Pin Cushion, după ce i-l șterpelise pe cel al Juliei Roberts pentru Manhattan Ghost Story.

Superstițiile nu am auzit să fie la modă, deși la modă se întîmplă să fie persoanele cu superstiții. Un exemplu recent: Cher, care nu iese niciodată din casă în vinerea care se nîmărește să fie și a 13-zi a lunii!

Celebrul Michael Douglas își va deschide propriul studio de înregistrări, numit Third Stone! Supervizarea acestuia va fi realizată de nimeni altul decît fiul său, Cameron, de 14 ani. Iată un tată care are mare încredere în gusturile progeneriturii sale!

Marky Mark, cînd nu e alături de The Funky Bunch, e foarte alături de Nicole Eggert, starul serialului de televiziune Baywatch. Cei doi turturi; pot fi văzuți pe săturate în Hollywood! Unul din localurile preferate: Roxbury Club!

● '90 BLACK VELVET

Există o explicație perfect rațională pentru coperta noului album aparținînd lui Alannah Miles — autoarea extraordinarului hit '90 Black Velvet — unde ea mîngie tandru cu brațele și coapsele un superb cal, fiind absolut goală! (titlul albumului: Rockinghorse): „M-am înfățișat într-un fel apropiat unei fetișcanne impudice, declară cîntăreața canadiană, și întotdeauna fac lucrurile cu inocența unui copil. Copiii nu poartă straie. Și alipirea unui trup alb feminin de acest armăsar negru, sugerează bravadă, bărbăție și sex. E o ispită periculoasă. Dar așa este și rock'n'roll-ul.”

● LISA STANSFIELD ÎȘI RENEAGĂ VOCEA?

Ei nu chiar, dar cam așa ceva! Există la ora actuală mai mult de 10 000 de exemplare dintr-un album conținînd încercările de început ale cîntăreței Lisa Stansfield, înregistrate pe vremea cînd avea 10 ani. Temîndu-se că lansarea lor ar aduce prejudicii noii sale reputații și din cauza calității proaste a sunetului Lisa a reușit să obțină cîștig de cauză în justiție: casa care avea de gînd să comercializeze această „operă” e silită să se abțină pentru o perioadă nedeterminată. Lisa Stansfield urmează să se hotărască la o decizie definitivă, una din soluții fiind distrugerea discurilor și... restituirea benzii originale!

Topuri — Radio Contact

TOP 30 — ediția 12

● TOP SLOW & BLUES

1. PAUL McCARTNEY — Hope Of Deliverance
2. DEPECHE MODE — I Feel You
3. DURAN DURAN — Ordinary World

● TOP 5 — TOP MATINAL

1. DEPECHE MODE — One Caress
2. DURAN DURAN — Ordinary World
3. U 2 (BONO) — (Can't Help) Falling In Love

● TOP 30

1. FARFARELLO — Sea Of Emotions
2. BRUCE HORNSBY & THE RANGE — Look Out Any Window
3. MARILLION — No One Can

radio
CONTACT

FM
96,1 MHz

Din München, pentru revista „Flacăra“, dl Mihai Rusu,

redactorul sportiv al postului radio „Europa Liberă“

BORIS ELȚÎN, „RULETA RUSEASCĂ“ ȘI BORIS BECKER

• Sau lupta pentru putere la Kremlin și pe terenul de tenis

Știați că, pe lângă cariera politică, președintele Rusiei este și un „profesionist“ în sport? Dacă nu, atunci aflați că este un pasionat jucător de tenis. Pe lângă „ruleta“ pe care o joacă în aceste zile la Moscova și pe care sperăm cu toții să o câștige, **Boris Elțin** a apărut pe terenul de tenis în compania unor parteneri foarte cunoscuți. Unul dintre aceștia a fost **Boris Becker** (deci elevul lui Ion Țiriac), care a fost invitat la Moscova pentru o partidă demonstrativă. Eram în biroului Țiriac, la Essen, în 1992, când cei din cabinetul prezidențial i-au propus lui Ion Țiriac această întâlnire. Tot în cadrul activităților sportive ale lui Elțin s-a înscris și numirea fostului căpitan al echipei de Cupa Davis a C.S.I., Ceamil Tărtișev, devenit consilierul sportiv al lui Boris Elțin. De ce a fost numit un tenisman, în această funcție este ușor de explicat.

Dar, lăsând acum politica pe mână altora și trecând la tenis, să consemnăm că, la sfârșitul săptămânii trecute s-a disputat primul tur din grupa mondială a „Salatierii de argint“. Din aceste 8 întâlniri, citeva mi s-au părut foarte interesante. Deci, prima, **Australia — Statele Unite**, echipa americană fiind deținătoarea „Salatierii de argint“ — 1992, apoi **India — Elveția** (tara cantoanelor — finalista surprinzătoare a ediției trecute, al cărei căpitan de echipă este Dim. Sturdza, descendentul familiei domnitoare românești), **Austria — Franța**, (o prezentă în premieră, la Kalmar) **Suedia — Cuba** și, fără discuție, din nou Moscova a revenit în atenție prin întâlnirea **Rusia — Germania**.

Partida a început cam de la sfârșitul lunii ianuarie, când Boris Becker a anunțat opinia publică sportivă că nu va juca în acest meci. De aici s-a creat o sciziune între echipă și marea vedetă, iar scandalul a continuat o dată cu sosirea reprezentativei germane la Moscova, primul ei component, Michael Stich, cerând federației o garanție de participare mai mare decât ar fi dorit să ofere forul de specialitate. Într-un timp spirituale s-au încins

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI

Grupa Mondială: Australia — SUA 4-1, India — Elveția 3-2, Austria — Franța 0-3, Suedia — Cuba 3-0, Danemarca — Cehoslovacia 0-3, Italia — Brazilia 3-0, Spania — Olanda 2-1 și Rusia — Germania 0-3, (Cerkasov — Steeb 6-4, 6-1, 4-6, 6-7, 4-6, Olhovski — Stich 5-7, 1-6, 6-1, 5-7, Cerkasov, Olhovski — Stich, Kuchnen 4-6, 2-6, 2-6.

Între sportivi și funcționari, la fel cum atmosfera din lotul german a fost marcată de disputa Becker — Stich. Dar nici în echipa rusească nu a fost liniște, ba din contră, „cercul“ a fost în plină desfășurare. Aici funcționarii moscoviți au renunțat din motive „disciplinare“ la primele lor vedete, Aleksandr Volkov și Andrei Cesnokov. Motivele disputei — și aici între jucători și funcționari — sînt de găsit în cererile financiare ale federației din Moscova care pretindea din partea celor doi tenismeni o cotă-parte din premiile câștigate în străinătate. O cerere în neconcordanță cu contractele lui Vol-

kov și Cesnokov, care sînt independenți față de ruși, ei avînd o înțelegere, scrisă bineînțeles, cu firma americană de manageri „Pro Serv“. De fapt, este o chestiune care a apărut în mai multe țări europene. În această discordie datorată banilor, funcționarii Moscovei — după vechile tradiții dictatoriale — au recurs la aceste măsuri, efectiv subiective. În atari condiții, partida a avut o câștigătoare clară — echipa Germaniei, întrucît înlocuitorii din echipa rusă nu s-au ridicat la valoarea titularilor.

Și acum, trecînd la echipa României de Cupa Davis, care va întîlni, la sfârșitul lui aprilie, la Lagos, formația Nigeriei, să semnalăm faptul că cei doi titulari, Andrei Pavel și Dinu Pescariu, cer și ei federației contracte cu drepturi și obligații. Despre obligații situația pare a fi clară, numai despre drepturi se discută în continuare întrucît forul de specialitate din strada Vasile Conta nu poate pune la dispoziție banii solicitați de jucători și de echipă pentru asemenea confruntare. Andrei Pavel a solicitat din partea antrenorului Bardan un loc printre titulari și, oricît ar părea de curios, dorința lui este bine motivată de faptul că în două ocazii Andrei a figurat ca rezervă, menționînd, că, la Poznan, în 1991, a fost chemat, și-a plătit biletul de avion, însă nu a jucat, într-un moment cînd viza i-a și expirat. Așadar, mai sînt patru săptămîni pînă la această întîlnire și desigur că jucătorii doresc o relație cît se poate de clară și de transparentă cu federația.

A consemnat
POMPILIU L. DUMITRESCU ■

CONTRE-PIED

• Mare dilemă trebuie să fie pe capul selecționarului, capetele de pod fiind date de cei doi Timofte, Daniel și Ion. Care din ei va fi inclus în lot? Aiasta-l întrebarea, mai ales că portughezul (uitat o vreme de toți cei de acasă) și-a dat drumul (și cum, încă) la joc în cadrul „11“-lui de la F.C. Porto.

• Doamne, că neinspirat și-au găsit unii dintre jucătorii noștri de peste echipele unde activează! Brescia stă să cadă, Foggia îl calcă pe urme, Burgos e ca și retrogradată, Oviedo e pe aproape. Ce mai, doi meseriași avem afară, unul e Ionuț Lupescu, celălalt Gică Popescu. Cînd de la prezidiul unei Adunări Generale, Piști Covaci spunea cum că trebuie să fim mulțumiți cu ce s-a luat pe unii dintre ei, avea dreptate! Ochii pe cei de acasă, că ei sînt baza!

• Vrem, nu vrem, ne-or plăcea nouă surprizele sau nu prin ieșirea din optimi a echipelor Dinamo și Rapid, Cupa, și așa tratată cu indiferență prin multe părți, dacă a avut pînă acum sare și piper, nu mai are mustar.

• Sponsorizarea asta, mai mult sau mai puțin curată care se mai practică pe la noi pe ici pe colo, nu a făcut, încă, prozești pe la Bacău. Altfel, de unde scoate un comentator radio că Dumitru Sechelariu e sponsorul celor de la Selena?

• Au existat ceva discuții prin curtea lui FC Dinamo! Cert e că Vasile Ianul a rămas pe poziții și vizează, ca întreaga suflare dinamovistă de altfel, un nou titlu de campion în Ștefan cel Mare.

• Poate selecționarul Cornel Dinu nu a realizat că după turneul transoceanic presa a fost (hai să-i spunem) divizată în trei și nu în două. O parte a celor care nu au avut ce face (?) și au atacat tot — persoane din delegație, prestații, rezultate, perspective; o a doua parte care a tăcut milc („prieteni“) și o a treia care a îndrăznit să fie mai dulce. Despre cei care au tăcut milc ca și cum turneul nici nu ar fi avut loc, i-am auzit în urmă cu un an, un an și ceva, cînd cu căderea lui Mircea Rădulescu.

OZONEL ■

Paralele inegale

• **BLESTEM.** Cu două luni în urmă, modesta echipă Salgueiros, promovată în această ediție în campionatul de fotbal al Portugaliei, producea o mare surpriză, învingînd unul din „granzii“ fotbalului iberic, Sporting, chiar la Lisabona. De atunci, însă, Salgueiros a dus-o numai în înfrîngeri, șase consecutive, făcîndu-l pe un comentator lusitan să titreze: „Blestemul Sportingului!“ Cum se întîmplă de obicei, vinovat a fost găsit antrenorul, muntenegreanul Zoran Filipovici, care a fost destituit. De menționat că tot Filipovici reușise promovarea în prima divizie. • **ADEVĂRATUL MOTIV.** S-a scris cu lux de amănunte despre scandalul de la meciul campionatului spaniol de fotbal dintre Cadiz și Sevilla, bătăile dintre suporteri, dar și dintre jucători fiind provocate de atitudinea argentinianului Diego Maradona, care, după cum se știe, evoluează la Sevilla. Motivul avansat inițial

a fost refuzul lui „Pibe de oro“ de a se scula de pe gazon, în urma unui fault dur, meciul întrerupîndu-se pentru mai multe minute. În fapt, nu faultul l-a supărat în asemenea hal pe Maradona, ci remarcarea unui tehnician de la Cadiz, care l-a întrebat: „Nu mai ai niște cocaină de vînzare?“ După întîlnire, Diego l-a căutat, pentru un „răspuns“, pe reprezentantul gazdelor, care a avut, însă, inspirația să se ascundă bine.

• **CONCURENȚĂ.** În noua sa pasiune, de interpret pop și realizator de clipuri și discuri, Gabi Balint va fi concurat serios de unii confrăți ai gazonului. Astfel, echipa germană Bayern München, lideră autoritară în Bundesliga, a înregistrat împreună cu cîntărețul american Andy White un disc în engleză și germană, cu titlul, cum altfel, „Bayern München, number one for ever“.

TEODORA OPREA ■

Fotbal, de miercuri pînă miercuri

• În etapele cu numerele 21 și 22, evadate din pluto-nul Diviziei Naționale, cele două „mari“ n-au reușit decât o remiză flecare („albă“, Steaua, la Bacău și 1-1, Dinamo, la Sibiu) și cite o victorie cu 3-2 după ce oaspeșii („U“ Cluj, respectiv F.C. Farul) au condus cu 2-1. În plus, mulți nervi în rîndul celor două conduceri tehnice, situație mai îngrată avînd-o Al. Moldovan, conțestat vehement de suporterii „alb-roșilor“. • Recadă benefică de antrenori în Bănie după identicul 1-1 de miercuri (F.C. Farul — Electroputere și „U“ Craiova — „Poli“ Timișoara): Sorin Cîrțu preia „locomotiva“ din Valea Roșie și cu o victorie clară (3-1) stopează veleitățile bistrîienilor (mai ales după acel 3-0 cu C.S.M. Reșița), iar studenții (acum cu „profesorul“ Marian Bondrea) se impun (1-0) la Ploiești. • De altfel, cu cea de-a doua înfrîngere din retur pe propriul teren și cu un eșec la Galați (0-1), Petrolul a ajuns la -7, ca și F.C. Selena, la „adevăr“. De asemenea, destulă îngrijorare la

Brașov (-6), „Poli“ și Progresul (ambele -5). • „Bancarii“ au irosit agoniseala de sub Timpa (0-0), într-un meci disputat pe o vreme criminală, cu multe reprize de ploaie torențială și cu mai puțin fotbal, meci după care Rapidul nu poate fi mulțumit de egalitatea înregistrată (2-2). • Se pare că înfrîngerea din „Giulești“ (0-1) a tăiat elanul băcăuanilor în cursa salvării de la retrogradare, mai ales dacă Dumitru Sechelariu își va lua mîna de pe ei. • Scăpați în sfîrșit de „triplă“ bucareșteană din cupă și campionat (Dinamo, Rapid și Steaua), studenții clujeni (fără Predatu — cumul de cartonașe) întrec doar la limită (1-0) oțelarii gălățeni. • Același scor în partida Sportul Studențesc — F.C. Inter, după ce studenții din „Regie“ mai ciupiseră un punct (1-1) la Brăila. • În fine, al patrulea succes al formațiilor studențești, cea din orașul de pe Bega obținînd decizia cu 2-0 în fața tot a favoriților lui Fănuș Neagu. • În cluda unor supoziții, „lanterna“ C.S.M. Reșița nu i-a lertat pe

brașovenii (4-2). • În clasament: 1. Steaua (37 p.), 2. Dinamo (36 p.), 3-4-5. Gloria, Universitatea și Rapid (25 p.)... 14. F.C. Brașov (16 p.) 15. Progresul (15 p.), 16. Petrolul (13 p.), 17. F.C. Selena (13 p.), 18. C.S.M. Reșița (9 p.). • Miercuri se dispută ultima „optime“ din **Cupa României** (Steaua — Progresul), iar din etapa de duminică, 4 aprilie, reținem: (din nou) Steaua — Progresul, Gloria — Dinamo, Petrolul — „U“ Cluj și Farul — Sportul. • În **preliminariile C.M.**: Italia — Malta 6-1 (grupa 1), Olanda — San Marino 6-0 (grupa a 2-a), Austria — Franța 0-1 (grupa a 6-a), iar în grupa a 4-a, din care face parte selecționata României, o surpriză care ne dă speranțe: Cipru — Cehoslovacia 1-1. În aceeași grupă, astăzi vom putea urmări pe micul ecran o altă partidă de mare interes: Tara Galilor — Belgia. În alte grupe: Elveția — Portugalia (1), Turcia — Anglia (2), Danemarca — Spania și Irlanda — Irlanda de Nord (3), Ungaria — Grecia (5). (P.L. Dumitrescu).

Cine face echipa?

Antrenorul! veți sări toți cu gura pe noi! Hai, domne, nu vă mai încredeți și voi în chestii de-astea depășite la noi. Ce, te crezi prin alte locuri!? Să vezi ce se întîmplă la Sportul studențesc și pe urmă să vorbești. Mai întîi a apărut în funcția de manager (bună treabă, deocamdată, dar să vezi mai departe!) fostul jucător al alb-negrilor Octavian Ionescu, stabilit în Elveția, unde e și procurator, adică, mai pe șleau, geambaș de jucători. Pe urmă și-a făcut contracte de reprezentare cu vreo patru băieți de la Sportul. Ei, și-acum vine chestia. Toți patru, au sau ba valoare, sînt sau

nu în formă, se încadrează sau nu în concepția antrenorului Ion Voica, e musai să joace, să le mai crească preț. Păi una-i să vinzi o rezervă eternă, și alta un titular, nu? Pînă aici totul e logic, numai că Mielu Voica nu mai are cuvînt de spus în alcătuirea echipei, ba mai e ținut și prin ședințe, unde i se sugerează „tăierea“. Poate chiar înainte de Paști...

A reapărut Direcția a 5-a!

Gata, a reapărut, e pe față, nu se mai ascunde, ce atîtea mistere! Dulcea Direcție a 5-a a Securității, alintată cu deplin temei „Ochiul și timpanul“, a văzut lumina zilei din nou în ziua de grație 23 martie 1993. Chiar așa se intitulează o rubrică din „Sportul românesc“, „OCHIUL ȘI TIMPANUL“. Sub acest titlu, însă, noi nu prea găsim vreun înțeles informațiilor cuprinse. Băieții au devenit mai subtili, o dau pe mesaje absconce. Păcat, însă, că unii fac legătura între „S.R.“ și... Au fost și ei păcăliți, săracii!

La puțin timp după lansarea albumului SEX și filmului

CORPUL DELICT,

MADONNA

FACE DEZVĂLUIRI NEAȘTEPTATE

• În ultimul interviu, acordat revistei **EL MUNDO**,
supervedeta declară:
„**CORPUL DELICT** e mai bun decât **BASIC INSTINCT**”

Văzută așa, foarte de aproape, nu știi dacă te afli în fața violenței Madonna sau a crudei Rebecca Carlson. Rochie neagră, cordon negru, cataramă neagră, nasturi negri... E din cap până-n picioare un suspin negru, bas-tonașul negru al unui „i” încununat cu un punct luminos, chipul. Un chip ofilit și fragil, ca îmbătrinit înainte vreme, ascuns sub o crustă de machiaj.

Rebecca Carlson (pardon, Madonna) nu este nici mai înaltă nici mai scundă decât se așteaptă lumea, poate mai subțirică, asta da, aproape eterică, ca o Cenușăreasă purtată pe brațele lui Willie Green și Noel, veri primari cu King-Kong, nedespărțite de ei gorile.

El Mundo: N-ai început să te sature de toată această aureolă de scandal care te urmărește ca o umbră?

Madonna: Unii mi-au pus eticheta că provoc mereu scandaluri, dar nu este adevărat. Nu caut să scandalizez cu orice preț; intenția mea este de a fi sinceră cu mine

însămi ca persoană și ca actriță. Nu e vina mea dacă unii îmi socotesc ideile extravagante și iscă în jurul meu atîta balamuc. Cine dramatizează și o ia în tragic înseamnă că are probleme și trebuie să se ducă la doctor.

El Mundo: Cuvîntul „păcat” are vreun sens pentru tine?

M: Păcat? Intoleranță, ignoranță...

El Mundo: Dar încălcarea normelor morale?

M: După părerea mea, e același lucru cu păcatul.

El Mundo: Consideri că le-ai încălcat?

M: Nici vorbă.

El Mundo: Unii cred că Sex și filmul Corpul delict au mers prea departe și e cazul să te retragi, să ne anunți căsătoria, nașterea unui copil, sau ceva asemănător.

M: Ce prostie! Viața mea nu e calculată pînă la aceste extreme.

El Mundo: În Statele Unite, se spune că ai un nou prieten.

M: Da, dar n-o să vă di-

vulg numele lui.

El Mundo: A avea un copil intră în planurile tale?

M: Cred că asta intră în planurile oricărei femei.

El Mundo: Să vorbim despre Corpul delict. Te deranjează că noul tău film este comparat cu Basic Instinct?

M: Ca să fiu sinceră, cred că este mai bun decât Basic Instinct. Cel puțin mie îmi place mai mult.

El Mundo: Și că ești comparată cu Sharon Stone?

M: Puțin îmi pasă.

El Mundo: Ce părere ai despre Sharon Stone?

M: Este o actriță bună și cam atît. Nu mă gîndesc prea mult la ea.

El Mundo: Cartea Sex și filmul Corpul delict sînt fețele aceleiași medalii?

M: N-au nimic comun. În film se regăsesc plăsmuirile regizorului iar în carte, ale mele. Pentru a le cunoaște pe ale mele trebuie să citești cartea, filmul te poate duce la păreri echivoce.

El Mundo: Cum te-ai hotărît să joci în acest film?

M: Mi-a plăcut scenariul

și mai cu seamă regizorul, Uli Edel. M-a impresionat mult Ultima stație, Brooklyn, ultimul său film, deși eu i-am urmărit evoluția încă de la Cristina F.

El Mundo: Cît ai împrumutat din tine personajului principal Rebecca Carlson?

M: Amîndouă sîntem blonde și atîta tot; singurul lucru pe care îl avem în comun. În rest, nu ne asemă-

năm cu nimic. Deși m'a făcut mare plăcere să interpretez un rol negativ pe ecran.

Traducere și adaptare de
DOINA LINCU ■

(După materiale publicate în revista spaniolă „El Mundo” din 14.II.1993)

(va urma)

Lumea fabuloasă a pietrelor prețioase

DIAMANTELE — LEGENDĂ ȘI ADEVĂR (I)

• Istoria nestematelor celebre cuprinde un lanț de mistere, blesteme, trădări, furturi, crime

Dacă în zbuciumata istorie a omenirii lumea minerală a nestematelor a avut un rol indiscutabil, diamantul a fost fără doar și poate gema cea mai de seamă. Descoperirea sa își pierde obîrșia în noianul mileniilor, în Orientul Îndepărtat, mai precis în India, prima patrie a celor mai felurite pietre prețioase.

Legende populare ale Orientului Îndepărtat sau Apropiat (cum sînt cele arabe), credințele și superstițiile evului mediu sau chiar mai recente, astrologia, mistica, medicina empirică, ambiția și afecțiunea au creat în jurul diamantului o aureolă unică în terarhia și istoria bunurilor omului. Aceste pietre au primit nume proprii, sub care au fost cunoscute de-a lungul secolelor, nu fără a se produce uneori confuzii și erori, mai mult sau mai puțin nerezolvabile în prezent.

Cele mai vechi mine de diamant se găseau, după cum am mai arătat, în India. Ele au furnizat renumite averi vrednice de legendă (cum ar fi cea a Golcondei) și au oferit

omenirii, pînă în sec. al XVIII-lea, cînd au fost descoperite diamantele din Brazilia, cele mai celebre pietre prețioase.

KOH-I-NOOR, muntele de lumină

De-a lungul istoriei a fost controversată identitatea a patru mari diamante de proveniență indiană care au fost deseori confundate între ele: **KOH — I — NOOR, MARELE MOGUL, ORLOV** și **ŞAHUL**.

Despre primul, al cărui nume în limba hindusă înseamnă „muntele de lumină”, legenda spune că a fost găsit în

anul 3000 î.e.n., primul său posesor fiind „Stăpînul Indiei”. Deși legende indiene mai povestesc despre el în jurul anului 56 î.e.n., existența lui poate fi urmărită mai precis începînd din sec. al XII-lea. După ce a aparținut tezaurului indiene și i-a împodobit pe împărații mongoli (sec. al XVI-lea) și apoi tronul în formă de păun al șahului Persiei, ajunge în tezaurul coroanei din Lahore, statul Punjab. De aici este luat de trupele engleze învingătoare în anul 1850 și oferit regiunei Victoria. Avea forma ovală, sculpturi în diferite nuanțe de culoare și cîntărea 186 carate (1 carat = 200 miligrame). Retăiat în mod nereușit de un bijutier din Amsterdam, a fost redus la 103 carate. În prezent se află în tezaurul coroanei Angliei.

MARELE MOGUL stăpînul absolut al comorilor

MARELE MOGUL este, de asemenea, un diamant celebru, de origine hindusă, pe care Tavernier afirmă că l-a văzut la împăratul Mongoliei și că ar fi cîntărit inițial 787 cara-

te, fiind redus apoi, prin tăiere, la numai 250 carate, operație făcută stîngaci de giuvaergiu venetian Hortensio Borgis. Legende însă îi fac pe mulți să se îndoiască de existența lui, presupunîndu-se că Tavernier l-ar fi confundat cu Koh-I — Noor-ul.

ORLOV, favoritul țarinei Ekaterina a II-a

Diamantul ORLOV, denumit și diamantul Amsterdam, dacă nu este cumva sinonim cu celelalte diamante menționate anterior, poartă numele unuia dintre ultimii săi proprietari și a fost găsit în regiunea Golcondei prin sec. al XVII-lea. Una dintre legende spune că acest diamant este încrustat într-o statuie de zeitate brahmană, alcătuită ochiul acesteia în templul de la Mysore. Furat de un grenadier francez și vîndut unui căpitan de vas, după o serie de peregrinări, a fost cumpărat, pe o sumă uriașă, de la un negustor armean de către prințul Orlov, favoritul țarinei Ecaterina a II-a și oferit acesteia. A fost apoi montat într-un sceptor regal, iar în prezent se

găsește în tezaurul de pietre prețioase al Rusiei. Cîntărește 195 carate și se presupune că greutatea sa inițială înainte de prelucrare, ar fi fost de circa 400 carate. Are o minunată colorație verzui-albăstruie.

ŞAHUL, luna munților

ŞAHUL este, de asemenea, un diamant celebru, numele lui însemnînd „Luna munților”. Legende adesea contradictorii, care vorbesc despre trecutul său, par a-l recomanda uneori sinonim diamantului Orlov. Cert este că pentru el s-a vărsat mult sînge și s-au iscat conflicte acerbe. În anul 1829 ajunge în tezaurul țarilor Rusiei, adus de prințul moștenitor al Persiei Hosrer Mirza, ca o palidă „compensatie” pentru asasinarea, la Teheran, a ambasadorului Rusiei, care la acea dată era marele scriitor rus Griboiedov. Greutatea actuală a diamantului este de 88,7 carate și se presupune că cea inițială ar fi fost de 95 carate.

GABRIEL MILAN SAVA ■
(va urma)

HOROSCOP CU ZILELE DUMNEAVOASTRĂ DE ȘANSĂ ȘI RISC

Aprilie 1993

VARSATOR

20 ianuarie — 19 februarie

Nativii din 24 ianuarie — 2 februarie vor întâmpina ocazii ce vor părea bune, vor avea contacte ce vor părea îmbucurătoare, dar evenimentele concrete vor fi foarte puține. Soluțiile plutesc în aer, dar continuă să mai întârzie o vreme. Se pun, însă, bazele viitorului. Pentru cei născuți între 11 și 16 februarie, ușoară demarare în afaceri, ca și stare de acalmie a neliniștilor. Luna este destul de favorabilă stabilirii de contacte. Pentru ceilalți, nici bune, nici rele. În dragoste revine vigoarea, ceea ce se va simți și la parteneri.

PEȘTI

20 februarie — 20 martie

Un foarte bun moment pentru cei născuți în perioada 4—20 martie, cu mare energie fizică și psihică. Poate fi momentul încheierii unei munci grele, cu deosebit succes. Contactele sînt excelente, mai ales pînă în ziua de 16. Mare șansă pentru cei născuți între 13 și 18 martie. Își pot găsi adevăratul drum, obținînd o importantă victorie. Pentru aceștia este momentul lansării. La ceilalți se simte tendința de a nu face nimic. O ușoară stare morocănoasă, fără veritabile pricini sau griji. În dragoste, se doarme în continuare.

BERBEC

21 martie — 20 aprilie

Nativilor din 24 martie — 2 aprilie le-a venit rîndul de a fi stimulați de Venus: exacerbare a dorințelor, nevoie de a place, seducție. Pentru cei născuți în perioada 7—20 aprilie, o mare agitație, riscuri de dispute și accidente, cu atât mai evidente pentru cei din perioada 7—13 aprilie, la care pericolul este maximum. Pentru toată zodia, o puternică stimulare a facultăților mentale, începînd cu ziua de 15. Premoniții pentru unii, inspirații literare pentru alții. În perspectivă, deplasări.

TAUR

21 aprilie — 20 mai

Nativii din 12 și 13 mai stau în continuare în așteptarea

schimbării. Perioadă angoasantă, dificultăți în a vedea lucrurile clare. Evenimentele întârzie să se producă. Pentru cei născuți în 17, 18, 19 mai, obstacole, dar suficientă energie pentru a le depăși. Nativilor din perioada 21 aprilie — 1 mai, luna le oferă șansa de a se pune în evidență. Pentru ceilalți, o perioadă plicticoasă, cu atât mai mult cu cit pentru toată zodia domeniul sentimental rămîne într-un punct mort.

GEMENI

21 mai — 20 iunie

Șansa revine pentru cei născuți între 27 și 30 mai. Pot fi rezolvate o serie de probleme bănești. Un foarte bun moment pentru artiștii zodiei. Mai ales pentru muzicieni, succese promițătoare. Cei din 17—20 iunie par a-și sufla din nou mincile, cu mult curaj. Venus își continuă mersul nonșalant, oferindu-și mingișurile. Dragoste și plăcere, mai ales pentru cei situați în mijlocul zodiei, dar deloc de neglijat și pentru ceilalți.

RAC

21 iunie — 21 iulie

Perioadă de criză pentru nativii din 7—14 iulie, care pot ieși cu bine din ea acționînd repede, între 1 și 10 ale lunii. Cum există riscurile unor rupturi importante în relațiile de muncă, această perioadă trebuie utilizată pentru a încerca îndreptarea spre o altă direcție, sau pentru a para dificultățile. Pentru cei născuți între 15—20 iulie, posibilitatea unei turnuri amoroase.

Bună perioadă pentru a încerca mărirea veniturilor. Pentru ceilalți, dragostea este acum numai dorință.

LEU

21 iulie — 21 august

Pentru nativii din 23—27 iulie, intensă viață amoroasă, întoarcere la partenerii care se îndepărtaseră. Călătorii, concursuri de încredere și întâlniri favorabile, pentru toți cei născuți între 23 iulie și 15 august. Totuși, ușoare neplăceri și întârzieri în domeniul administrativ.

FECIOARĂ

22 august — 22 septembrie

Afacerile își reiau cursul pentru cei născuți în perioada 23 august — 3 septembrie. Încă o lună care seamănă cu precedenta, pentru cei din 6—22 septembrie. În ciuda unui bun curent energetic, pentru cei din 11—22 septembrie, probleme în domeniul profesional, întârzieri ale înțelirilor și contractelor, tot felul de motive de enervare. ... dragoste, Venus rămîne într-un loc din care nu vorbește. Fecioarei, iar marile explozii amoroase se lasă, în continuare, așteptate.

BALANTĂ

23 septembrie — 22 octombrie

Nervozitatea cuprinde toată zodia. Cei din perioada 11—16

au tot interesul de a se arăta vigilenți, pentru a putea traversa o perioadă de mare risc. Mersul cu capul înainte și expunerea la pericol trebuie neapărat evitate. Momentul este foarte bun numai pentru cei ce plănuiau să distrugă ceva în viața lor. Pentru ceilalți, stare de agasare, de nerăbdare.

SCORPION

23 octombrie — 22 noiembrie

Nativii din 15—20 noiembrie sînt ajutați de un curent energetic care le permite să înfrunte dificultățile cu curaj și abilitate. Foarte bună lună pentru găsirea unei porții de scăpare, acolo unde este nevoie, ca și de plasare a unor pionii pentru vremea cînd vor veni zile dificile. Nu e, în nici un caz, momentul de a dormi. Pentru ceilalți, facilități în muncă și destul de tern totul în viața amoroasă.

SĂGETĂTOR

20 noiembrie — 20 decembrie

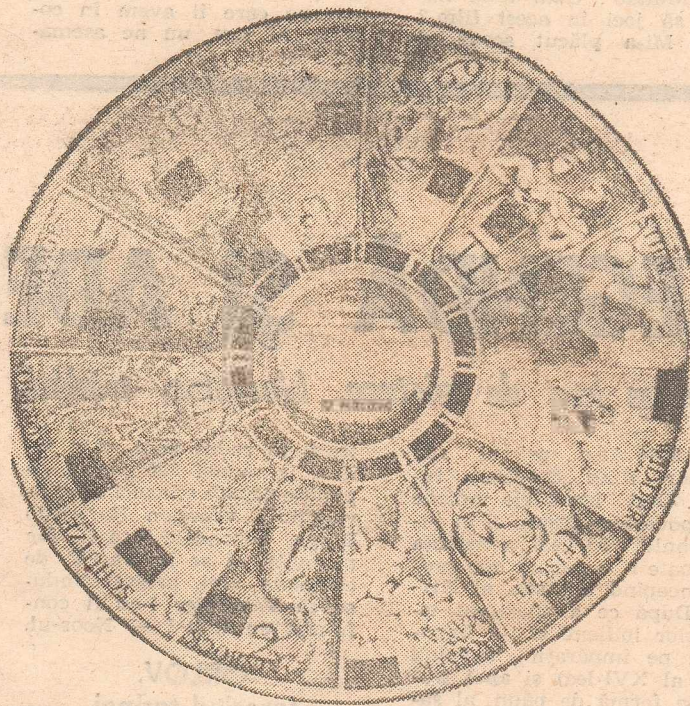
Din nou cîteva dezacorduri și probleme în relațiile profesionale pentru nativii din 7—20 decembrie, ceea ce va dura pînă în ziua de 15. Pe urmă, norii se risipesc. Răspunsurile care s-au lăsat așteptate sosesc, în sfîrșit. Începe o bună perioadă, propice punerii în valoare. În dragoste, îndepărtare trecătoare a partenerilor pentru nativii din 23 noiembrie — 4 decembrie, dar momente de regăsire pot fi favorizate de cei născuți între 23 noiembrie și 9 decembrie. Pentru ceilalți, totul este numai „călduț”.

CAPRICORN

21 decembrie — 19 ianuarie

Probleme organizatorice, griji financiare sau administrative ating gruparea celor din 26 decembrie — 5 ianuarie. Repetare a riscurilor din luna precedentă pentru cei din 7—13 ianuarie. Pentru aceștia este una dintre cele mai periculoase luni ale anului, așa încît au tot interesul de a utiliza primele 10 zile ale lunii pentru a stabili contactele necesare în vederea unei plecări, sau negocierii unei noi slujbe. Agitația se așterne asupra întregii zodii, cu stare de nervi, oboseală. În dragoste se simte răceala partenerilor.

Documentare și prezentare
LIANA TATOS

PUBLICATIILE Flacăra

Societate comercială înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului București sub nr. J 40/5888/1991 din 04.07.1991

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte — director general:
GEORGE ARION

Membri:
Ion D. Goia, Alexandru Păsărin,
Liana Tatos, Liviu Timbus.

Adresa: București, sectorul 1, Piața Presei Libere nr. 1, cod 71341.
Telefoane: 617.60.10, 617.60.20 (cu interioarele de mai jos);
Fax: 312.82.89
Cont lei — 40.72.31.10.496 BCR, sector 1, București
Cont valută — 47.21.6.16.0431.0 BCR, sector 1, București

Flacăra

Redactor șef:
LIVIU TIMBUS

Secretar general de redacție:
EUGEN CHIROVICI

■ POLITICĂ (2560) — Tudor Octavian (șef secție), Ion D. Goia.
■ SOCIAL, ECONOMIC (2559) — Marcel Apostolescu (șef secție), Gheorghe Barbu, Adrian Brutaru, Cristian Buzas, Dorin Gherghinescu, Brăduș Nicolae, Dorian Radu, Dorin Sălăjan.
■ CULTURĂ, MASS-MEDIA, TIMP LIBER, DIVERTISMENT (2558) — Liana Tatos (șef secție), Elena Grăcescu, Evelina Mazilu.
■ FOTOREPORTERII (2528) — Elena Ghera, Florin Ionit.
■ SECRETARIAT DE REDACȚIE (1453) — Adriana Chirovici, Adrian Petrescu.
■ CORECTURĂ (1453) — Maria Antonescu, Pompiliu Dumitrescu, Smaranda Petrea, Angela Ștefănescu.

REBUS

Redactor șef:
ALEXANDRU PASĂRIN

Aurel Ștefan Alexandrescu, Bogdan Vlad, Mihai Zgubea, Simona Simzianu.
Telefoane: 2036 (redactor șef), 1457 (redacție).

Flacăra Basarabiei

■ JURIDIC (2600): Corneliu Olteanu.
■ FINANCIAR (2143): Aida Băfica, Gabriela Ionescu, Eugenia Ciurea, Florenta Tudor.
■ ADMINISTRATIV (2634): Dan Mircea Popa, Marian Băicoianu, Liliana Cretu.
■ SECRETARIAT SOCIETATE: Cătălina Ștefănescu (617.59.69).
■ PUBLICITATE (2634): Mihai Săndoiu, Florin Dobrescu, Angela Frandos, Călin Mărcușanu, Octavian Nută, Aristică Văduva.
■ DIFUZARE (617.48.91): Manuela Vasiliu, Gabriel Bumb, Florin Enache, Doru Iancu, Dan Morariu, Gabriel Milan Sava.

Clișorii din străinătate se pot abona prin Societatea Comercială „Publicatiile Flacăra” S.A., telefon 617.48.91, fax 312.82.89 — Piața Presei Libere nr. 1, Sectorul 1, cod 71341 — București, România.

Tiparul: Regia autonomă a imprimărilor — Imprimeria CORESI — București

ULTIMA ORĂ

SCUMPA EȘTI,
PATRIA MEA I

QUALITY TESTING SHOW

SALONUL NATIONAL AL CALITATII

Sala Palatului 26-30 aprilie 1993

- produse electrice si electronice de performanta
- aparatura si echipamente de masura si control; NDT

ASA EXHIBITIONS a branch of ASA Co., Ltd

Informații, înscrieri, rezervări spații: 70224 București
str. Logofăt Luca Stroici 15, tel.: 611 8454, fax: 312 1588

Rezervat publicitate 1993 ASA Co., Ltd